

Zingal Orman

Şirketi

Merkezi:

İSTANBUL TAŞ HAN

Telefon: 24430

İşletme müdürlüğü: AYANCIK

Her nevi kereste

tahta talaşı

direkler traversler

VE SAİRE

Orman ve Hav

Sayı: 57

Mart 1934

Yıl: 7

Fevkalâde Nüsha

Büyükdere'den Yüksek Orman Mektebine
Giden Yol

İçindekiler

Meslek (28) genç kazandı	Mecmua
Mecmuamız çıkarken	Nesimi
İşe başlarken Ülkümüz	K. Özdemir
Vazifemiz	A. Fuat
Türkiyede Orman ameliyat mektepleri	Dr. Ali Kemal
Yuvamızın hasreti	23 Nesimi
Tayin edilen yeni mühendis muavinleri	**
Allaha ısmarladık çocuklar	Alâeddin
Tatbikat ve gezintileri	**
Geçirdiğimiz günlere ait hatıralar	Kemal
Mektebimizde Spor	Alâeddin
Ormanlarımızın istikbali	Ali Muzaffer
Hükümdara isyan - Ağaçsızlık	Kerim

SAHİBİ: Türkiye Ormanlılar Cemiyeti

Neşriyat Müdürü: Dr. Tefik Âli

İdare merkezi — İstanbul Türlbe'de Türkiye Ormanlılar Cemiyetinde

Abone şeraiti — Bir seneliği on iki nüsha itibarile 300, altı aylığı 150 kuruştur. Memaliki ecnebiye için posta ücreti ilâve olunur. Yazı ve ilân işleri için mecmua müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

Orman ve Hav

Sayı: 57

1934

Yıl: 7

Meslek (28) Genç Daha Kazandı

Cemiyet Idare Heyeti; mecmuamızın bu sayısını genç kalemlerin yazısı ve yeni meslektaşların resimleri ile süsliyerek fevkalâde nüsha halinde basmağa karar vermekle uhdesine düşen neşir vazifelerinden birini yerine getirmiş oluyor.

Üç senelik tahsil hayatlarında tabiat ve ormanlık ilimlerle nazari ve amelî bir surette çalışıp imtihanlarını muvaffakiyetle veren arkadaşlar yetiştirilmeleri için sarfedilen emeklerin heba olmadığını hayata atılırken gösterdikleri canlılıkla isbata başlamışlardır.

Genç arkadaşlar ilk yazılarında intisap ettikleri mesleğe sarsılmaz bağlar; vatanî ve meslekî düşüncelerin en büyüğü ile meşbu bir halde çalışacaklarını vadediyorlarki mecmuamız ve ormanlık alemleri bunu yürekten alkışlar ve genç meslektaşlara yeni vazifelerinde muvaffakiyetler diler.

Mecmua

Mecmuamız çıkarken

Nesimi

Dan dalanımızda pembe, mor çiçekler açıyordu. Bu gün o çiçeklerin yerinde kemâlini gördüğünü meyveleyer var.

Oğun, güvenciler demektir. Bunun için 28 ışığa 28 yöne aksın diye gel verildi.

Bir yavamız var ki oradan bizden evvel de turnalar uçmuş, daha pek çok uçacak var.

Fakat bugün bizim kanatlandığını gündür. Öyleki bugün ömür gratüğimizin en yüksek noktayı işaretlediğini görüyoruz. Gönlümüzde sevinç, beynimizde Ulkü hızı var.

Biz, ağabeyilerimizin sevincimize iştirakini görünce daha taşkın ve engin bir ruhla işe başlayacağız. Tuna boylarında ki akıncılardan daha çok kendimizi mesleke vakfedeceğiz.

İşte başlarken gönlümüzün duygusunu, beynimizin ateşini arkadaşlarınıza haber vermek üzere bir mecmua çıkarmayı düşünüyorduk.

Türkiye ormancılar cemiyetinin gözü, kulağı, dili olan orman ve Av

mecmuası gönlümüzden geçenleri hissetti. Gemiyet en genç yoldaşlarının kalp çarpıntısını mecmuada yaşatmak büyüklüğünü gösterdi.

Ormancılar cemiyeti bütün ormancıların kalbidir. O kalbin bizim içinde çarpığını görünce bütün varlığımızla bu çarpıntı önünde eğiliyoruz.

İsterdik ki bu mecmua çıkarken bir sahifesinde hislerimizi duygularımızı bulmakla Mecmuayı 28 kuvvetin büyük kütleye kavuşması için çektiği hasreti görsünler. 28 varlığın nasıl yetiştiğini anlasınlar, 28 gencin nasıl bir kalp ile işe başladıklarını da duysunlar.

Ne yazık ki her zaman kalpte ve dimagda çarpan hisleri kalemle ve sözle ifade edemiyoruz. kalbimizin en saf köşelerinden fıskıran duyguları sevdiklerimize ve saydıklarımıza ulaştırmayacağız. Fakat şundan müsterihiz:

Sözle ve yazı ile bildirmediğimiz şeyleri de yaptığımız işlerle göstereceğiz. Buna bütün meslekdaşlar emin olsunlar...

İşe Başlarken Ülkümüz

K. Özdemir

Biz; 28 kişiyiz. Fakat, yirmisekizimizde birbirine benzer...

Damlalardan göller; seller olduğu gibi 1, 2, 3 lerden de en büyük rakamlar doğar...

Birimizi dinleyen, hepimizi dinle-yormuş gibidir; hepimizi dinleyen tek bir ağızdan söz çıkıyor zanneder. Bu zannıda asla şaşmaz,

Yuvamızın nasıl bir kültür ocağı olduğunu herkes bilir. Mektebimizin ışıklarından öz zıyasını alan bizler, bütün varlığımızı meslekin yücelmesine vakıf edeceğiz.

Ormancılığın güzelliğine ve yurda ilüzumuna inandık.. İnandıracağınızda birinci işimiz ağaç dikmektir. Fakat bunu yapmadan evvel ağaç sevgisini gördüğümüz kalbine yerleştirmeğe çalışacağız.

Ulu Gazinin:

"Muhtaç olduğumuz kuvvet daimarlarımızdaki asil kanda mevcuttur," sözü bu hususta bize en büyük imandır...

İnandıklarımıza, inandırmak için

dağ bayır demeden aşacağız. Feragat bizde her şeyden önce gelecek...

Bu gün mektebi bitiriyoruz; bu bildiğimize delildir. Fakat muasır kültürü kavramak ve memlekette sönük bir halde bulunan ormancılığı ihya için, hayatta da mütemadiyen okumaya muhtaç olduğumuzu anlayanlardanız.

İşte yaramaz adam diye ona deriz ki Tetkik ve tettebbüden durmuş mütalayı bırakmış olsun; vevlki bu, mektepten çıkarken kemal derecesini aşmış olsa bile...

Her zaman bildiğimizi ve görgümüzü yapmakla meşgul olmayıp, bil-mediklerimizi öğrenmeğe, yapamadıklarımızı yapmayada uğraşacağız.

Ruhlarımız yalnız ağaç adedinin azlık ve çokluğuna göre çarpmayacak; ağaç sevgisinin ve ağaç işçilerinin mıkdarıylada heyecanlanacak...

Şehirlerden ziyade köylerde uğraşacağımızdan dolayı köycülük ideolojisinde, bizim baş prensiplerimizden dir. Onlarla dost olmak ve onlara eyilik etmek en büyük emelimizdir.

Vazifemiz?

A. Fuat

Pek bulanık bir hava içinde dünyaya gözümüzü açtık. Günter, aylar, seneler geçti. Yalnız doğduğumuz kaza ve Türkiye değil bütün dünya böyledir sanıyorduk ve bu görüş artık bizde tabii bir hal almıya başlamıştı. Çocuk olduğumuz için koşuyor, oynuyor, gülüyorduk. Maziden, hayattan zerre kadar habermiz olmadığından bizden (büyüklerin de bu sıkıntılı hava içerisinde sıkılıp sıkılmadıklarını bilmiyor ve hatta sormak bile hatırıma gelmiyordu. Yaşımız ilerliyor, görüşlerimiz anlayışımız gündengüne tekâmül ediyor, ara sıra canıgönülden bir (a...h) çekerek - hafif bir mırıltı ile uçuruma sürükleniyoruz, işte süslü esaret artık boğuluyoruz, kelimelerini dudakları bariz bir şekilde ürtürek fısıldaşanlara lâkayt kalmamıya ve bu teessürün sebebini masumane sormıya başladık. Fakat o zamana göre, sükkûla karşılır, sadece "zavallı talisiz yavrum," diye acı bir tebessümle sualimiz cevaplanırdı.

Körpe dimağlarımız matlup şekilde işletilmediği halde faideli görevlerle dolmak istiyor, karanlığa açılan gözlerimiz daha yakından gördüğümüz lambaların ziyasında bile daha başka bir hayat görüyor, gecelerin sık sık gelmesini diliyordu. Sebep?..

Güntün birinde pek uzun süren bu bulanık gök bir saniye yarıldı, ömrümüzde ilk defa olarak aşikâr bir

aydınlık görüyorduk: Bu şimşek bize ilk ruhu verdi, gözümüz açıldı, hep onu bir daha görmek için bekliyorduk. Bir daha... bir daha... nihayet bu şimşekler sıklaşmaya başladı, öyle anlar oluyordu ki bir kaç saniye aydınlık içinde kalmaktan mütevellit sevinçle çılgınca haykırıyorduk.. ışık... ne güzel... artık pek sıklaşan bu çakışı büyük bir sağanak takibetti, yağdı.. yağdı.. bütün Türkiye yağdı, Sakarya kabına sığmaz oldu, taştı bir müddet kıpkızıl aktı. Nihayet gözümüzü ilk açışta gördüğümüz bulanık göklerin üzerindeki korkunç perde yırtıldı.. sıklaşan şimşekler birleşti, bizi nurlara beledi. yüzümüze kan geldi gönlümüz **Kırmızı - Beyazla** ovalar, dağlar yeşillerle bezendi. Soruyoruz:

Anne bu aydınlık ne dir?.. Artık hiç kaybolmıyacak değil mi?

O şarkın ve asrın güneşidir, O bizim güneşimizdir.

İstiklâl savaşını hak edip te inkılâp savaşına atılan genç Türkiyemiz her sahada "asırları yıllara sığdırarak," ilerlerken biz de aynı suretle Cumhuriyetimizin biz bahtiyar çocukları ormancı olarak yeni ve hakiki bir hayata atılıyoruz Bu yeni hayatta vazifemiz ne dir?

Ormancılık tarihimize kuş bakışı bir göz gezdirirsek bu suale kendiliğinden cevap vermiş olur. Burada iki rejimle karşılaşırız:

1 — Saltanat.

2 — Bize ruh ve can veren Cumhuriyet.

Saltanat devrinde memleketin yegâce servet menbalarından olan ormanlarımız bazı kıymetli meslekdaşların teşvikile gerçi muntazam işletilmek istenilmişse de baştaki idare gözünün zengin ormanlarımıza dikmiş ve her ne suretle olursa olsun ormanların yalnız hazineye mümkün mertebe büyük bir varidat temin etmesini istihdafetmiş, maalesef ozaman tanzimedilen orman kanunu da tahrip vasıtası olarak istimal edilmiştir.

Buna koca milletin harpten harbe felâketten felâkete sürüklenmesi de inzımam edince tabiri caizse kaçmaktan tutmıya vakit bulamıyan köhne idare milleti ve dolayısıyla memleketi ihmaletmiş ve esasen yalnız sarayı düşünmesi matlup olan halkın her türlü medeni ahvaldan uzak tutulması yüzünden bu servet menbalarının öz malı olduğunu düşünemeyecek kadar atıl kâfan "köylü," bal-tasını eline alarak gelişi güzel ormana girmiş, bu gün tevarüs ettiğimiz or-

manları bize hazırlamış.. Bu böyle devam edemezdi ve etmedide.

Bir mağaraya hapsedilmiş ve oradan kurtulmuş bir adam gibi gözümüzü Cumhuriyetimizin feyizli ışıklarına açtığımız andan itibaren her şeyi daha yakından görmeye başladık aynı hızla inkılâp adımları atıyoruz, bu inkılâp savaşı esnasında orman ve ormancılığın ehemmiyetini pek çabuk gören ve anlayan Cumhuriyetimiz ona da lâyük olduğu mevkiî verdi, veriyor.

Buna nazaran bizim vazifemiz ve aşkımız: Artık tahribaia tahammülü kalmıyan ormanlarımızı bu tehlikelerden kurtarmak, korumak, onları verimli zengin bir hale getirmek ve ancak kabili istifade olanlarından fennin emrettiği bir şekilde istifade etmektir.

Buda olduktan sonradır ki sevgili-miz olan yurdun yarın dört köşesine dağılarak oralarda kuracağımız fen kaynaklariyle Türkiyemize yalnız "İnkılâpçı Türkiye," değil aynı zamanda "ağaçlı Türkiye," de dedireceğiz

Mektep talebesinin kemptaki yemekhanesi

Türkiyede Orman Ameliyat Mektepleri

Yazan: Ali Kemal

Haşiye:

Bu makale Cumhuriyetin onuncu yıl dönümü mü-nasebetile Ziraat vekâleti tarafından 29 Teşrinievvel 1933 tarihinde Ziraat gazetesinde muhtasar olarak intişar etmişti. Bugün mecmuamızın bu sayısı ameliyat mezun-larına tahsis edildiğinden bu münasebetle tamamını dercediyoruz.

MECMUA

Ormançılık millet iktisadiyatının bir parçasıdır. Ve onun millet iktisadiyatında işgal ettiği mevki men-sup olduğu memleketin iktisadî inkişaf derecesine göre mühim veya çok mühimdir. Ormançılıkta, diğer iktisat şubeleri gibi muhitinin muhtelif şart-larından doğan muayyen kanuniyet-lere göre tedvir olunur ve onun ida-resi bu işte ihtisas sahibi ormancıya tevdi olunur.

Ormancı hüdayi nabit değildir. Onu yetiştirecek meslek mekteplerine ihtiyaç vardır. Bu itibarla denebilirki ormançılık işlerinin temelini orman mektepleri teşkileder ve bir memle-ketin ormanlığı ile ormançılık ted-risatı bir bütünlük teşkileder. Muhi-tinin şartlarına uymayan, *hakikî iht-iyaca göre biçilmiş bir ormançılık siyasetine dayanmayan ormançılıkmü-essesesi kısırdır, verimsizdir*, bu nevi müesseseler için mukadder olan aki-bet ise daha doğarken ölmektedir.

Vakıa Türkiyede ormanlığın bir meslek mektebinde okutulmasının mazisi eskidir ve o eski meslek mektepleriyle boy ölçüşecek bir yaş-tadır. Fakat, bu müessese yaşıyla mü-tanasip olarak memlekete büyük bir faide temin etmemiştir. Bunun sebep-leri memleketin tarihi mukadderatın-da gizlidir. Filhakika saltanat devrinin hatalı devlet gayelerinin meddî cez-

rine tabi ormanlığına mukabil bir ormançılık tedrisatı vücut bulmuştur. Bunun için o devrin ormançılık ted-risatı muayyen bir ihtiyacın ifadesi olmaktan ziyade gelişî güzel tesadüf-lerin mahsulü olmuştur.

Ormançılık tedrisatının umumî ka-rekteri bir kül halinde bu olunca onu için de ayrıca bir orta tahsil mes'esi olmayacağı kendiliğinden anlaşılır. Gerçi bu nevi orta orman mekteplerine; yakın denecek bir ta-rihte tesadüf ediyoruz. Lâkin ihdasla-rını esas itibarile bir tesadüfe med-yun olan bu mektepler, tarihi vuku-atın ilcasile, kısa bir müddet sonra kapanmışlardır. Esasen onlar hayatta kalsalardı hedeflerine varmaları müm-kün değildi. Çünkü bütün ormançılık için müşterek olan prensip ve gaye noksanlığı, onun bir parçası olan bu orta tedrisat içinde de mevcuddu.

Gerçi bu gün, millî esaslar dahi linde bir rejimin teessüsile meş'ur bir ormançılık siyasetinin tekevvünü-ne manî en mühim mahzur ortadan kalkmıştı. Fakat ormançılık daha he-nüz eski zamanların tesirinden sıyrıl-up devlet sistemine lâyık bir mevki tutamamıştır. Belki bu hususta zama-nın dar oluşunun ve ormanlığın ananelere sadık kalışının tesiri var-dır. Bu itibarla orta tedrisat mes'e-si de henüz halledilmiş bir vaziyette değildir.

Orman ameliyat mekteplerinin ta-rih içindeki seyir ve inkişafı tetkik edilecek olursa onların pek yakın bir zamanda kuruldukları göze çar-par.

Meşrutiyetin ilânile başlayan i-la-hat ceryanları arasında ormançılıkta vücuda getirilen yeni teşkilâta muvazi olarak bir tedrisat mes'elesinin ortaya çıktığı ve bu meyanda ikinci derece-de orman memurları yetiştirmek çare-sinin düşünüldüğü görülür. Bunun için evvelâ Rumeli vilâyetleri jandar-ma tensikatına memur Fransız yüz-başısı Müsyo Saro nun teklifi üzeri-ne harbi umumî bidayetinde bir or-man jandarma mektebi tesis edilmiş-tir ki bu mektep bilahara açılan orman ameliyat mekteplerine bir başlangıç teşkil eder.

Jandarma mektebinin açılmasını müteakip baş gosteren noksanlar, efi-radın askere celbile mektebin iptida muvakkaten, bir az sonrada tamamen kapadılmasını intaç etmiştir. Mektebin lağvile onun yerine başka esaslar üzerinde bir orman mektebi açılması hususunda büyük harp bidayetinde Avusturyadan celbedilen orman mü-tehassısı Veit nin mühim bir tesiri olmuştur. Binaenaleyh büyük harbe gelinceye kadar Fransız nüfuzu altın-da kendisine mahsus bir inkişaf yolu tutan Türkiye ormançılık ve tedrisat işleri bu andan itibaren Alman or-mancılarının tesir sahasına girmiştir. Bir taraftan yüksek orman mektebinin zamanın ihtiyacına uygun olarak is-lahına teşebbüs edilirken diğer ci-hetten orman jandarma mektebinin tahsisatı ile, biri 1915 senesinde hen-dekte diğeri 1917 yılında Adanada olmak üzere, iki orman ameliyat mektebi tesis edilmiştir.

Umumî harp bitipte Ermeni mu-hacırlar yerlerine avdet edince hen-dek mektebi evvelâ Adapazarına bil-ahara Beykoza nakledilmiş ve nihayet Babıalinin yaptığı umumî islâhat me-yanında tahsisatsızlık yüzünden 1930 senesinde ilga edilmiştir. Adanadaki Fransız işgali üzerine 1919 senesinde kapamış ve aynı sebepten başka bir vilâyette de tesisi imkânı görüle-me-miştir. Hülâsa ameliyat mekteplerinin tesis ve ilgası osmanlı hükûmetinin tesadüflere tabi ölçsüz, programsız idaresinin bir neticesidir.

Cümhuriyet hükûmetinin orman-cılık işlerine gösterdiği en mühim alâka birinci adımda 24-Nisan-1924 tarih ve 504 numaralı işletme kanununu çıkarmakla başlamıştır. Bu kanun, fenni işletmenin tatbiki için lâzım olan unsurların yetiştirilmesi mesele-sini ihmal etmemiş ve türkiyenin muhtelif yerlerinde üç orman mekte-binin tesisini nazarı itibara almıştır.

Kanunda işaret edilen orman mekteplerinden kastı daha ziyade tali orman mektebi olsa gerektir. Bazı ahval ve şeraitin tesiri ile bu mektepler derhal tesis edilememiş, açıl-me-si bir müddet tehire uğramıştır.

Devlet 504 numaralı kanundaki taahhüdâtını ifa için açacağı mektep-larin açılması bu suretle teehhüre uğrayınca bu ihtiyacın evvelâ kursla-telâfi edilmesi tecrübe edilmiştir. fakat ormançılık ilminin genişliği kurs talebelerinin keyfiyet itibarile icabe-den seviyenin dununda bulunması ve müddetin (2 buçuk aylık) kifayet etmemesi yüzünden muvafık netice-ler vermemiş, bunun üzerine Büyük-dere'de yüksek orman mektebi dahi-lirde bir ameliyat mektebi kurulmuş-tur. Esasen işletme ekstansif olan memleketlerde, lüzumu olan fen me-

murlarını süratle yetiştirmek ancak ameliyat mekteplerinin ihdasile kabil olabilir. Bunu nazarı itibara alan cumhuriyet hükümeti ameliyat mektebini yeniden açmak suretile bu ihtiyacı karşılamak istemiştir. Bu mektebin eskilerinden farkı, aşağıda da zikredileceği üzere, tedris müddetinin üç sene, programının daha şumüllü ve mektebe alınan talebelerin tahsil itibarile daha yüksek olmasıdır.

1 — Orman jandarma mektebi:

Bu mektebin tesis maksadı, hem askeri inzibat ve disipline alışmış jandarma evsaf ve şeraitini haiz orman jandarması ve hemde bir orman bekcisine lâzım olacak malûmata vakıf muhafızlar yetiştirmektir.

Mektebin talebesini jandarma gibi askere çağırılan yeni efrat teşkil ediyordu. Kadrosu 510-1000 kişiyi muhtevi bir tabur teşkilâtına malik, kumandanlığı bir binbaşıya mevdudu. Mektebin tahsil müddeti bir sene idi. Tedrisatla meşgul olmak için kadrosunda iki orman müfettişi vardı.

1914 senesi martında ilk sene için alınan üçyüz kadar yeni efratla kagıthane kasrında tedrisata başlanmışsada umumî seferberliğin ilânı üzerine üç aylık talim ve terbiyeyi müteakip mevcut efrat kıt'alarına sevk edilmiş ve harbi umuminin bidayetinde tekrar açılması kaydile mektep muvakkaten kapanmıştır.

Ormanları insanların ve hayvanların tecavüzlerinden korumak, ormanın devam ve bakasını temin edecek tensil hususatına ihtimam eylemek ve diğer bazı ormancılık meselelerinde orman fen memurlarına yardım etmek gibi vezaiî ilâ eyle-

mek üzere orman bekçisi yetiştirmesi fikri çok muvafıktır. Ormancılığı ileri memleketlerde bu nevi müesseseler eskiden daha büyük mikyasta vardı. Bu günde ihtiyaca tekabül edecek vüsatte yaşamaktadırlar.

Bizde henüz ilk semeresini vermeden tarihe karışan bekçi mektebinin iyi netice verip vermiyeceğini kat'i olarak söylenemezse de bu müessesenin daha teşekkülünde bir çok tezatları nefsinde toplamış olduğu görülür. Sivil fen memurları emrine verilecek asker bekçiler bir müddet sonra askeri terbiyeyi sivil mafevk karşısında kaybedecek, o'la yavaş yavaş sivil bir bekçi olacaktır. Bu jandarma bekçiler, askeri bir makama raptedilse ozamanda fen memurlarile askeri daireler arasında vazife ve aidiyet ihtilâfları tahaddüs eder, binnetice beklenen faideler temin edilmez.

Bu tezatlara inzıman eden bazı mahzurlar daha vardır:

1 — Biraz ykarda zikrettiğimiz vazifeleri yapacak evsaf ve şeraitte talebe bulmak müşkülâtı.

2 — Bir senelik tahsil müddeti zarfında hem askeri talim terbiyesini ve hem de meslekî malûmatın öğretilmesine imkân olmaması

3 — Yüksek mektep mezunu fen memurlarının az ve teşkilâtın sakat olmasından dolayı idare ve muhafaza uzuvları arasında bir ahenk temin edilmemesi

İşte bu gibi mahzurlar zaten sarkat bir temel ügesine kurulmuş olan bu mektebin harbi umuminin zuhure ile kapanmasını mucip olmuş ve mektebi birdaha açmak nasip olmamıştır.

2 — Hendek ameliyat mektebi:

Hendek ameliyat mektebi 1915 senesi teşrini sanisinde Hendeg'in Set köyünde Ermenilerden kalma kilise ve mektep binasında tesis edilmiştir. Bu mektebin tesisine orman jandarma mektebinin ilgası sebep olduğu gibi mütehasıs Müsyü Veitin de tesiri olmuştur. Mektebin hendeg'in Setköyünde açılması sebebi ozaman teşkiledilen amenajman gurbunun o havalideki mesaisinden mektep talebelerinin de istifade etmesi ve aynı zamanda orada mektep tesisine müsait bir binanın bulunmasıdır.

Mektebin gayesi, 18-kânunusani 1931 tarihli talimatnamesine nazaran (ormanlar derunünde ikametle ormancılara ait hidematı taliyede istihdam edilecek orman memurları yetiştirmek) tir.

Mektep leyli meccanidir, tahsil rüşdiye mezunu derecesinden aşağı olmayan taliplerden müsabaka ile talebe alınır. Ormanı zengin vilâyetlerden bulunmak ve ormancı çocuğu olmak tercih sebebi addolunurdu

İdari teşkilâtı bir müdür, bir müdür muavini, (bunlar aynı zamanda muallimlikte yaparlardı) bir muhasebeci, bir ayniyat ve bir dahiliye memuru bir mübaesir, hekim ve birde imamdan ibaretti heyeti talimiyesi beş kişiden mürekkepti. Müstahdemin kadrosunu 13 kişi teşkil ediyordu

Tedrisat programı amelî ve nari olarak ikiye ayrılmış, haftanın yarısı nazariyat ve yarısı ameliyata tahsis olunmuştu. Ameliyat dersleri mektebe mühlak olarak tesis edilen orman fidanlığında ve ormanda muhtelif derslere ait tatbikat göstermek

suretile yapıldı. Nazari derslerin bir kısmı talebenin umumî malûmatını takviysine ve meslekî malûmatını iyice kavramasını kolaylaştıracak yardımcı ilimler ve diğer kısmı da sırf meslekî ilimlerin tahsiline aitti.

Mektebin haftalık ders programını, mektepte okutulan dersler hakkında bir fikir vermek üzere aşağıya dercediyoruz:

Hendek orman ameliyat mektebi haftalık ders saatları

Dersler	Saat	Dersler	Saat
Hendese	2	Cebir	2
Hesap	2	Müsellesat	1
Kimya	2	Topoğrafya	2
Hikmeti T.	2	Kimya	1
Tabakat	1	Hikmet T.	1
Haayvanat	2	Hıfzıssıhha	1
Nebatat	2	Madeniyat	1
Kitabeti resmiye	1	Haşarat	1
Ormancılık	4	Nebatat	2
Ameliyat	15	Muamelâtı resmiye	15
	33	Usulü intifi	1
		Ormancılık	4
		Ameliyat	15
			33

3 — İslâhiye orman ameliyat mektebi:

1917 Senesi teşrini evvelinde islâhiye kazasının şihli köyünde Fransızlar tarafından inşa edilmiş ve kısmen natamam bir manastırda tesis edilmiştir. Mektebin köye mesafesi beş dakika İslâhiyeye alısaattır. Mektebin tesis ve gayesi ders programı, duhul şeraiti Hendek mektebinin aynıdır. Mektep heyeti idaresi Hendek teşkilâtından farksızdır. Yalnız heyetitalimiye kadrosu üç kişiden mürekkeptir

Arkası var

Yuvamızın Hasreti

23 Nesimi

Birde burada mektepten çıkar-
kenneri düşündüklerimi canlan-
dırıyaya çıkacağım.. İyi bir romancı
olursan her halde büyük bir roman
yazardım. Fakat gönlümün duygula-
rı ancak bir kaç hatırayı zikrile
yaşatabileceğim. Bu günkü genç ar-
kadışlar birer büyük baba olduktan
sonra taranlarına bu mecmuayı gös-
terirlerde biz de böyle yaşırdık diye
onları tatlı tatlı ovuturlar..

Bir zamanlar orman nedir? orman
mektebi var mı? hiç birimiz bilmi-
yorduk.. Orta mektebi bitirdikten
sonra hayat endişesi başladı.. Yurdun
dört bucagından dağ tepe aşarak
Burada toplandık. Üç sene okuduk
28 arkadaş 15 Mart 1934 te mek-
tebi bitirdik..

Son baharda siyah siyah bulutlar
dalgin dalgın gök yüzüne nasıl ya-
yırsa; sararmış söğüt ağaçlarından
düşen solgun yapraklar durgun su-
yun gökünde iç içe girmiş halkalar
çizerse.. Bu mezun oluş ta beni öyle
müteessir etti. Daha bir gün evvel
ah mektebi bitirsek diye Allaha yal-
ınyorduk. Bu gün dostlar ellerimi
sıkarken cansız bir madde gibi eli-
mi uzatıyorum. Senelerce beraber
oturduklarımızdan ayrılış bana öyle
tesir ediyor ki: sinirlerimi birer birer
koparıyorlar zannediyorum.

Arkadaşlar yavaş yavaş memle-
ketlerine gitmekte Hocalar derse
girmiyor. Bizim yapacağımız işler
azaldı. O kadar yalnız o kadar kimse-

sizim ki kolu kanadı budanan bir
ağaca benziyorum.

Mektep hayatı her zaman çok
tatlıdır. Hefe mektebin leyli oluşu
insanı daha çok birbirine bağlıyor
Biz ise 3-5 güne kadar son sınıftık
son sınıf olmanın lezzeti her şeyden
başka.. Diğer sınıf arkadaşları müte-
hassir bakarken idareciler misafirsi-
niz diyerek adeta senli benli olu-
yorlar...

Düşünüyorum; meslek adamı ol-
duk. Hocalarımızdan ebediyen ayrı-
lacağız.. Artık ne bir daha mektep
sıralarında oturmak ve ne de siyah
tahtada beyaz tebeşirlerle muadele
halletmek var.. Hocalarla münakaşa
ede ede bir bahsi anlamak ne ka-
dar hoş şeydi.

Hocalarımıza ait sevgilerimizi
uzun uzadıya anlatırdık; her hoca
belki en çok bizim içimizi tışımızı
bilirdi. Mektebimizin şehirden ve in-
san gürültülerinden uzak oluşu bizi
başka mektep talebelerinden daha
çok mektebe bağlamıştı.. Geniş bah-
çesinde her adımda başka nevi ağa-
ca ve çiçeğe tesadüf ederek dolaşır
ken ne kadar mes'uttuk.. Grupla
mektebin yeşil sarmaşıklı duvarları-
nın kızıla çalan rengini, çınarlı yolun
loş gölgeliğini ne derin zevkle sey-
rederdik. İşte böyle günlerde ayrılık
acıısı içimize çökerdi de:

Nasıl ayrılacağız? diye gamlanır-
dık. Ah güzel çocuklar, bu gün yu-
vamızdan hepimiz gittiniz. Bir kartal

kanadı kadar kuvvetli kanatlarla bu
yeşil yuvadan ayrılırken gönlünüzün
bir turna kalbi kadar hassas ve ince
olduğunu bilirim. Hepinizi buradan
yolcu ederken ağlaya ağlaya öpüş-
memişmi idik?..

28 rakamını 15 Marttanberi mu-
kaddes sayıyoruz; çünkü tam 28 yol
daş, can yoldaşı mektebi beraber
bitirdik. Birbirimize ne kadar çok
hâlül etti isnk muhitimizi de öyle
kaynaşmamış mı idik..

En büyük azabımız gördükleri-

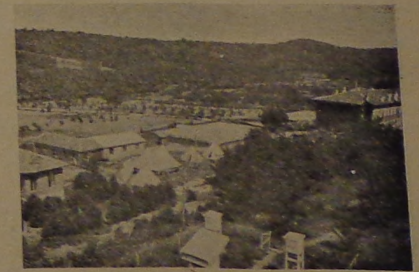
mizi bir daha görmeyeceğiz. Biz bir
birimizden ayrılırsak nasıl yaşarız
demektir; bazan kendimizi şöyle teselli
ederdik:

Bu mektebe gelirken birbirimizi
hiç tanıımıyorduk; mektepte uzun za-
man kalmak için değil, mesleği öğ-
renmek için toplandık..

Fakat bu teselli mektebimizden
ayrılırken duyduğumuz hicranı bize
asla unutturamıyor.. Yuvamızdan uzak-
laşırken hepimizin gözleri yaşlı..

Silvikültür ve amenajman tetkikatında

Kamp esnasında mektebin bir resmi

Necati Bey
Rüyaziye ve Topografye
Muallimi

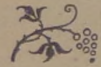

Dr. A. Kemal Bey
Silvikültür ve Amenajman
Muallimi

**Orman
Ameliyat mektebi**

M. Mazhar Bey
Yüksek Orman Mektebinin Kıymetli Rektörü

Nuri Bey
Nebatat İlimleri Müderrisi

Ahmet Bey
Hayvanat ve İlaşarat
Muallimi

Ali Fuat Ef. 19

Alaeddin Ef. 10

Kerim Ef. 35

Nesimi Ef. 23

Süleyman Ef. 14

Hüsnü Ef. 36

Fahri Ef. 11

Orhan Ef. 8

**Tedris heyeti ve
mezun talebeleri**

Dr. Behaeddin Ziya Bey
Fizik muallimi

A. Malik Bey
Jeoloji Muallimi

Esat Muhlis Bey
Silvikültür ve Meteoroloji Müderrisi

Fazıl Faik Bey
Kimya Müderrisi

Semih Bey
Jimnastik Muallimi

Necati Ef. 8

Ahmet Ef. 29

Nuri Ef. 9

Kutsi Ef. 19

Mustafa Ef. 25

Osman Nuri Ef. 7

Niyazi Ef. 34

M. Cemal Ef.

Orman
Ameliyat mektebi

Necati Bey
Riyaziye ve Topografye
Muallimi

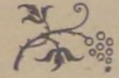
M. Mazhar Bey
Yüksek Orman Mektebinin Kıymetli Rektörü

Nuri Bey
Nebatat İlimleri Müderrisi

Ahmet Bey
Hayvanat ve Haşarat
Muallimi

Dr. A. Kemal Bey
Silvikültür ve Amenajman
Muallimi

Ali Fuat Ef. 19

Alaeddin Ef. 10

Kerim Ef. 35

Nesimi Ef. 23

Süleyman Ef. 14

Hüsnü Ef. 36

Fahri Ef. 11

Orhan Ef. 8

Tedris heyeti ve
mezun talebeleri

Dr. Behaeddin Ziya Bey
Fizik muallimi

A. Malik Bey
Jeoloji Muallimi

Esat Muhlis Bey
Silvikültür ve Meteoroloji Müderrisi

Fazıl Falk Bey
Kimya Müderrisi

Semih Bey
Jimnastik Muallimi

Necati Ef. 8

Ahmet Ef. 29

Nuri Ef. 9

Kutsi Ef. 19

Mustafa Ef. 25

Osman Nuri Ef. 7

Niyazi Ef. 34

M. Cemal Ef. 5

Ralf Bey
Dahiliye müdürü

Binbaşı Hakkı Bey
Askeri Muallimi

Tahir Bey
Dahiliye memuru

Hatem Ef. 31

Mehmet Ali Ef. 3

A. Kâzım Ef. 1

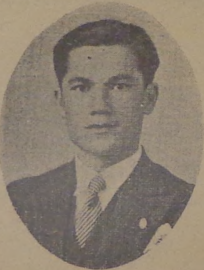
Muzaffer Ef. 30

İbrahim Ef. 15

Kemal Ef. 12

Sururi Ef. 26

Hakkı Ef. 2

Cemil Ef. 6

Hasan Ef. 33

Cemal Ef. 27

Rıza Ef. 13

Tayin Edilen Yeni Mühendis Muavinleri

Büyükdere yüksek orman mektebinde üç sene evvel açılıp tedrisata başlayan ve bugün mesleğimize iltihak eden 28 genç mühendis muavininin isimleriyle tayin olundukları vazifelerini aşağıya yazıyoruz :

Ormancılık mesleğinin ameliyat mekteplerinde ilk esaslı tahsil gören ve mühendis muavinliği ile yeni bir hayata atılan genç uzuvlarını tebrik eder ve meslekte muvaffak olmalarını candan dileriz.

1 — Cemal	Efendi.	Karasu	(Kocaeli)
2 — Blâattin	"	Kovilhisar	(Sivas)
3 — M. Cemal	"	Türkmendağı	(Eskişehir)
4 — M. Sururi	"	Emet	(Kütahya)
5 — İbrahim	"	Lâdik	(Samsun)
6 — Nesimi	"	Mektep fidanlığı	(İstanbul)
7 — Niyazi	"	Gülnar	(Silfike)
8 — Fahri	"	İstambul	
9 — Kerim	"	Ermanak	(İçel)
10 — Necati	"	Niksar	(Tokat)
11 — Mehmet Ali	"	İlgaz	(Ankara)
12 — Hasan	"	Akdağ madeni	(Çorum)
13 — Nuri	"	Demirköy	(Kırklareli)
14 — A. Kâzım	"	Marmaris	(Muğla)
15 — Orhan	"	Biga	(Çanakkale)
16 — Osman	"	Sarıkamış	(Kars)
17 — Ahmet	"	Çorum	
18 — Hakkı	"	Yabanabat	(Ankara)
19 — A. Fuat	"	Devrek	(Zonguldak)
20 — Kutsi	"	Korkuteli	(Antalya)
21 — Muzaffer	"	Günan	(Balıkesir)
22 — Hüsnü	"	Ayıntap	(Maraş)
23 — Hatem	"	Antal a	
24 — Cemil	"	Bergama	(İzmir)
25 — Mustafa	"	Mengen	(Bolu)
26 — Kemal	"	Gemlik	(Bursa)
27 — Süleyman	"	Behisni	(Malatya)
28 — Rıza	"	Tosya	(Kastamonu)

Allaha İsmarladık Çocuklar

Alâeddin

Gidiyoruz! Gözümüz sizden ve yuvamızdan uzaklaşıyor, fakat göynümüz sizde... Gittiğimiz yerden mektuplar yazarız anlaşırsınız tesellisi var yakında siz de bizimle beraber olacaksınız.

Sizlerden bir kaç ay evvel en çok sevdiğimiz ve beklediğimiz ülkü müze kavuşuyoruz...

Çocuklar! Yarın sizde mektebi bitirdikten sonra geçtiğiniz yerlere dikkatle bakınız. Çünkü biz o yolları daha evvel aşıyoruz ve uğradığımız yerlere kalplerimizi bırakıp sonra yü-rüyoruz.

En sivri kayalara çıkınız en derin dere kenarlarına eniniz, bura ısı-sız bura yalçın demeyiniz, muhakkak orada bizlerden eser vardır onları arayıp bulunuz...

Büyük fen ordusunun 28 ön-cüsüyüz.....

Bütün gördüklerimizi size haber vereceğiz. Kitlenizin büyüklüğüne ve sonsuzluğuna inanarak daha ilerlere

fırlayacağız.. ve yolumuzda sağlam adımlarla ilerleyeceğiz.

Kardeşler! Sizlerden ayrıldığımız için bilerseniz ne kadar hicranlıyız.. fakat bu kederlerimizi bu gam-larımızı bize unutturabilecek yegâne kudret, meslek aşkıdır....

Mektep hayatının çok tatlı oldu-ğunu daha mektebi ikmal etmeden anladık, hayatınıza gıpta eder gibi olduk. Lâkin çocuklar.. Sizler için de en büyük dileğimiz, mektepte uzun müddet kalmanız değildir. Ka-kanatlarınıza uçma kudreti geldiği dakikadan itibaren uçunuz ve biz kardeşlerinize kavuşunuz...

Mektepte olduğu gibi hayatta da daha büyük bağlarla birbirimize bağ lanacağız. Yücelmeğe çok ihtiyacı olan mesleğimizi büyük azim ve ira-demizle o mertebeye varmasına sa-vaşacağız. Ülkümüze başlamağa biz gidiyoruz... fakat kalbimiz sizde ol-mak üzere Allaha ismarladık Ço-cuklar.....

Mektep civarında tatbikattan bir manzara

Tatbikat ve Gezintilerimiz

Alâeddin

Belgrat ormanlarını bizden daha iyi bilen yoktur. Ormanın en güzel ağaçlarının nerede bulunduğunu ve en tatlı sularının nerede bulunduğunu hep biz biliriz. Derelerde, yamaçlar-da, tepelerde gezmediğimiz ve tetkik etmediğimiz yer kalmamıştır. Arazi-teşekkülünden ve avarızından tutun-da ağaçların nevine kadar biliriz. çünkü belgrat ormanlarına o kadar çok gittik...

Mektebimizde en ziyade hoşlan-dığımız bir şey de okuduğumuz derslerin tabiat üzerinde tetkiki idi. Hocalarımızın yalnız takrirleriyle iktifa etmeyerek dersin icabetirdiği tatbi-kattan da bize çok istifade ettirdiler.

Birinci sınıfta mektep civarında Muhterem hocamız n batıt müderrisi Nuri beyin nebatat dersi tatbikatı ve bize öğütleri meslek hususuada al-dığımız ilk intibalardı.

İkinci sene, genç ve kıymetli rektörümüz müderris Mazhar beyle ormanlarda odun ölçme tatbikatımız Ormancılığa ilk adımlarımızı atış olu-yordu.

Değerli müderrislerimizden Esat muhlis bey, silvi kültür için mektep fidanlığında ve ormanda, mete oro-loji hususunda da mektebimizin ra-sathanesinde bir çok tatbikat yaptırdı.

Hayvanat, haşarat ve muhafaza dersini veren genç hocamız Ahmet bylede hastalıklar, avcılık, balıkçılık tetkikatı için müteaddit defalar valde bentleri ve civarlarına gittik.

Mesleğe esas teşkil eden topoğ-rafiya derslerini de çok iyi bir sistemle öğreten değerli hocamız Necati bey, mektebin ve ormanın da muhtelif semtlerinin haritalarını aldırdı. Bize ameliyat sahasında arzu edilen zevki verdi ve yetiştirdi.

Üçüncü sene mesleğin esas mev-zuuu ve temelini teşkil eden silvi kültür ve amenajman derslerine Al-manyadan gelen genç hocamız Dok-tor Ali Kemal bey devam etmeğe başlamış fakat askerliği dolayısıyla yarım kalmıştı. Bu dersleri daha iyi öğrenmemiz için vekâlet dördüncü seneden bir semester kadar daha okumamızı mürasip gördü. Bu za-man esnasında gerek hocamız ve gerekse bizler işi candan kavarayıp Belgrat bendi havzasının tamamen bir haritasile amenajman operatını hazırlamağa çalıştık. havaların müsait olduğu zamanlardan istifade ederek operatın tanzimi için lâzım gelen materyali hazırladık. Aruk kendimiz de bu son tatbikatlarda o'gunlaştı-ğımız kudretlerini seziyorduk.

Mektep civarındaki bu tatbikat-ıardan maada uzun gezintilerdeki tetkikatımızda İstanbul muhtelif semt-lerini öğrenmeye ilim ve görgü iti-barile azamî istifade etmeğe sebep olmuştur. Bir çok ekis kürsiyon ve ve müzelere gittik

Sevgili hocamız jeoloji müderrisi Malik beyle beraber Kanlıca sırtların-da Göksu civarında, Balta limanında

ve çekmecelerdeki ekiskürsiyonlar neticesinde mektebimizin jeoloji müzesine yüzlerce kıymetli taş ve fosil getirdik. Malik Beyefendi Yüksek Mühendis mektebinde de jeoloji müderrisi olduğu için ekiskürsiyonların ekserisine - Kanlıca, Göksu, Balta limanına - Mühendis mektebi arkadaşlarımızla beraber giderdik. Bilhassa hocamızla küçük çekmece- de keşfedilen kariyerde bulduğumuz fosiller jeoloji aleminde takdirle karşılandı.

Mektep civarında bentlerden bir manzara

Bu seyahatimizden bilistifade halkalı ziraat mektebini de ziyaretimiz; oradaki meslek akrabalarımızla geçirdiğimiz zamanlar en tatlı hatıralarımızdır. Büyük bir tarihi olan mektebin zengin müzelerini, laboratuvarlarını, bağlarını ve ağaçlarını görüşümüz tahayyüllerimizle maddi görüşlerimizle imtiyaz ettirdi. (R)

Kezalik-balta limanında balıkçılık enstitüsündeki tetkiklerimiz ve profesör Mösyö Hovasin balıkçılık ve jeoloji hakkındaki izahatı, hazmedilen derslerin meçhul noktalarını temamile halletti.

Silvi kültür ve haşarat tatbikatı için kıymetli hocalarımızdan Esat Muhlis ve Ahmet Beyefendiler Ada-

lardaki çam hastalıkları vesaireyi teşhis edişimiz bize İstanbul'un en güzel bir semtini ve aynı zamanda meslekimize olan rabitasını gösterdi.

İntifa ve teknoloji derst için kibrit fabrikaları ve emsali müesseseleri gezdiğimiz zamanlarda da haşep sarfiyatı ve imalâtı hakkına en canlı noktaları kavradık.

Meteoroloji için kandilli rasathanesi ve muhterem üstat Fatin hocayı ziyaretimizle, Türkiye'nin en iyi rasathanesini ve rasat malzemelerini görmemiz onların suret tatbiklerini öğrenmemizle neticelendi. (R)

Askeri hocamız binbaşı Hüsnü beyle Askeri müzesi ve darphaneyi gezerek daha birçok şeyler öğrendik. Top kapı müzesinde gördüğümüz mineralier ve muhtelif devirlerdeki insanların zekâ örnekleri tahsil hayatımızda unutamıyacağımız tatlı hatıralardandır.

Ormanlarda odun ölçme tatbikatından bir manzara

Şimdiye kadar gerek mektepte gerekse tatbikat ve gezintilerde dağarcığımıza yığdığımız bilgilerle hayata atlıyoruz. İstanbul'un mesleki- mizle alakadar olan en mühim müesseselerini, mevkilerini görerek hayatta alınacak derslerin bir kısmını mektep sıralarından almış bulunuyoruz.

Geçirdiğimiz günlere ait hatıralar

Kemal

Her mektebin dersler haricinde talebelerini meşğul edecek mevzuları vardır. Lâkin bunun hiç biri bizimki kadar orijinal ve enteresan değildir.

Belgrat ormanlarında; krem inci gibi parıldayan mektebimiz; tabiatın bütün tatlılıklarına ve sevgilerine bizi ulaştıran bir yuvadır...

Sonbaharın melûlrengi hertarafı gama boyarken burada, asla o kedere iştirak etmeyen bir orman filorası mevcut bütün sene yeşilliğini muhafaza eden çimenler ve kış yaz açan papat-yalarımız vardır. Biz mevsimlerin geçtiğini çiçeklerin değişmesiyle anlarız.

Sabahları umumiyetle hafif sistül-lerini güneşin altın saçları dağıtarken Bahçaköyün inek ve keçi sürülerinin çingirak sesleri kulaklarımıza Anadolu'nun öz melodisini işittiren sesler gibi gelirdi

Ellerimizde kitap sabahın ilk ışığına ve ince sislere gömülerek düz yolda birer birer yürürdük. Son dersten yemek saatine kadar, Spor ve gezinti vaktimizdi birtarafa futbol birtarafa voleybol maçları yapılırken disk gülle atmak için oğraşarlarda sahalarına doğru yol aldıklarını görürdünüz. Saatlarca devam eden bu maçların devamından daha çok münakaşaları sürerdi.

Gurubla Büyüdere-Bentler yolunda gezmek umumiyetle hepimizin adeti olmuştur. Kâh müzakereler, kâh şakalarla aynı yolda yüzlerce defa gider gelirdik. Bizim yeşil tünel

isini verdiğimiz bu yol bilhassa akşam karanlığında daha çok ilâhi bir manzara alır... Etraftaki derelerin çağlıtı orman eteklerinde açan çiçeklerin kokusu, ruhumuzda yurtt sevgisin mütemadiyen dolduran menbalardandır.

Mektebimizde kış, yeni bir alemin teşekkülüne delildi. Nasıl ilkbaharı dört gözle beklersek kışta öyle beklerdik. Sobalar kurulur, odunlar yığılır... Biz sevinç içinde kışın gelişine daldardık.. Boş saatlarda her sıra bir hitabet kürsüsü gibiydi. İşini bitirenler küme küme toplanıp; isüklâl harbi hatıralarını, ormancılık tarihini, bu günkü gençliği ve buna benzer bir çok mevzuları münakaşa eder dururduk.

İşte bu münakaşalardaki, bizi a-ıl birbirimize bağlayae kudret oldu ve biz yekdiğerimize bu konuşmalarla hulul ettik.

Sobamız haif çitirdılarla ve kırmızı alevlerle yanarken, karların dışarda mahmurane süzülüşlerini bir filim seyreder gibi zevkle temaya daldardık. Bir çok defalar karlara bürünüp, kartoplarıyla birbirimize hücum ederek ada kar bayramı yapardık. Karların yıldız, çiçek v.s. şeklinde tebellür eden danecikleri de gözümüzden kaçmayan noktalardandı.

Fakat bizim kış gecelerini en çok beklediğimiz başka bir hatıra daha varki oda derneğimizdir.

Dernek: Ameliyatçıların boş va-

infirimi daha iyi gecire bilmeleri için vachada getirilen bir teşekküldü.

Perşembe geceleri, derneğin hazırladığı program muhakkak tatbik edilirdi. O saatlerde; hikâye, hitabe, menâlog söylenir, musikçilerimiz tarafından saz çalınırdı.

Ö gün bütün arkadaşlar sorar, hocalarımız ve idarecilerimiz verdığımız köntaslardan, musiki ziyafetlerinden memnun kaldıklarını müteaddi defalar anlatırlardı.

Dernek; fertlerin ruhunda doğan yurt sevgisini, gençlik kudretini, bilgi aşkını ve yaşayışın nedemek olduğunu daha şumullü ve umumi bir suretle ifade etmiştir. Dernekte herkes

memleketi hakkında malûmat verdi. Bu suretle söz söylemek kabiliyetini artırmak ve bildiklerimizi daha iyi dinlemek imkânını bulmuştuk. O gün mektebde mevcut bütün heyet-i idare ve hocalarımız toplantımıza gelirdi.

Musahabemizin sonunda kıymetli rektörümüz söyleyen sözleri tenkit ve takdir ederek bu suretle genç ruhlardan fıskıran duyguların daha şuurlu olmasını temin ederdi...

Dernek, yani bu haftalık musahabemizin bazan durmaksızın 4-5 saat devam ettiği vakidir.

İşte bizim dersten sonraki vakitlerimiz böyle geçerdi...

Avcılık, Balıkçılık haşarat tatbikatından

Mektebimizde Spor

Alâeddin

Herbirimiz yurdun dört geşesinden geldik. Samimî bir muhit içeri sinde yekdigerimizle pek çabuk kaynaştık. Damarlarımızda bulunan kan, bizleri durgunluğa sevk etmedi, hemen spora ait konuşmalarla mektebin umumî sporunu idare edecek bir birlik vücuda getirdik, hepimiz faaliyete geçtik, ilk defa futbol, voleybol ve atletizmin de bazı kısımlarıyla uğraşmaya başladık, ders programlarını takip eden saatlerde ve haftanın muayyen günlerinde takım şeklinde futbol, voleybol egzersizleri yapıyorduk.

Atletizimden ise, koşu için bütün arkadaşlar erken kalkarak çalışırdık ve sonraları mektep yarışları da tertip etmiştik. Keza yüksek atlama, uzun atlama içinde vesait hazırlanarak bu kısımlarda da çalışıldı.

Sporun tekâmülü yolunda mektep idaresi pek büyük yardımlarda bulundu. Bütün teçhizatımızı temin etmekle beraber meslekimize pek çok alâkası olan sporun daha iyi inkişafı için bize bir hoca da hazırlamıştı ki; fener bahçeli meşhur avcı Salih Salâhattin beydi. Başımızda böyle bir hocanın bulunması işlerimize, faaliyetimize daha iyi olmuştu, bundan istifade etmekte bize düşüyordu. Bu da kanımızda mevcuttu.

Sporumuzun tekâmülü için bize maddi manevî yardımları dokunan kıymetli müderrisimiz Tevlik Âli Beyi de burada söylemeden geçmiyeceğim Billhassa futbola çok meraklı olduğu

için bizimle beraber bizzat oynardı. esashi ve heyecanlı oyunlarımızın ekserisini genç müderrisimize med-vunuz.

Birinci sene: Yüksek mektep arkadaşlarımızla maçlar yapık, futbol maçında bir galibiyet ve birde mağlûbiyetle kalmış, bunu neticelendirmek üzere hakem Sa'î Selâhattin beyin idaresinde tekrar son maç yapıldı, netice 2-2 ye berabere kaldık. Sene sonu olduğundan imtihanlar yaklaştı diğer bir oyna vakit bulmadık. voleybol egzersiz ve maçları da pek fazla yapıp fakat maçlarda hep galip geldik. Voleyboldan çok zevk duymuştuk. Yüksek uzun atlama ve koşu da yapıyor, hepimiz sporla meşgul oluyorduk.

Mektebimiz İstanbulun görülmeğe değer su bentleri yanında bulunduğu için ilk baharda buraları gezmeğe bir çok ahali ve mektepler gelirdi. bentlerin suyunu tahlil etmek üzere mektebimize gelen Tıp fakültesi arkadaşlarımızla da futbol, voleybol maçları yaptık futbolda mağlup ve voleybolda galip gelmiştik. Hayriye lisesile de futbol maçı yapmış galip gelmiştik.

İkinci sene: Birinci sınıfa yeni arkadaşlar gelmiş, oyuncular adet itibarile çoğalmış, bir çok futbol egzersizleri yapık fakat maç yapamadık Voleybol faaliyeti iyi bir şekil almış yeni elemanlar yetişmişti. sınıfımızdan bir kaç takım çıkara-

biliyorduk. Takım ve sınıf maçları yapıyorduk.

Üçüncü sene: Bidayette yüksek mektep arkadaşlarımızla futbol maçı yapmış galip gelmiştik. Voleybol; her sene daha iyi vaziyet almıştı. İki mektebin sınıfları arasında sınıf şampiyonası yapıldı biz kazanmadık. Bu senenin en heyecanlı siporu, voleybol idi. Diğerleriyle fazla meşgul olmak, sebebi ise ders tatbikatlarının daha fazla oluşu ve bu ihtiyacımızı tatmin edişimizdir.

Dördüncü sene: Bu sene spor faaliyeti daha başk bir sahaya girmiş oluyor. Çünkü Türkiye 100 metre koşu birincisi Semih beyin spor derslerine gelmesi, atletimizin

mektebimizde daha fazla tarakkisine sebep olmuştur. Jimnastik hareketlerinden başlanarak futbol, voleybol ve atletizm için hazırlanmağa başlandı. Depar yapmak, koşuya vesair sporlara hazırlanmak için lâzım gelen nazariyat ve tatbikatı gösterdi. İlk seneki gülle meraklıları bu sene daha iyi istifade ettiler, Gülleden mada disk, metzimbol, cirit sporları da taammüm etmişti Fakat bu müsait vakumızda artık biz öğrendigimizle kılıyorduk ve ehemmiyetini takdir ederek hayatta ta uğraşmağı hepimiz birden vadettik.

Mektepteki spor faaliyetimiz; bize büyük dersler vermiş istikbal için çok iyi hazırlamış bulunur.

Mektep fidanlığında silvikültür tatbikatının bir görünüşü

HÜKÜMDARA İSYAN

Ovalar, dağlara salarak gür dalını,
Anlatayım duyduğum bir ağaç masalını.
Orta asya çok zengin bir ülkeymiş o zaman,
Zümrüt renkli yamaçlar kaplıymış hep orman.
Ecdadımız burada sayısız yıllar kalmış,
Ormanların kokusu her kalbe sevgi salmış.
Bir ağacın adını anarken yürekleri,
Semaya yükselirmiş elleri bilekleri,
Bazan orman türklere öyle hisler yaparmış,
Bir agaca dalarak tanrı diye taparmış..
Bir gün hükümdar bilmem nasılsa emreylemiş,
Şu asırlık çınarı lâzımdır kesin demiş.
Üç dört esir elinde gelmişler baltalarla,
Çınarın gövdesine başlamışlar vurmaya..
Bunu gören ahali etmeyin yazık demiş,
Git başka ağaçları parçala ve yık demiş..
Yazık, dokunman buna bu bir ulu çınardır,
Bunda bütün beldenin sonsuz sevgisi vardır..
Amma bu söz onlara yapmamış hiç bir tesir.
Hükümdardan biz böyle almıştık diye emir
Ağacı kesmek için durmazlar uğraşırlar,
Bunu gören çocuklar kadınlar toplasirlar,
Genç kızlar yalvarırlar: kesilmesin şu ağaç,
Kesilsin de yerlere kadar sarkan kara saç..
Lâkin onlar gülererek halkın rica sesine,
Baltaları vururlar ağacın gövdesine,
Gençler derki: kesilmez bu ağaç hey esirler!..
Bu sırada orada peyda olan vezir der:
Boş yere lafatutmak olmaz şimdi esiri.
Kesilecek bu ağaç biz öyle aldık emiri.
Bu söz işte çıldırttı intliyen ahaliyi,
Zencirinden bıraksak kudurmuş bir deliyi,
Nasıl haykıraraktan yıkarsa ta gökleri.
Bu çınarın biliniz kesilmez hiçbir yeri,
Deyerek esirleri tuttular bağladılar,
Vezirin suratına tükürüp agladılar,
Düşünmediniz halkı ne kadar yazık size,
Yine devam ettiniz ağacı kesmenize,
Gidelim biz haddini bildirelim hümgâra
Nasıl kesin hükmünü vermiş ulu çınara?
Ahalî bir sel gibi otağa yaklaştılar,
Hükümdarı görünce köpürerek taştılar.
Sensin bu yurdun dedik en şerefli insanı,
Sana yak diye kimse söylemedi cihantı..
Verdigin buyrukları tanımadan verirsin,

Serseri bir veziri sen niçin gönderirsin,
Suçsuzları devirmek bu ne büyük küçüklük,
Senden başka bir fayda bekleyemez gayri mülk..
O ağacın dalları asırlardan büyüktü,
Ecdadımız dibinde at s ladı ip büktü..
Kervanlar bu ağacın dibinde dinleniyor
O ağacın şanını gitte yetimlere sor,
Dul kadınlar, öksüzler, ihtiyar kimsesizler,
Bu agaca her vakit bir parça sağlık diler.
Beldenin izdirabı bu ağaçta dinlenir,
Bu ağaç kesilirse memleket ölümdedir..
Harareten bayılan insan burada can alır,
Bu ağacın göksünde her yolcudan iz kalır.
Vatan n bir yanını sardığı vakit düşman,
Bu çınarın dibinde toplanırsız o zaman..
Yiğitlerden birine yaptığımızda düğün,
Bu ağacın dibidir en kalabalık o gün,
Bin türlü hatırayla o ağacı anarız,
Bir çınar gölgesinde büyüün fidanlarız..
Bir ağacın dibinde bütün vatan dinlenir,
Bir ağaçla muhakkak bir vatan zenginlenir?
Ağaçlar kurudukca su gelmez pınarlara
Tanrı onu gösterme gündüz geceden kara.
Bu agaca canvermek için verimiz canı,
Dökelim kalbimizden kalbine lâzım kanı,
Ağaçların kadrini bilmeyen bir hükümdar,
Sorarsız şu dünyada artık ne işe yarar?
Bin ağacın sevgisi bir ağaçta gizlidir,
Ağaçsız olan yerler sararmış benizlidir.
Sözlerini söyleyip onn tahttan atarlar,
Üzerinden alınır hürmetler itibarlar...

★

AGAÇSIZLIK

Ağaçsız bir memleket yetim kızlar gibidir,
Irmakların sesiyle zevk duyulmaz oradan.
Kuş sesleri bir matem güneşleri incitir,
Tanrım bizi sen koru bu acıklı boradan!..
Yeşil yapraklar veren her fidanın gölgesi
Yer yüzünde sayılır bahtiharlık ülkesi,
Dünyaya sevinç veren ormanların nefesi
Olmayınca degersiz baştan başa her vatanı
Yaldızlı kanatları koparılan bir tavus,
Görünce bir tarafta nasıl mahzun oluruz?
Dağları, yaylaları çiçeksiz ve odunsuz
Olan bir memlekette okadar fena inan!..
Akoğlu
Kerim

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Ormanlarımızın istikbali

Bahçeköy : M. Ali Muzaffer

İlk vazifemiz ormanlarımızın istikbalini düşünmektir

Dünya ve memleket iktisadiyatı üzerinde çok büyük rolü olan ve en asıl sahibi bulunduğumuz bu koca servetin imar ve istismarı ancak bize düşer. Bu itibarla atacağımız her adımda temkinli hareket etmemiz icabeder. Elimizde mevcut kanun ve nizam çerçevesinden taşınarak bütün bildiğimizi tatika çalışmalıyız...

Ormanlarımızın halihazırda şiddetli bir bakıma ihtiyacı vardır. Bunu hepimiz biliyoruz; onun için her şeyden evvel yapacağımız her hangi bir işte ormanlarımızın istikbalini düşünerek hareket etmek lâzımdır. Düşünmeden yapılan bir plân, düşün-

meden atılan bir balta memleket için kapanması imkânı bulunamıyan en büyük bir yaradır. İşte bu müthiş mes'uliyeti omuzlarınıza yüklenerek hayata atılıyoruz. Biz Vatan için acı bir yara açmak üzere değil onu bütün sevgimizle çalışarak imar etmek için yetiştik. Hepimiz bunu bilerek ve diliyerek yürüyeceğimize andıktık; zira bu yurdun ve bu servetin öz sahipleri bizleriz. Sahipsiz kalmış bir ev, bir ocak yıkılmıya mahkûmdur. Bu hususta uzun uzadıya söz söyleyecek ve duacak vaktimiz yoktur; Esasen bu şiar bizim kanımızda mevcuttur..

Son söz; elele verip yürüyelim. Vatan bizden bunu istiyor...

TEBRİK

Mecmuamızın intişar edemediği kısa bir müddet zarfında faal ve zeki meslektaşlarımızdan Mehmet Ali Salih bey "Hamle", namında aylık bir mecmua çıkarmaya muvaffak olmuş ve bu suretle mesleğin neşir sahasında muvakkaten inkıtaat uğrayan boşluğunu doldurmuştur.

Ormancılık mesleğinde inkılâp vücuda getirilmesi gayeleriyle ortaya atılan ve memleketimizde orijinal bir şekilde çıkan ve muntazaman çalışmaya başlayan "Hamleyi", bilûmum meslektaşlara ve tabiat muhiplerine hararetle tavsiye eder ve şairin;

Bir Hamlede kurdun bir hamlede yıkma

Hazırol Hamleye Hamleden bıkmı

Mısrağını hatırlatarak candan muvaffakiyetler dileriz.

Gelecek nüshamızda meslek havadisleri ve ormancılık aleminden izahat verilecektir

HÜSNÜTABİAT MATBAASI - İSTANBUL

Zingal Orman

Şirketi

Merkezi:
İSTANBUL TAŞ HAN

Telefon: 24430

İşletme müdürlüğü: AYANCIK

Her nevi kereste

tahta talaşı

direkler traversler

VE SAİRE

Orman ve Av

Sayı: 58

Nisan 1934

Yıl: 7

Mektep Civarında Bentlerden Bir Manzara

İçindekiler

Onuncu yıl kongremiz	<i>Cemiyet idare heyeti</i>
Orman davaları	<i>M. Ali Salih</i>
Rica	<i>Mecmua</i>
Orman ameliyat mektepleri	<i>Dr. Ali Kemal (Mabat)</i>
Kanatlananlara	<i>H. Raci</i>
Genclik ve doğu (şiiir)	<i>M. Ali Muzaffer</i>
Geyik masalı (fantazi)	<i>K. Özdemir</i>
Nazarı dikkate	<i>Cemiyet idare heyeti</i>
Barem kanunu ve ormancılık	<i>Hamle</i>
Meslek havadisleri	<i>*</i>
Levhalar kalkmalı	<i>Hamleden</i>
Mektebimizin senei devriyesi	

SAHİBİ: Türkiye Ormancılar Cemiyeti

Neşriyat Müdürü: Ahmet

İdare merkezi — İstanbul Türbe'de Türkiye Ormancılar Cemiyetinde

Fiatı 25 Kuruştur.

Abone şeraiti — Bir seneliği on iki nüsha itibarile 300, altı aylığı 150

kuruştur. Mematiki ecnebiye için posta ücreti ilâve olunur. Yazı ve ilân işleri için mecmua müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

İlân şartlarımızı gelecek nüshamızda bildireceğiz.

Orman ve Av

Sayı: 58

Nisan 1934

Yıl: 7

Cemiyetimizin onuncu yıl kongrası

Cemiyetin her sene toplanan mu-tat kongrası bu yıl da kurban bay-ramının beşinci gününe rastlayan 29 mart 1934 perşembe günü saat 14 de cemiyet merkezinde akdedilmiştir. İctimada İstanbul ve Anadoludan ge-len Amenejman baş mühendis, mu-avin ve mühendisleri orman müdür, komiser, kontörölör ve mühendis-lerinden bir çok arkadaşlar vardı.

Kongra reisliğine amenejman baş mühendislerinden Ahmet Mithat, kâ-tipliklerde amenejman mühendisle-rinden Mehmet Ali Salih ve Rıdvan beyler intihap edilerek müzakerata başlanmıştır.

Kongra oldukça güzel ve hararetili olmuş cemiyetin müstakbel faaliyeti için kendisine mani olacak bazı pürüz-lü işler cezri ve kat'i bir surette halledilmiştir. Kongra heyetinin kararı mucibince müzakerat zabıtlarını neş-rediyoruz.

Evvelâ teftiş heyeti raporu okundu;

Teftiş Heyeti Raporu

Meslekdaşlar ;

Cemiyemiz nizamnamesinin beşinci maddesi mucibince heyeti idarenin bir se-nelik faaliyet ve hesabatını tetkik etmek üzere heyeti umumiyenin bizleri intihabın-dan dolayı hakkımızda gösterdikleri teve-cühe teşekkürler eder, ve arife günü inti-

habımıza muttali olduğumuzdan kısa bir müddet zarfında yaptığımız tetkikat hulâ-sasını berveçhi ati arz eyleriz:

Cemiyet geçen seneki hayatında belli başlı bir mevcudiyet eseri göstermeye mu-vaffak olmamış, ve 14 ay zarfında 13 içti-ma akteyerek; ittihaz olunan mukarrerâtın hiç birisi heyeti idare azaları tarafından tam olarak imza edilmemiş ve hattâ (10) No. lı kararı yalnız reis beyin imzaladığı görülmüştür.

Geçen sene idare heyetine seçilen ar-kadaşların vadettikleri işlerden hiç birisi başarılmamış ve hattâ her sene neşriyatı muntazaman idare edilen mecmuamız bile, Cumhuriyet bayramından sonra yazı ve makâlânın noksanlığı ve takip edecek ar-kadaşların bulunamaması yüzünden intişa-rına fasıla verilmiş ve bir senede meslekî mecmuamızın yalnız altı nüshası çıkabil-miştir..

Geçen seneden müdevver kasa mev-cudu 1971 lira iken yapılan teftişte bu mikdarın mecmuamın noksanı intişarına rağ-men tenakus ederek (1156) liraya tenezzül eylediği te'essürle görülmüştür.

Varidat :

Lira	Kş.
1971	49 (932) senesinden müdevver
325	56 (933) varidat yekûnu.
160	00 İkrasattan tahsilât..
1	25 İkrasat faizleri.
17	79 Ziraat bankasındaki mevcudatın (933) senesi faizi
2476	09 Yekûn.

Masarifat:

819	70 masarifatı umemiye.
500	00 İkrizat.

Muvazene:

Lira	Kş.
2476	00 Varidat yekûnu
1319	70 Masarifat yekûnu.
1156	39

Muhasibîn hesabı:

Lira	Kş.
1074	00 Ziraat bankasındaki para.
110	00 Yedinde mevcut para..
1184	00 Yekûn.

Cemiyetin azasına yaptığı ikrazat hakkında mezbut kayıt olmadığı gibi bu güne kadar esgi idare heyetlerinden müdevvel ve muntazam bir karz hesabatına da tesadüf edilememiş; ve 1933 senesi zarfında yapılan ikrazat yekûnu (500) lirayı bulmuştur. Bundan yalnız (160) lirası müstakırları tarafından cemiyete iade edilmiş ve (360) lira natahsil kalmıştır...

Cemiyetimizin ikrazat faslı maalesef bizleri lâyrkile tenvire medâr kayıtları ihtiva edememektedir. Cemiyetin karzan verdiği mebalîğ bazı azalar tarafından ödenmediği söylendiği halde ne senetleri iade edilmiş ve nede muntazam bir hesabına rast gelinememiştir.

Alelmüfredat 929 senesinden itibaren cemiyetin azasına yaptığı ikrazat yekûnu (2340) liraya balîğ olmaktadır, elyevm cemiyetin azalarından 600-650 lira matlubatı vardır. Yapılan ikrazat bazan azanın tahriren muracaatları üzerine terviç edildiği halde Müderris Esat Muhlis beye verilen 150 liranın hiç bir müstenidatı bulunmamış, ve bunların cemiyet veznesinden ne suretle verildiği ve tahsilinin ne zaman yapılacağı anlaşılmamıştır. Bademâ ikrazatın salım bir şekle sokulması, cemiyetin ve azalarının menfaati icabatındandır, yapılan ikrazat için mızamnamede münderiç mevaddın hiç birisi nazarı dikkate alınmayarak hareket edildiği de müşahadatımız cümlesindendir.

Heyeti idare taahhüdünü, mecmua

abunalarını ve bakaya borçlarını vermeleri için azayı kirama bir defa müracaatta bulunmuşlarsa da maalesef bir çok yerlerden aidat değil cevap bile almamışlar ve ancak taahhüddattan yüzde bir nisbetinde tahsilât mümkün olabilmıştır.

İntihap edilen rüfekadan hiç birisinin gelmemesi ve zamanın darlığı bize raporumuzu muhtasiran takdim mecburiyetini tahmil etmiştir.

Kongramız acil tedbirler ittihaz etmezse cemiyetin maalesef yakın bir atide kendiliğinden tefessüh etmesi tehlikesi mevcut olduğundan muhterem heyetin nazarı dikkat ni celp eder, saygılarımızı sunarız efendim.

Abdullah Necip

Ahmet Mithat

**

Mustafa Nuri bey — heyeti teftişiyeden diğer arkadaşlar rapora neden imza etmemişler.

Reis Mithat bey — Ali Kemal bey Ankaraya hareketi münasebetile işleri çok olduğundan mazeret beyanetti.

Asaf bey hakkında malûmatım yoktur.

Celâl bey — Asaf beyin ev adresini bilmediğimizden mektebe tebliğat yaptık belki buna mutali olmamıştır.

Reis — Heyeti teftişiyeye ancak arife günü tebliğat yapılmış ve bayramın üçüncü günü cemiyette toplanılmıştır. Zamanın azlığından dolayı takdim ettiği rapor kısa bir tetkik neticesi yazılabilmektedir.

Mustafa Nuri bey — bu vaziyet için lakaydiliğini göstermeyormu?

Celâl bey — kâtip umumî sıfatile vaziyeti izah ederek kendisinin Adapazarında bulunduğundan bu işi kâtime havale ettiğini fakat avdetinde yine bu işlerin yapılmamış bulunduğunu söyledi.

Reis — Heyeti idare raporu okunsun efendim.

Celâl bey idare heyeti raporunu okudu.

İdare Heyeti Raporu

Muhterem arkadaşlar;

Geçen sene ki kongremizde heyeti umumiye tarafından idare heyetine intihap edildik. Muhterem heyetinize cemiyetin bir senelik faaliyeti hakkında vereceğimiz hesap ve izahatı iki kısımda hulâsa edeceğiz.

1 — **İdari kısım:** İdare heyeti geçen sene vazifeye başlarken evvelâ kongre mukarreratını nazarı itibara alarak ona göre kendisine bir program tanzim etmiştir.

Bu programa göre cemiyetin göreceği işlerin başında mecmuanın muntazaman çıkarılması muhtıranın intişarının temini yeni rozetlerin şiparişi, aidatın muntazaman toplatılması ve müterakim aidat için kongrenin verdiği kararın tatbiki.

Muhtıra maalesef bu senede çıkarılamadı. Heyeti idare muhtıra hakkında lâkayt bir vaziyette kalmamıştır. Hatta bunun için beklenen yazıların hep birden dercine imkân olmadığı için peyderpey gelecek yazıların mecmuaya ilâve şeklinde çıkarılarak bu suretle senelerdenberi neşrine imkân bulunmayan muhtıranın yavaş yavaş çıkarılmasını düşünmüş ve mecmuayı tabeden müessesese ile de mutabık kalmıştır. Fakat maalesef beklenen yazılar gelmediğinden bu hususta en ufak bir adım bile atılamadı. Mecmuanın cümhuriyet bayramına kadar muntazaman neşri kabil olamamış ve altı yedi ay zarfında altı mecmua çıkarılabilmiş iken mecmuaya yazı vadeden arkadaşların vaitlerini ifa edememesi ve idare arkadaşlarının vazifesi merkezden uzakta bulunması cihetiyle takip edilememesi bayramdan sonra yeni bir nüshanın çıkarılması kabil olamamıştır.

Geçen sedeki idare heyetince beheri otuz kuruştan şiparişine hazırlanan ormancı

rozetleri heyetimizin yeniden muhtelif müesseselerle yaptığı temaslardan sonra beheri yirmi iki buçuk kuruştan beş yüz adet olarak şipariş ve imali temin edilmiş ve talep eden arkadaşlara idare heyetinin kararı mucibince beheri elli kuruştan tevzi edilmiştir. Cemiyet bu suretle aradaki farkı azanın teberuu olarak kabul etmektedir.

Senelerden beri t-rakûm edipte tahsil edilememiş aza aidatının geçen kongre kararı vechile üç sene zarfında taksitle azadan tahsili için tabedilen mektuplar azaya gönderilmiş ve senede dört taksit hesabile on iki taksitte tediyesi talep edilen borçlardan bu ilk talebe ancak bir iki meslektaş cevap vermiş ve bir sene zarfında eski ve yeni aidattan yapılan tahsilât maalesef kaydedilemeyecek derecede az bulunmuştur.

Heyeti idare mali vaziyetin müzayıkasına rağmen faaliyet devresi zarfında müracaat eden meslektaşlara malî muavenet maksadile ikrazatta bulunmaktan çekinmemiştir.

2 — **Mali kısım:** Geçen seneki idare heyetinden müdevver 1971 lira 49 kuruşluk cemiyet mevcuduna varidat olarak eski ve yeni aidat, mecmua abune bedeli, ikrazat faizleri, bankadaki mevduat faizlerini kayıt ediyoruz; Bunların yekûnu alelmüfredat merbut cetvelde arz edildiği üzere (344) lira (60) kuruştur.

Buna mukabil yapılan masarifatı umumiye yekûnu 819 lira 70 kuruşturki bundan başka idare heyeti 350 liralık ikrazat yapmış bunun 160 lirasını tahsil eylemiştir.

Geçen sene heyeti umamiyenin kabul eylediği bütçede varidat faslı 4670 lira, sarfiyat faslı 1545 lira olarak gösterilmişti aidatın tahsil edilememesi cihetle varidat faslında yukarıdaki rakamı bulmak kabil olamamıştır.

Masraf faslında gösterilen 1545 liraya mukabil sarfiyat yekûnunun da 819 lirayı geçmemesi, bazı maddelerde yapılan tasarruf ile mecmuanın tamamen intişar etmemesinden ileri gelmektedir.

Cemiyetin bu günkü vaziyeti maliyesi atideki cetvelde arz edilmiştir.

Varidat

Lira	Kuruş	
1971	49	Geçen seneden devredilen
325	56	933 senesi varidatı
1	25	İkrazat faizleri
17	79	Ziraat Bankasında mevduatın
		933 senesinin faizi
160	00	İkrazattan tahsil edilenler.
2476	09	Yekûn

Masarifat

Lira	Kuruş	
819	00	Masarifi umumiye
350	00	İkrazat
1169	00	

Muvazene

Lira	Kuruş	
2476	09	
1169	00	
1307	09	Mevcut
190	00	933 senesinde yapılan ikra-
		zattan henüz tahsil edilemeyen.
395	00	Evelki senelerde yapılan ikra-
		zattan tahsil edilemeyen.
221	50	Mevcut rozetlerin bedeli
2113	59	Umumî yekûn.

Muhasip Rıdvan beğın hesabında ikraz faslında gösterilip Esat muhlis beğe verilen 150 lira hakkında heyeti idarenin kararı olmadığından bu hususta mumaileyh tarafından şifahi izahat verilecektir.

İdare heyeti yukarıda zikredilen icra atından memnun olacak vaziyette değildir. ancak heyeti umumiyenin bu husustaki izturarlarında nazarı dikkattan uzak tutmıyacağını ümit etmektedir. Mecmuamızın mukarrer olan adette intişar edememesi, muhtıranın intişar vaziyetine gelememesi mesuliyeti doğrudan doğruya idare heyetine yükleyebilecek muvaffakiyetsizlikler değildir Cemiyetle maddî alâkasında ihmal gösteren âzamız maalesef fikir sahasında da aynı alâkasızlığı tekrar etmişlerdir. Mecmua büyük müşkülâtla altı nüsha olarak neşredilebilmiş isede yazı hazırlayabilecek âzamızda bu işle alâkadar etmek mümkün olamamıştır.

Aynı muvaffakiyetsizlik gerek geçen senelere ait ve gerekse yeni sene aidatının toplanmasında kendisini göstermiştir birinci taksite ait ihbarnameye cevap vermeyen arkadaşlara diğer taksitlerin ihbarnamesini göndermek cemiyeti beyhude yere masrafa sokmaktan başka bir faide temin etmiyeceği aşîkârdır. İcraatımızın sekteye uğramasından kâtibimiz Ziya Kadri beyin vazife alarak gitmesi aynı ücretle yerini işgal edecek bir arkadaş bulunamaması heyeti idare azasına dahil meslektaşların resmî vazifelerile uzun zaman merkezden uzak bulunmaları amil olmuştur. Binaenaleyh senelerdenberi devam edegelmiş muvaffakiyetsizliklere karşı heyeti umumiyenizce nazarı dikkate alınarak cezerî ve kabili tatbik kararlar verilmesi bu suretle bundan sonraki idare heyetlerinin muvaffakiyetine zemin hazırlanmasını rica eder ve heyeti umumiyeyi hürmetle selâmlarız efendim.

Reis raporlar hakkında söz isteyen var mı?

Rıdvan bey—Esat Muhlis beye verilen 150 lira hakkında izahat veriyim, Tefvik Ali bey bana telefon etti Esat beyin müstacelen Almanyaya hareket edeceğini yüz elli lira para verilmesini ve kendisinin kefil olduğunu paranın bir ay zarfında ödeneceğini bildirdi.

Heyeti idare toplanamadı bizde vazifeye gittik karar yapamadan parayı verdim, Bayram ertesini ben paranın istirdadına çalışacağım.

Mustafa Nuri bey — bu para ne kadar müddetle verilmiş ve müddetini ne kadar tecavüz etmiştir?

Rıdvan bey — İki ay için verildi bir buçuk ay geçti.

Mustafa Nuri bey — o tarihten beri heyeti idare niçin toplanamadı?

Rıdvan bey — İş dolayısıyla toplanamadı.

Mustafa Nuri bey — Niçin senet tanzim edilemedi?

Rıdvan bey — Ziya Kadri bey senet alı dığını söyledi fakat bulamadık.

Mustafa Nuri bey — Cemiyetten senetsiz para verilmesi doğru değildir ifade telefona, kavli mücerret üzerine iş görülemez.

Mithat bey — Esat bey bunu Avrupa'ya giderken almıştır. O zaman Ziya bey burada idi yapılan iş muvafık değildir bu para istirdad edilmelidir şimdi ikrazat hakkında bir karar verelim.

Mustafa Nuri — ikrazat hakkında bazı malûmat isteyorum senetler ne mahiyette tanzim edilmiş ve temdit vadeler ne gibi kararlarla yapılmıştır.

Rıdvan bey — temdit müddet mukarratları yapılmamıştır. mukarrızlardan bir kısmı paraları iade etmiş diğer bir kısmı henüz vermemiştir. İlk fırsatta vereceklerinden bahsettiler.

Reis Nuri bey — Bu paraların tahsili icap ederdi.

Mithat bey — İkrazat bahsında yeni heyeti idare mesleki kararlar ittihaz ve bunları vakit ve zamanile tahsil ederek gelecek seneye borçsuz çıkmalıdır.

Kadri bey — İkrazat meselesi kongrada halledilmelidir.

İkrazat borçlarına göz gezdirdim bir kısmı takipsizlik yüzünden kalmış bir kısmı verecek vaziyette değil.

Cevat bey — fakat sıkıştırlarsa verirler kendilerine birer mektup yazmalıdır.

Bu sene içtimadan sonra bir muhasip bulunarak defterler yeniden esaslı bir surette tanzim ettirilmeli ve

gelecek senede hususî bir muhasibe muayyen bir ücret verilerek defterler kontrole tabi tutulmalıdır zira muntazam bir kayıt yoktur.

Reis — kâtip vazifesini ihmal etmiştir. Badema cemiyete alınacak kâtip muhasiplik vazifesi görecektir evsafıta olmalıdır.

Enver bey — cemiyet bu dar bütçesile atıyen eyi vaziyete girmeyecektir. Borçlu olanlar paralarını vermemişler heyeti idare buna dikkat etmemiş Esat bey şimdiye kadar taksit bile vermemiştir. İkrazatın tahdit edilmesini talep ediyorum

Kadri bey — Karzan verilecek paralar maaşın nısfını geçmeyecektir. Fakat bu kaydın heyeti umumiyeye kararlaştırılması lazımdır. Bu daha sağlam olur birde ikraz talimatnamesi yapalım.

Cevat bey — bizim zamanımızda heyeti idare bir karar vermişti evvela cemiyete borçlu bulunmayacak, saniyen alacağı para maaşının nısfından fazla olmayacak ve bir arkadaş kefil olacak ki bunlar olmakla beraber heyeti idarenin fevkalâde ahvalde fazla para ikraz etmeğinde selâhiyeti olmalıdır. Öyle vaziyetler olduki aç kalan bir meslekdaşa karar hilafına para vermeğe mecbur kaldık.

Mustafa Nuri bey — şimdiye kadar heyet idareye verilen bu selâhiyetin beklenen faydayı temin etmediği anlaşılmaktadır bundan sonra işi ne kadar muayyen ve dar çerçevelere sıkıştırırsak o kadar eyidir bu suretle kimsenin gücenmesine de mahal kalmaz.

Kadri bey — Bendenizde Nuri beyin fikrindeyim, Heyeti idareyi takyit etmek lâzımdır. Bir müeyyide ol-

sun: İkraz şeraiti bu tarzda olmalıdır: Verilecek para maaşın nisfını tecavüz edemez. Vade iki ay verilmeli faizi peşin verilmek şartile aynı zamanda mukriz cemiyete borçlu olmamalıdır. İki ay daha temdit edilebilir. Kefil medyun asıl sıfatile kefaleti kabul edecektir. Vadenin hitamından on beş gün eyvel bir ihbar nane ile kendisine bildirilmek şartile ve ödemediği takdirde yapılacaktır.

Celâl bey — Bu şekil arkadaşlara para istemeyin demektir.

Nuri bey — Maksat bütün arkadaşları aynı derecede faydalandırmaaktır.

Reis — Kadir, Enver ve Nuri beylerin teklifleri aynı mahiyettedir. Reye koyuyorum.

Netice bu şekilde kararlaştı:

İkrazat faizi peşin tahsil edilmek ve maaşın nisfını tecavüz etmemek şartile azami dört ay vade ile verilecek ve bu heyeti idare kararile faizi yine peşin alınmak üzere daha iki ay temdit eeilecektir. kefil medyun asıl sıfatile ve iki şahidi olacak ve on beş günlük ihbar müddetinin inkizasından sonra borçlunun borcunu ödemediği takdi de hakkında icrai takibat yapılacaktır.

Cevat bey — Müstesna ahvalde heyeti idareye müstesna kararlar verebilmek için kendi mesuliyetleri altında olmak üzere selâhiyet vermedir.

Necati bey — Bendeniz üç türlü borç görüyorum: Evvelki borçlar, şimdiden sonra alınacak borçlar bir de taahhüdat borçları bunlar birbirine karıştı. Mevzuu bahs ettiklerimiz hankisidir.

Kadir bey — Eski borçlarında kongrenin akti tarihinden itibaren yeni ahkâma tabi tutulması taraftarıyım.

Reis — Bu mukarrerat atıye aittir. eskilere şamil olamaz. Dört maddelik talimatname kabul edilmiştir. Yalnız Cemiyete borcsuz bulunmak keyfiyetini müzakeratın neticesine talik ediyorum.

Şimdi başka maddelere geçelim. heyeti idare raporunda bir şey nazarı dikkatimi celp etti. Muhtıra hakkında kimlere söylenmiş ve yazı istenmiştir. Malumat almak istiyorum.

Celâl bey — Neşriyat müdürü Tevfik Âli beydir kendileri burada olmadıkları için izahat alamıyacağız.

Cevat bey — Mecmuanın bu sene çıkmaması heyeti idare arasında bu işle meşgul olacak bir arkadaş olmamasından ileri geliyor Tevfik Âli bey bu işi bir sahibi imtiyaz vaziyetinde kabul etmiş olacaklar. Neşriyat müdürlüğü böyle değildir. o her zaman çalışmağa muhtaçtır. ve mecburdur.

Necati bey — Muhtıraya yazı yazacak arkadaşlar taayün etmiştir.

O arkadaşlar kendilerini bilirler. Heyeti idarenin tebeddülü yeniden tebligat yapmasını icap ettirmez. Mecmuaya gelince, mecmua sahifeleri bütün arkadaşlarımıza açıktır Kimden yazı geldiyse çıkardık.

Cevat bey. arkadaşlarla temas ettim, mecmuaya yazı tedarik ettikleri halde yine çıkmadığını söylediler. Muhtıra meselesine gelince program yapılmamış, iş büyük tutulmuş onun için çıkmıyor.

Reis — Cevat beye cevap vermek isterim. Benim dört sene evvelki reisliğim zamanında muhtıra memeselesi tasarlanmış, yazılarda gelmişti Hatta bendenizde emraz ve haşarat kısmını yazmıştım. Fakat kayıp oldu iki heyet şeklini değiştirdi. son gelen yazıyı bulamadı. muhtıra orman kanunu gibi zan ederim yirmi beş senede çıkacak. Bu işi yeni heyeti idareye havale edelim, iyi kötü birşey çıkarsın.

Celâl bey Muhtıra hakkında bir teklif vaki oldu Arkadaşlardan iki kişi bu meseleyi üzerine almak istediler. Bu iki arkadaş muhtırayı hazırlayacak, Cemiyetin yardımile tab edecekler fakat kendilerine bir menfaat gösterilecekti heyeti idare bu hususta bir karar veremedi.

Kadir bey — Muhtıra meselesi izam edilmemiştir Mecmuaya ilâve şeklinde bile vermediği düşünüyorduk Fakat vazifeyi deruhte edenler taahhütlerini yapmadılar.

Reis — Heyeti idarenin Muhtıra hakkında cezri hiç bir harekette bulunmadığı ve esaslı bir karar dahi alamadıkları karar defteri ve muamelelânın teftişi ile sabittir.

Mustafa nuri bey — Bir öğle tatili yapmasını teklif ediyorum.

Celse bir saat tatil edildi.

İkinci celse

Saat ikide ikinci celse açıldı.

Reis — İkrazat faslını hal etmek için şimdi aidaat meselesini görüşelim

Celâl bey — Evvelâ muhtıra meselesini bir karara rabt edeceğim.

Reis — Mesele bir çok defalar

görülmüştür. Bu işi yeni heyeti idareye bırakalım. Kabul edildi.

Mustafa Nuri bey — Taahhüdatını vermeyen arkadaşların borçlarının affını teklif ediyoruz.

Necati bey — Aidattan kalan borçlardan istifade etmenin imkânı yoktur. Taksitle yaptık yine tediye edilmedi Bundan anlaşılıyorki borçlu arkadaşlar bu parayı veremeyecek, ya cemiyetten çekilecek, veya ilelebet borçlu kalacaktır. Nuri beyin teklifine bende taraftarım.

Mitat bey — Bendeniz de 933 - 934 senesi aidaatı borçları kalmak şartile eski borçların affını düşünüyorum

Kontölör Necati bey — Bundan sonra aidaatı vermeyenlerin isimleri mecmuada yazılmalı ve kendileri cemiyetten ihraç edilmelidir.

Nuri bey — Bendeniz buna muhalifim şimdi eski işleri kapatacağız. Yeni bir sahife açacağız. Bundan sonra aidaatı vermeyen arkadaşlara nizamnameyi tatbik ederiz

Reis Mitat bey — 932 senesi Borçlarını tanımak şartile âzaların şimdiye kadar aidattan mütevellit borçlarının affını reye koyuyorum.

Nuri bey — (933-934) senesini istisna etmeyelim

Kadir bey — 1933-1934 senesi verilebilir.

Reis — Nuri beyin teklifini kabul edenler ellerini kaldırsın. Kabul edildi.

Kadir beyin teklifini kabul edenler elini kaldırsın Kadir beyin teklifi kabul edildi.

933 senesi müstesna bütün borçlar affedilmiştir.

Reis — Şimdi mecmua borçlarını görüşelim.

Ahmet bey — Abone borçları da affedilmelidir.

Hususile mecmuaya vekâlet yardımı ediyor.

Rıdvan bey — Vekâlet iki sene dir para göndermemiştir.

Kadir bey — mecmua meselesi aidata benzemez bunun verilmesi icap eder.

Reis — doğrudur kabul ederseniz mecmua borçlarının sür'atle tahsili çarelerini kararlaştıralım.

Kabul edildi.

İkrazat meselesine avdet edelim. talimatnamenin beşinci maddesindeki cemiyete borçlu olmamak keyfiyeti kendiliğinden sukut etmiştir şimdiye kadar cemiyete aйдattan borcu olmayan kimse yoktu. Bu kayıt ikrazına tamamen mani olacaktır. Fakat aidat borçları af edildikten sonra mesele kalmamıştır. 933 senesinden itibaren cemiyete borcu olanlar ikrazat faslından para alamazlar ve bunun yok kardaki ikrazat talimatnamesi birinci maddesinde ilâvesi lazımdır kabul edildi değilmi efendim.

Kabul edilmiştir.

Ai Kemal bey — aynı mahiyette bir şey söyleyeceğim Taavün sandığı tesisi için gelecek kongraya bir hazırlık yapılması lazımdır.

Mustafa Nuri bey — bu teklif gayet mümkündür.

Reis — Taavün sandıklarının azası toplu bir yerde bulunan müesseselerde tesisi kabildir. Bu müesseseler memurlarının işçilerinin maaşlarından keserek bu işi yaparlar netekim Polis efendilerin de böyle bir taavün

sandığı vardır Bizim cemiyette bu nasıl tatbik edilebilir? aidatı muntazaman vermeyenler taavün sandığına nasıl yardım eder?

Mustafa Nuri bey — her arkadaş bu iş için maaşından yarım lira fedakârlık yapabilir. Bunun için bir çok teşebbüslerde ifa olabilir meselâ sandık menfaatına müsamereler yapmak gibi bahısları taavün sandıklarının neticesi çok eyi gelmiştir.

Celal Bey — arkadaşımızın hakkı var fakat bunu kuran müesseseler toplu vaziyettedir. Bizim gibi dağınk değildir. Kol ordu ve inhisar daireleri gibi, bizde kabiliyet tatbikiyesini göremeyorum.

Kadir bey — bende aynı şeyi söyleyeceğim müeyyidesi yoktur

Kemal bey — ben umumi surette bir teklif yaptım kabiliyet tatbikiyesini düşünmek nizamnameyi hazırlayacaklara aittir. Bir heyet seçelim bu meseleyi tetkik ve gelecek kongraya kadar bu meseleyi intaç etsin.

Kadir bey — Heyeti idareye selâhiyet verilsin

Kabul edildi.

Kadir bey — şimdiye kadar ikrazattan mütevellit borçlar da yeni şekle tabi olsun bunlara da birer vade verelim.

Nuri bey — ittihas edilen karar evveline raci olamaz eski borçlar için yeniden bir vade vermeğe mahal yoktur. Biz bunların daha kısa zamanda tahsil çarelerini arayalım.

Reis — azâlar borçlarını yeni heyeti idarenin teşkilinde tesviye ile mükellefdirler; tesviye etmezlerse icrayı ahkâm tatbik edilmelidir.

Ahmet bey — bir müddet vermek lâzımdır.

Necati bey — Cemiyetten para alanlardan ekserisinin maaşı altmış liradır, bu iki ay zarfında tesviye edilemez müddet mutedil bir hadde çıkarılmalı ve maaş eshabinın verebileceği bir şekilde olmalıdır.

Hele ara neticesinde Yeni heyeti idarenin teşkilinden sonra kendilerine tahriri tebligat yapıldığı tarihten itibaren dört ay mühlet verilmeli.

Reis keyfiyeti araya koydu Kabul edentler ellerini kaldırsın (kabul olundu.)

Bundan sonra heyeti idare ve tefitişie raporları reye konarak kabul edildi.

Reis — Ruznamenin üçüncü maddesine geçiyorum. Azanın teklif ve takrirleri okunacaktır.

Senelik aidatın üç liraya tenzili hakkında on imzalı bir takrirle İzmir kontrolörü İhsan beyin taahhüdât borçlarının affı hakkındaki teklifi okundu

Mehmet Ali Salih bey — Nizamname mucibince tadil teklifi idare heyeti veya on âza tarafından yapılacak ve muaddel şekil heyeti umumiyyenin sülûsan ekseriyeti tarafından kabul edilecektir. Tenzil teklifinin bu şarta göre karara alınması hakkında nazarı dikkatinizi celb ederim. Buna nazaran bu takdir heyeti umumiyyenin sülûsan ekseriyeti haiz olduğu bir kongrede müzakere edilebilir. fakat müsadde ederseniz kongre buhusustaki kararını verdikten sonra işi heyeti idareye havale edelim.

Azalara yazılarak reyleri alınsın reyler neticesine göre nizamnamenin o maddesi tadil edilir.

Bir rey müstenkite karşı müttefik şü karar kabul edildi:

Kongre ve heyeti umumiyesi tenzil teklifini kabul etmiştir. fakat kanuni şeraiti tespit için heyeti umumiyyenin reyleri alınacaktır. Tahriri cevapla takip edilecek sülûsan ekseriyet olursa nizamnamenin o maddesi tadil edilerek aidat tenzil olunacaktır.

Celâl bey — Aidat vermeyenler ne olacak?

Mustafa nuri bey — Mümessiller vasıtasile tahsilât yapılsın.

Necati bey — Tahsil edilemezse ne olacak

Mustafa Nuri bey — Ahkâm umumiyyeye tabi olacaktır. nizamnamenin meskût olduğu yerde kanun umumiyyeye tabi olunur.

Kontrolör Necati bey — Aidatını üç ay zarfında vermeyenler evvelâ ihtar ikinci defa mecmua ile ilân üçüncü defa ise ihraç olunmalıdır.

Celâl bey — Mecmua ile teşhir doğru değildir.

Mustafa Nuri bey — Senelik taksit kaydı konulmalıdır.

Neticede senelik taksitini vermeyenlere sene nihayetinde evvelâ ihtar yapılacak bundan sonra hakkında ihraç kararı tatbik olunacaktır.

Bundan sonra reis Mitat beyin takriri üzerine ölen arkadaşlarımızdan ve mektebimizin fahri müderislerinden Belediyeler bankası müdürü İsa şube müdürlerinden Recep beylerin ruhuları için bir dakika sükût edildi.

İdare heyetinin istifası okunarak kabul ve yeni idare heyeti intihabı yapıldı.

Reylerin tasnifi neticesine: Amecanajman Baş Mühendisi Mitat, amecanajman mühendisi Mehmet Ali Salih Celâl, Rıdvan, Muallim Ahmet beyin ekseriyetle idareye intihap edildiği

anlaşıldı. Yalnız bir azalık üzerinde dört kişi müsavî rey aldığından rey aşarı ile yapılan intihapta kontrolör Abdullah Necip bey, yedek âza lıklarade amenajman baş-mühendis muavini, Kadir, mühendis Vakup apanay ve kontrolör Necati beyler intihap edildiler.

İdare heyeti; aralarında vaki müzakere neticesinde reisliğe Ahmet Mitat, umumî kâtipliğe Mehmet Ali Salih, muhasebeciliğe Rıdvan, neşriyat müdürlüğüne Celâl, âzalıklarade Ahmet, Abdullah Necip, Beyleri seçmiştir.

Reis Mitat bey. — heyeti idarenin teşekkülünü ve kongre heyetine teşekkürlerini bildirerek yeni bütçeyi okudu. Heyeti umumiye bütçeyi idare heyetinin teklifi vechile kabul edildi.

Sariyat:

- 120 Bedeli icar
- 70 Odacı aylığı
- 15 Tenvir teshin
- 20 Kırtasiye
- 5 Telefon
- 100 Mesarifi gayri melhuza
- 25 Merasim masrafları
- 180 Kâtip
- 800 Mecmua
- 1335

Varidat:

- 450 Abone
- 350 İlân
- 500 Vekâletten yardım
- 900 933 Taahhüdünden
- 900 934
- 50 Rozet hasılatı
- 75 İkrizat faizleri
- 3225

Bundan sonra reis Mitat beyin

teklifi üzerine kongre tazimatının Reisi Cumhuriyet Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine, Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine ve Ziraat Vekili Muhlis Beyefendiye arzına müttelikan ve alkışlarla karar vererek içtima nîhayet verilmiştir.

Kongre münasebetile Reis Cumhuriyet Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine ve Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine ve Ziraat vekili Muhlis Beyefendiye çekilen telgraflar ve alınan cevap suretleridir:

Ankarada Reisi Cumhuriyet ulu Gazi Hazretlerine.

Cemiyetimizin yıllık toplantısı münasebetile umumî heyetin yüksek saygı ve sevgilerinin kabulünü dilerim efendim.

Türkiye ormancılar cemiyeti kongre reisi
Mitat

Ankarada Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine

Cemiyetimizin senelik toplantısı münasebetile umumî heyetin saygı ve sevgilerini sunarım efendim.

Türkiye ormancılar cemiyeti kongre reisi
Mitat

Ankarada Ziraat vekili Muhlis Beyefendiye

Cemiyetimizin senelik toplantısı münasebetile saygı ve şükranlarını arz ederim efendim.

Türkiye ormancılar cemiyeti kongre reisi
Mitat

İstanbul Türkiye ormancılar cemiyeti kongre reisi Mitat Bey

Kongre münasebetile hakkımda gösterilen temiz duygulara teşekkür ederim efendim.

Reis Cumhuriyet Gazi Mustafa Kemal

İstanbul Türkiye ormancılar cemiyeti kongre reisi Mitat Beye.

Kongreye teşekkürle muvaffakiyetler temenni ederim.

Başvekil
İsmet

Türkiye ormancılar cemiyeti reisliğine

Cemiyetimizin senelik toplantısı münasebetile çekilen telgrafa teşekkür eder, bütün arkadaşlara saygı ve sevgilerimi sunar ve muvaffakiyetler dilerim efendim.

Ziraat Vekili
Muhlis

Not: Konya müdürü tevfik ve fen memuru Fahri beylerin takrirlerinden kongrenin hitamından sonra haberdar olundugu için takrirler heyeti umumiyece okunarak icabeden kararlar verilememiştir.

Arkadaşlarımıza özür dileriz.

Orman Davaları

II

Dava işlerimizin doğru bir istikamette gitmemesine ikinci bir sebepte hakimlerimizin orman cürümlerinin mahiyeti hakkında icabeden malûmatla mücehhez olmamalarıdır.

Hakimlerimizin bu malûmatı elde edememelerine orman nizamname ve talimatının köhneliği zafiyeti amil olduğu kadar cürümlerimizin illet ve mahiyeti hakkında kendilerine lâ-yikile tenvir etmemekliğimizde sebep oluyor. Bir çok hakimler bilhassa davası çok olan yerlerde- mücrimlerin mütemadi takibatına başka bir nazarla bakırları için, işin esasına itimat etmiyorlar. Muhafaza inzibatının tatbikine kail değildirlir.

İhtisaslari dahilinde bulunmadığından, müsadere edilen emvalle, buna tekabül etmeyecek derecede fazla kesildiği için ayrıca hazine hukuku olarak talep edilen tazminat arasındaki farkı anlamıyorlar. Hakim zabıt varakasında müsadereli emval görünce derhal tazminatın reddine karar veriyor. Bazıları cezayı takdir ediyor, tazminatı tanı-mıyor. Hakimlere, müsadere ile tazminat arasındaki mübaniyetler izah edilmeyeceğinden beyhude yere bir sürü temyiz harcı vererek. Hem zama-ndan hem de mesaiden kaybediyoruz.

Saniyen; münevverler arasında henüz kuvvetli bir ağaç harsının teessüs etmesi de buna tesir ediyor.

Bazı zevat ormanları halâ cibali mübahadan saydıkları için. Bunları mütaassibane bir ısrarla muhafaza ve tahripkârlarının takibinde isabet görmiyorlar. Tabii hakimın bu kanaatini his eden uyanık köylülere bir ikaz tatbik etmenin imkânı yoktur. Mahkemede beraet edeceğını yüzde yüz tahmin eden bir adam tabiatile gayesinden vaz geçmez.

Bazı kazalarda bu vaziyeti ihata eden hakimler ormancılardan mesaisini yarı yarıya teshil etmişler ve yavaş yavaş o muhitte izinsiz ağaç kesen kimse kalmamıştır. Köylünün mahkeme kapısından alacağı ders çok büyüktür. O hakimın bu işlerdeki şiddetini ve katiyetini bilirse hiç birşey yapmağa cesaret edemez.

Bunun için benim düşündüğüm çare adliye vekâleti tarafından ya hususi kanunların asıl mahiyet ve gayeleri hakkında mutahassis zevata konfranslar verdirilmesi, yahut bu malûmatı toplayacak broşürler neşredilmesidir. İcabında hakim, Zabıt varakasındaki ceza ve tazminat hesaplarının kanun dahilinde yapı-lup yapılmadığını bile tetkik etmeli ve bunu anlaya bilmelidir. Bu broşürler hakime rehber vazifesi görür, ve hakim hiç bir müşkülât çekmeden vazifesini muualfakiyetle yapar.

Müfettişler, müdürler ve mühendisler daima bulundukları yerin hakim ve müddei umumilreile sıkı bir

surette temas ederek, onlara ağaç muhabbetini telkine, va ağaç kıymetini takdire alıştırmalı, ormancılığın da bir ilim ve fen mesleği olduğuna kanaat ettirmelidir. Bizim münevver zümre nazarında iyice takdir edilmemekliğimize sebep, onları mesleğimizin teknik mahiyetine ve ciddiyetine inandırmamaklığımızdır. Biz, münevverlerin inanmalarını beklemeğe değil, kendimiz onları ikna ederek inandırmaya mecburuz. Ancak o vakit muhitimizi kazanmış oluruz.

Dava işlerinin karışmasına üçüncü sebep, idaremizin dava işlerinde muayyen bir usul ve nizama sahip olmamasıdır. Verilen bütün ehemmiyet ve şiddetli alâkaya rağmen dava işlerimizin hiç bir vakit yolunda git-tiği iddia edilemez.

Bir kere dava telâkkilerinde ittifa edilmemiştir. Bazı meslektaşlar bir yerde ne kadar çok dava olursa o derece kuvvetli bir inzibat teessüs ettiğine kaildir. Bu kanaati taşıyanlar çok yanlış bir fikre istinat ediyorlar. Muhafazanın manası kestirmemek ve bir cürüm vukuuna meydan vermemekle anlaşılır, kesildikten ve yandıktan sonra bunun ormancılık noktai nazarından hiç bir kıymeti olmaz. İş inzibat ve adliye meselesi olur. Binaenaleyh bir yerde ne kadar çok dava olursa olsun o mıntakada o kadar fazla inzibatsızlık var demektir. Bu fikrin bir mahzuru varki, oda muhafızların mücrimler hakkında fazla muamele yapmaktan tevakkı ve bu suretle vazifelerini sui istimal etmeleridir. Fakat mühendisler mıntakalarını sık sık kontrol ettikleri takdirde bu mahzur da ortadan kalkar.

Binaenaleyh evveli emirde idarenin dava telâkkisi, cürümleri görüş ve anlayış tarzını tesbit ve bu husustaki fikirleri tevhit edilmeli dava işlerinin seyir ve inkişafına göre madun memurlar teyekkuza davet olunmalıdır.

2); Bazı arkadaşlar tahdidi mücazat, bilhassa yangın raporlarının hasaratı olduğundan daha mübalâğalı bir şekilde ifade ederek tazminat miktarını çoğaltıyorlar. Hele teşcir masrafları okadar esassız ve okadar vahidirdi, hakimlerin daima bunları redle karşılaşmasına hiç taaccüp etmemelidir. Her şey gibi ceza ve tazminat ta kabiliyet icraiyei haizse tahsil edilebilir. Bir mahkeme ilâmı ne kadar lehimizde olur a olsun kabiliyeti icraiyesi bulunmadıktan sonra müspet bir kıymeti olmaz. Yüksek mikdarlar göstererek ilâmla takip edilmesini mucip olmaktansa hakiki miktaratı göstererek ve kabili tahsil bir hale getirmek şüphesiz daha doğru bir harekettir.

Tahribatın böyle yüksek miktarlarla ifade edilmesine bazen idare de sebep oluyor, keyfiyetten ziyade kemiyete kıymet veriyoruz. Az miktara değil çok meblağlara kıymet veriyoruz.

Teşcir masraflarında takip edilen titizlik te hiç bir maksada istinat etmez, şimdiye kadar tahsil olunan -eğer varsa- teşcir masraflarından acaba hankisi mahalline sarf edilmiştir? Memurlarımızı hakim huzurunun çok gülünç mevkie koyan bu esassız iddialardan artık feragat etmeliyiz. Teşcir masraflarının hedefi, gayesi, esası yoktur. Mubalegalı rakkamların tesisi

rile esas davaları kaybediyoruz bunlar kendimizi aldatmaktan başka bir şey değildir. Bizzat manasına kani olmadığınız bir şeyi başkasına kabule icbar etmek büyük bir mantıksızlıktır.

3) Müdüriyet merkezlerinde bulunan avukatların mülhakat davalarını takip etmeleri için bir çok harcırah ve vesaiti nakliye parası verilmektedir. İdare kendi memurlarına harcırah yetiştiremezken buna birde avukatları için inzımam etmesi hem buhranı çoğaltıyor hem de beyhude tahsisat israfına sebep oluyor. Benim kanaatimce müdüriyet merkezlerine böyle çok maaşlı birer avukat tayin ederek ayrıca harcırah ve nakliyat bedelleri ödemektense, davası çok olan kazalara az paralı birer avukat vermek daha muvafıktır. Bu şekilde hem paradan ve hem de işten, zamandan tasarruf edilmiş olur, memurların vazifesi daha kolaylaşır. Kazadaki avukat harıçten geleceklerden daha iyi muvaffak olur. Çünkü, memurlar ve hakimlerle rabıtası fazladır. Ahvali mahalliyeye vakıftır. Ne tarzda hareket edilmesi lâzımgelebi-leceğini daha iyi takdir eder.

4) Bir çok davaları memurlarımızın cehalet veya lâkaydisi yüzünden kazanamıyoruz. Bu işlere meraklı bazı idare avukatlarından ziyade malûmatlı, bir vekil talâkatını haiz kıymettar muamelât memurları olduğu gibi, vâfiyeyi benimsememiş, bilgisi noksan, ihatası gayri kâfi, memurlarımız da çoktur.

Binaenaleyh, dava işlerini yavaş yavaş mesleğinin ehli olan avukatlara terkederek, hem devlet hukukunun ziyasına mani olunmalı ve hem

de işleri zaten başlarından aşkın olan muamelât memurlarını böyle ağır mesaille işgal etmemelidir. Yüz elli davası ve bir yığın da idare işleri olan bir kaza muamelât memuru kuvvei maneviyeye malik olsa yine bunun içinden çıkamaz.

5) Müdüriyet merkezlerinde bulunan avukatlar ekseriya harici işlerle fazla alâkadar olduklarında orman davaları ile lüzumu derecesinde meşgul olmayırlar. Buna mani olmak için ya avukatların harıçteki vazifelerini tahdit etmeli yahut, idarenin davaları ile daha çok alâkadar olmalarını temin eylemelidir. Bu da ancak kendilerine - devlet memurları gibi - mes'uliyet tevcih etmekle kabil olur.

6) Takip ettikleri davaları muvafakiyetle neticelendiren avukatlara mükâfat olarak mühim meblâğlar verildiği halde bu muvaffakiyette amil müdürlerle müessir olan muamelât memurlarına alelâde bir takdir bile verilmemiştir. Bu vaziyet karşısında "suyu getiren," le "testiyi kıran," bir olduğu için alâkadarlar yeni iddialar muvacehesinde lâzım gelen gayreti göstermiyorlar. Bu işleri benimsemiş ve muvaffakiyetle çalışmış memurları takdir ve nakdi mükâfatla dahi taltif etmek icabeder.

7) İdare, icra takibatında bazan lüzumsuz asabiyetler gösterir. Mahkeme ilâmlarının mutlaka muamelât memurları tarafından takip ve neticelendirilmesini talep eder. Halbuki, devletin icra işleriyle muvazza memurları vardır. Bunların vazifesi Adliye Vekâletinin kontrolü altındadır. Bazı müddeumumiler - pek haklı olarak - bu takipleri vazifelerine mü

dahale şeklinde talâkki etmişler ve mani olmuşlardır. Diğer bazı kazalarda ise, icra memurları muamelât memurlarının bu alâkalarını nimet bilerek bütün işleri onlara gördürürler.

Davaların icra safhası, şüphesiz tahrikten daha ehemmiyetlidir. Bütün mesainin hasılası ancak icradan alınabilir. Zaten her tarafı mes'uliyetle malemlân olan zavallı memurları birde icra takibatile tazyik etmek kâfiyen muvafık değildir. Bu nokta da Adliye Vekâletile anlaşarak, orman ilâmlarının takibinde ihmâlkârlık gösteren icra memurları hakkında muamele ifası için müddeumumilere salâhiyet vermeli. Yuhut, muamelât memurlarına birer muakkip terfik etmelidir.

8) Mahkeme masraf ve harçları meselesinde de memurlarımızın çekmediği müşkilât kalmamıştır. Tahkikat havaleleri vaktinde gönderilmez, gönderilen para yetmez. Davalar vaktinde temyiz olunmazsa sukut eder. Temyiz yapılacak olsa para bulunmaz. Hülâsa, memurlar müşkilât içinde çırpınarak bir takım ivi-caçlı yollarda doloşırlar. Bunları vaktinde ve kâfi miktarda almak, zamanında fazlasıyla yetiştirmek için vekâletin alâkadar şubesini takviye etmeli, memurları şunun bunun eline muhtaç bırakmamalıdır.

Bizim hususi malûmatımıza göre, vekâletin dava işlerine karşılık olarak vazettiği otuz beş bin liralık tahsisatın yirmi dokuz bin lirası avukat ücretlerine sarfediliyor. Tabii, bu şerait dahilinde mahkeme masraf havalelerini kifayet ettirmek müm-

kün olamaz. İkisi arasında hiç bir nisbet yoktur. Yirmi dokuz bin lira avukat ücreti veren bir bütçenin bir o kadar da masraf ve harç tahsisatı olmalıdır.

Saniyen, masraf, harç ve bilhassa depozito meselesinde bazı garip noktaları halletmek, lüzumsuz muameleleri kaldırmak lâzımdır. Meselâ orman davalarından temyiz depozitosu istemek çok garip bir şeydir. Aynı devlete tabi bir idare şubesinin başka bir şubeye emniyet vesikası ibraz etmesi haği nazariye ile tefsir edilse yine makul görülemez. Esasen harçlara kifayet etmeyen dava tahsisatına bir de depozito muameleleri karışınca tabii hiç bir iş yapılamıyor. Temyiz depozitosunun yatırılmaması yüzünden bir çok davaları kaybetmekle beraber mes'uliyeti de en küçük bir memurun sırtına yüklemekten geri kalmıyoruz. Bu mesele de Adliye Vekâletile mutabık kalınarak halledilmeli, çekilen nihayetsiz müşkülâta bir an evvel nihayet verilmelidir.

İşte, muhtelif cephelerden teşrih ettiğim, dava işleri bu usulsüzlük devam ettikçe daha karışık bir mahiyet alacaktır. Vekâletimizin neşredilmiş bir dava istatistiği olmadığı için bütün Türkiye orman idarelerinin bu cihetteki mesai neticelerini rakam halinde göstermeğe imkân bulamadık. Fakat, bu işlerde çalışmış ve mevzuu yakından tekiik etmiş bir kimse olmak sıfatı ile yine tekrar ederim ki, memurlarımızın bu hususta sarfettikleri mesai ile aldıkları netice, yekdiğerile kıyas kabul etmeyecek derecede az ve kıymetsizdir. Yalnız,

hukuk davalarını takip ve intaç şeraiti diğerlerine tabi olmadığı için bunlar daha müsmir ve daha kazançlı olmuştur.

Eğer bu işlere hakikî bir vefâ vermez, sağlam bir nizam kurmazsak, bu tezebzübü durdurmağa im-

kân yoktur. Her şeyden evvel, şu (1285) tarihli nizamnayı kaldırarak cumhuriyete lâyık bir orman kanunu çıkarmalıyız Kanun çıkmadıkça hiç bir usûl tesis edilemez.

İstanbul; 25 Teşrinisani 933

M. Ali Salih

Rica:

Muhterem aza ve abonelerimizden mecmuaye müteallik borçları ile yeni sene abone bedeli olan (3) liranın cemiyet namına irsalini, ve neşredilip cemiyette bulunan mecmualardan bazı numaraların hiç bir mevcudu kalmadığından koleksiyon yapmak, koleksiyonlarını tamamlamak için müracaat eden muhterem okuyucuların arzularını yerine getiremediğimizden müteessiriz. Basılmış olan numaraların tekrar tabi şimdilik adimülimkândır. Bu cihetin ehemmiyetle nazarı dikkate alınarak fazla sayılarınızın gönderilmesinde isticaf edilirse müteşekkîr kalırız.

Bunun için muhterem arkadaşlardan ellerinde mükerrer olarak alınmış veya gönderilmiş numaralı mecmualarımız varsa diğer arkadaşların noksan kalan koleksiyonlarının tamamlanmasını teminen iadesini iurûflerinden rica ederiz.

Mecmua

Türkiyede Orman Ameliyat Mektepleri

Yazan Dr. : Ali Kemal

— Evvelki sayıdan devam —

Mekteplerin müdürlüğü vilâyet orman müdürlüklerinde bulunan zevata mevdu idi, muallimlerinde orman müfettiş veya fen memurluklarında bulunmuş ormancılar teşkil ediyordu.

Mekteplerin Maaşat ve masarifat bütçesi hakkında vaki taharriyata rağmen bir rakam elde edilmemiştir. Yalnız her iki mektepte orman jandarma mektebinin tahsisatı ile açıldığı için orman jandarma mektebinin elimize geçen iki senelik tahsisatını aşağıya kaydediyoruz:

Maaşat	Masarifat	Yekûn	Sene
<i>altın k.</i>	<i>altın k.</i>	<i>altın k.</i>	
399 100	360,000	1,259 100	1914
270 220	476,450	746 670	1915

Mekteplerden birincisinin Adana'da, akdeniz mailesinde, diğerinin Hendekte. Karadeniz havalisinde, kuruluşunda isabet vardır. Çünkü Akdeniz ve karadeniz maileleri taşıdıkları muhtelif ağaç neveleri muhtelif iklim şartları ve binaenaleyh takip edilecek usulü idare ve terbiye tarzları itibarile ayrı ayrıdır. Binaenaleyh ifayı vazife edeceği mahallin bütün şeraitini ve yapacağı işin mahiyetini daha mektepten itibaren öğrenen müstakbel ormancı işine daha ziyade hakim olur ve vazifesini daha emniyetle yapabilir, Yalnız bu emelin tahakkuku için mektep mevkiinin şimal veya cenupta olması kâfi değildir aynı za-

manda tedrisatın mahallî şartlara uygun olarak yapılmış olması lâzımdır. Bu hususun orman ameliyat mekteplerinde ne dereceye kadar temin edildiği suale şayandır.

Her iki mektebin mevki itibarile orman civarında bulunmuş olması ikinci bir faidedir. Bu suretle muhtelif derslerin tatbikan izin zaman ziyaidan içtinap edildiği gibi cari orman işletmesinin bütün muamelânı talim makâadile kullanmak ve kıymetlendirmek imkânı elde edilmiş olur.

Taliplerin hayat sahasında mümkün merite metalibi az. ormancılığın hertürlü meşakkatlerine mütehammil yetiştirilmeleri için icabeden bütün tertibatın alınması ve mektepte tatbik olucanak inzibat kavaidinin askerî inzibatın yakın olarak düşünülmesi diğer rüçhan sebeplerinden biridir.

Mekteplerin ameli ormancı yetiştirmek için sayılan bu iyiliklerine mukabil mühim bir mahzuru vardı. O da, tedrisatın memleketin ormancılık şeraitile mütenasip olarak cereyan etmesi, talebeye esaslı ameli ve yerli ormancılık öğretileceği yerde daha ziyade ecnebî memleketler ormancılığını systemsiz olarak okutulmasıdır.

Birincisi beş sene ikincisi iki sene payidar olan her iki orman ameliyat mektebine giren talebe ile me-

zun olanlarının miktarını gösteren cetveli aşağıya dercediyoruz:

Hendek orman ameliyat mektebi

Sene	Alınan talebe miktarı	Sene	Mezun olanlar
1915	30	1917	5
1916	32	1918	20
1917	27	1919	21
1918	21	1920	24
1919	20		
	139		79

İslâhiye orman ameliyat mektebi

Sene	Alınan talebe miktarı	Sene	Mezunlar
1917	33	1919	5
1918	6		
1919	12		
	139		5

Hülâsa İslâhiye ve Hendek orman ameliyat mekteplerinin Türkiye ormancılığına vermiş olduğu ormancı miktarı 84 kişiden ibarettir.

Bu mezunların 48' i yüksek orman mektebine dahil olmuş bunlardan 36 sı yüksek tahsillerini ikmâl ederek diploma almağa muvafak olmuştur.

Ameliyat mezunlarının yüksek orman mektebine olan bu tehacümleri orman teşkilâtında bu mezunlara terakkî ve terfi imkânına malik bir mevki verilmemesi, emin bir istikbal bahşedilmemesi ile izah olunabilir. Bu cepheden de tetkik edilince Türkiye ormancılık teşkilâtı ile tedrisatı arasında bir ahenk olmadığı tezahür eder.

4 — Bahçeköy orman ameliyat mektebi:

1930 yılında Bahçeköyünde yüksek orman mektebi dalilinde tesis edi-

len ameliyat mektebi orman mühendis muavini yatıştırmek gayesile açılmış yeni bir tahsil müessesesidir. Mektebin burada tesisi yüksek mektebin idari ve ilmi teşkilâtından istifade etmek ve bu suretle az masrafia idare içindir. Tahsil müddeti üç senedir, mektebe orta mektep mezunları alınır.

Mektebin halihazırda istifade ettiği yüksek orman mektebi hocalarından maada ücretle müstahdem ayrıca üç muallimide vardır.

Mektebin haftalık ders ve programı şu suretle tertip edilmiştir.

Bahçeköy orman ameliyat mektebi haftalık ders programı

Birinci sene		İkinci sene	
Ders	Saat	Ders	Saat
Hendese	2	Hendese	1
Riyaziyyat	4	Riyaziyyat	2
Kimya	3	Topografya	4
Fizik	4	Meteoroloji	2
Arziyyat	4	Arziyyat	2
Hayvanat	4	Hayvanat	4
Nebatat	4	Nebatat	3
Ameliyat	6	Silvikültür	4
		Tekip	4
	31		26

Üçüncü sene

Ders	Saat
Or. Muhafazası	2
Muamelât	3
Topografya	4
Usulü intifa	4
Silvi kültür	4
Amenajman	4
	21

Mektebe 1930 senesinde 38,

1931 senesinde 17 talebe dahil olmuştur. Mektebin 1933 senesinde mezun vermesi icabederken idari bazı ahval dolayisile mezun vermemiştir. Önümüzdeki sene bu mektep 44 kişiden ibaret ilk mezunlarını verecektir. Yüksek orman mektebinde bina vaziyetinin münasebetsizliği dolayisile iki senedenberi mektebe talebe alınmamaptır.

Bu mektep için devletçe ihtiyar edilen masarifi hakkında bir fikir vermek maksadile berveçhi ati cetveli dercediyoruz:

Sene	Verilen tahsisat	Yapılan mesarifat		Yekûn
		Maaşat	Mesarifat	
1930	18.000	4965	11.534	15.899
1931	24.300	8277	14.368	22.685
1932	18.420	6530	9.276	15.806

Türkiyede orman ameliyat mekteplerinin geçirdiği şu inkişaf seyrine ve bu günkü vaziyete bakılırsa ormancılık orta tedrisat işinin üzerinde muhtelif zamanlarda durulduğu göze çarpar. Filhakika bu iş bir zamanlar ormanları muhafaza için "inzibat ve disipline almış ve meslekî

malûmata malik bekçi yetiştirme,, noktai nazarından bir mesele olmuş, sonraları "Ormancılığın hidematı talıyesinde kullanılacak orman memurları yetiştirme "bakımından daha şumüllü bir dava olarak ortaya çıkmıştır. Bu günde aynı mesele "Devletin 504 numaralı kanundaki taahhüdünü ifa etmek üzere muhtaç olduğu erbabi fenni yetiştirmek,, maksadile meydandadır. Fakat bu mesele hiç bir zaman ne umumî ormancılık tedrisatı ne de ormancılık teşkilâtı içinde nazarı itibara alınarak mütalâa edilmiş ve nede aralarındaki karşılıklı münasebetler tayin ve tahdit edilmiştir. Bu işin böyle yarım tedbirlerle etraflı olarak halline çalışıldığı müdeetçe düzeltilmesine imkân yoktur. Bu itibarla evvelemirde ormancılığın bütün ve şumüllü bir dava olarak ele alınması lâzımdır.

Mevcut bütün şartlara göre Türkiye ormancılığına yeni bir istikamet verildikten sonra onun bir cüz'ü olan orta tedrisat işi de aydınlanacaktır.

Kanatlananlara

Uçun arkadaşlar! Çünkü artık sizler kanatlandınız!...

Mektebimizin ilk 28 çelik kanatlı öğrencüsü oldunuz. Arkadaşlar takip edeceğiniz yolların fersiz ışıklarına nur saçacak olan kanatlarınızın ihtizazile aynı yolun yolcusu olan bizleri hedefimize bir an evvel ulaştırarak. Sizin sarsılmaz azminiz en çetin maniaları varacak, çünkü mektepten almış olduğunuz tükenmek bilmiyen cevheriniz var. Aynı gaye için vatanın dört köşesinden gelerek toplandığımız feyiz yuvasından sizin ayrılmamız bize biraz acı geldi? Hayır arkadaşlar! Yanılıyor; bilâkis çok tatlı geldi, çünkü artık siz ilimle, fenle yüklü olan semerinizi kemale getirdiniz; vatan sizin meyvanızdan bir an evvel istifade edebilmek için kollarını açmış sizi bekliyor. Bu kolların arasına biz de sizinle beraber atılmak isterdik fakat ne çare ki daha henüz kanatlarımız uçabilecek bir hale gelmedi. Bu kollar bize her şeyden fazla müşfik geliyor. Ne aile ocağımız ve ne de çatısı altında bulunduğumuz mektep hayatı bize o kadar sıcak gelmiyor, bu açılan kolların her şeyden çok tatlı ve sıcak olduğunu buradan hisseder gibi oluyoruz çünkü bu vatan kucacı ve onun müşfik kollarıdır. Bu kolların arasına bir an evvel atılabilmek için sağlam bir zekâ noksansız ilim ve fenle mücehhez olmak için var gayretimizle çalışmaktayız. Siz meslek aşkıyla çalıştınız ve uçtunuz, biz de aynı aşk peşinde yürüyoruz ve uçacağız...

Hamleyi sevenler onu okuyun ve okutun !

Her meslektaş Hamlenin intişar sabasını genişletmeyi kendisine bir vazife edinmelidir.

Hamle bir menfaat ve kâr gazetesi değil, bir fikir ve hareket mecmuasıdır.

Meslektaşlar; Hamle sizin gazetenizdir. Ona yazın ve yazdırın!..

Gençlik ve Doğu

*Biz, bilgi evinin koynunda nura taplık;
Onu genç göynümüzde sevgiye Tanrı yaptık.
Dizinde dile geldik, ışıyla büyüdü,
Aldığımız uçuyla Doğulara yürüdük..
Biziz, bu kâinatın bağrında ateş yakan,
Biziz, asil bir gözle yurdun gönlüne bakan
Cehalet bin gafletin bağrında mosmor oldu,
Doğulara neslimiz ateş hızıyla doldu..
Çağlıyacak yıllarca kâbemizdeki kaynak,
Onun göğsünde saklı Türkün yaptığı bayrak;
Batılara ün salan atlı burdan şahlandı,
Bak yine içimizden bir (Ulu) ayaklandı..
Onun a tığı izden binbir ışık yanacak,
Nura doymayan gözler o gün nura kanacak..
Gençliğin bileğine bu vatan bağlanacak
Öz Türkün oğlu diye onu dünya anacak...*

Bahçeköy: 5-IV-1934

M. Ali Muzaffer

Yurdun bakımsız, virane kalmış köşeleri sizi sonsuz bir hasretle bekliyor. Arkadaşlar bizim her şeyimiz olan vatanın bu ıssız mahalleri in imdadına bizden evvel sizin bir rüzgâr gibi uçtuğunuzu görmekle mütehiriz. Siz böyle ufuklarda kanat açmış uçarken durbin görüşleriniz şüphesiz mesleği bağları çoğaltacak hayat bahşedecek olan nurlu gölgesini saçacaksınız.

Kollarını açmış hasretle bekleyen yurdun ufuklarında uçun arkadaşlar uçun!...

Orman Ameliyat Mektebi No. 48

H. Raci

Fantazi :

Geyik Masalı

K. Özdemir

Yağmur danecikleri; sarı, penbe, mor boyalarla; elma çiçekleri gibi titreşe, titreşe yeşil ovalara cüm-büşlü gülüşlerle dökülüyor.

Gök beyinin kızı güneş hanım; uzun kirpiklerini yayararak, bu düğüne sevinçle dalmakta.

Ah.. Yaramaz yağmur danecikleri!.. Yeşil ayların serdiği, işlentili ve bin benekli halı üzerine inerken güneş hanımın sarışın kirpiklerine ne kadar öpücük kondurdunuz!

Sizi soytarılar sizi.. parıldanıp yağılmış ve çok çeşitli örtülerle bizden kendinizi gizliyeceksiniz?.. Boşuna yorulmayın sizi biliyoruz. İlkbahar yağmurusunuz...

Söyleyin; Geyikler ormanlarda, İnekler tarlalarda yavruluyorlar; sizde onlara düğün yapıyorsunuz değil mi?..

..

Oooh.. Cici geyiğim ne güzelde yavrun var... Sen ormanın en kuytu köşesine çekildin; yumuşak sürgünler kuru yapraklardan çok tatlı bir yuva yaptın... Yavrun doğar doğmaz gözlerini açtı, ayağa kalktı. Onun alâ tüyünü senin ince dilin okşadı, okşadı, okşadı!.. Tatlı bakışı gözüne değince ne kadar sevinçli idin.. Memenden südü emerken çektiğin bütün acıları unuttun.. Sen söylemesen de biz biliriz. O gün gözlerinden üç dört damla yaş aktı, bu yaş doğan sevincin başı, çekilen sıkıntının sonu idi. Elma çiçekleri gibi tit-

reşe, titreşe yağın yağmur yeşil süzgeçten geçerken senin göz yaşlarını alıp ovalara, denizlere götürdü.

..

Ooof ne boğucu çılgılık.. Kış yır-ucı türküsünü inliyor... Ala geyiğim sen bunu hiç sayıya katmadan ince ve solgun yavrunu daha emziriyor-sun, daha yanından ayırmadın!.. Korkma, kış türküsünü haykırın; karlı gecelerde yanıp sönen ay ışığı altında sen gene orman eteklerine enip taze şeyler bulursan ye.. Sevgili yavruna süt olsun açlıktan ölmesin.

— Neo!.. gübe gündüz kurt uluması.. Yavrum titrek bakışların gözüme dalarken düşündüklerini biliyorum Sokul benim her yanıma sokul. Bu ses, sürüsünü yitirmiş bir tek kurdun.. Bak ayak güpürdükleri yaklaşıyor; Kurt kokumuzu aldı. Haydi kaçalım!..

Kurt kovuyor, Geyikler kaçıyor... Kurt günlerdenberi açtır; bütün öci ile koşmakta Geyikler olanca korkularile kaçıyor. Ana Geyik düşündü biz yel gibi uçarız; Kurt kokumuzu üç günlük yerden alır. Orman koşmamıza köstek, kokumuz yakalanmamıza yardım ediyor. Birakalım ormanı ovaya akalım. Bu kışta, bu kar da bizi kim görececek bir kuş bile yuvasından ayrılmaz.

Geyikler ovaya aktı.. Kurt bütün açlığının ağrısıyla arkalarından uçuyordu.

Ortalık boş

Kaçan ve kovalayan

..

Yavru geyik koşamıyor; Ana ona uymakta... Kurt ağılı ok gibi bunlara yaklaşıyor.

Ah. Aman işte kurt yavruyu kapıyor.

— Booom... Bir ses kurt devrildi.

— Buuum... Bir ses daha Ana Geyik devrildi. Yavru onun kucığına yıkılıp ölmüştü.

Kurdun beyninden fışkıran kan top-
rağa eğri bir lapa gibi yığıldı. Bu
kan ıpki bir sorgu çizgisini andırıyor.

Ana ve yavru Geyik gözlerini
göğe dikmişler, bir parça alâymüsse-
ma orada parlıyor...

Bağlama

— Oooh!. Uğursuz kurt geber-
din. Ağzının suyu bir daha akmya-
cak.. suçunu çek.

— Sormayın ala Geyiğimi o bir
masal.. alâymisema gibi uçtu..

Heyyy.. Ya şu tanrısız avcıya ne
dersiniz. Hiç utanmadın mı be?

Kurt açtı: Kovaladı

Geyiğim koktu: Ovaya endi

Ya sen!

Nazarı dikkata :

Cemiyet veznesinden karzen para almış olan ve kendilerine taahhütlü mektupla tebligat yapılan azanın cevaplarının tesriini ve henüz ilk taksit borçlarıyla faizle-
rini göndermeyenlerin de acilen irsalini rica ederiz.

Cemiyet idare heyeti

Barem kanunu ve ormancılık

Cumhuriyet devrinin güzel işle-
rinden birini teşkil eden Barem
kanunu devlet teşkilânı arasında teadül
temini düşüncesiyle yapılmasına rağmen
maalesef Ormancılık sahasında diğer
mesleklerle icap ettiği derecede bir
muadelet temin etmemiştir.

Bu noksan öyle zan ediyoruz ki
kanunu hazırlayanlara malzeme ve
esas veren makamların teşkilâtımız
hakkında kâfi derecede sarıh malû-
mata malik olmamalarından ileri gel-
miştir. Bu fikrimizi teyit eden bazı
âmilleri vardır. Meselâ kanun mektebi
âli mezunlarının on birinci derece yani
(30) lira üzerinden maaş almaya baş-
lıyacıklarını emreder, Halbuki yüksek
Orman mektebi mezunlarına on üçün-
cu dereceden (22) lira maaşla vazife
verilir.

Demek ki lâyiha tanzim edilir-
ken ormancılık tahsilinin seviyesi na-
zarı dikkate alınmamıştır. Bu da kanun
hazırlanırken memurların barem dere-
celerine ihaline umumî bir tasnife
tabî tutulmasından ileri gelier. Han-
gi vekâlet şumullü hareket etmişse o
kazanmış, bu suretle yüksek ve orta
tahsil mezunlarının yine muhtelif şe-
kilde maaş almalarına mani olunama-
dığı gibi aynı derecedeki unsurlar
arasında görülen fark ta izale edil-
memiştir.

Maarif siyasetinin bugünkü tahsil
seviyesine nazaran yükeek mektep
mezunları aynı derecede hakka ma-
lik olması icabeden müsavi kıymetler-
dir. Binaenaleyh bunlardan h r hangi
birinin değerine tercihi evvelâ prensip
noktasından mevzu bahsolamaz. San-
ıyen; gaye ve maksada muvafık değildir.

Kanun tetkik edilirse görülecektir
ki yüksek tahsil mezunları arasında

bir tecan s mevcut olmadığı gibi alel-
umum memuriyetler arasında dahi
bir m vazenet temin edilememiştir.

Bu vaziyet karşısında lise mezun-
ları kendilerine daha yukarı bir mevki
veren mekteplere g nm  ler Yüksek
Orman Mektebine olan rağbet her
sene tenakus etmi  tir. Mektep rektör-
l    tarafından neşredilen (*) istatis-
tik bu neticeyi çok güzel tebarüz
ettirmektedir.

Barem kanununun ne ir tarihi
olan 928 den sonra Yüksek Orman
Mektebinden yalnız 929 senesinde Hal-
kalı Ziraat mektebinin ilgası dolay-
ısıyla açıkta kalan talebelerin buraya
nakledilmesinden (32) kişi mezun ol-
mu  müteakip senelerde ise 930 da
(6) 931 de (4) 932 de (5) 933 de
(8) kişi çıkmıştır.

Rakkamların bel gati barem kanu-
nunun ormancılıktaki tesirini bütün
kuvvetile ifade ediyor. Huk metimi-
zin orman siyaseti (Devlet   letmesi
 eklinde kararla mak üzeredir. Dev-
let   letmesinin ise kuvvetli ve çok
el mane ihtiya ı olacaktır. Bu unsur-
ların yetişmesi, ancak mesleğe rağbet
temini ile kabildir ki buda müntesip
lerine emin ve m reff  bir istikbal ve
hem seviye arkadaşlarıyla müsavi hak-
lar verilmesi suretinde mümkün ola-
bilir. Barem kanununun aynı tahsil
seviyesine malik zümreler arasında
bile fark g zet n tasnifi çok yanlış
ve pek haksızdır.

Al kadar makamların ormancılı ı-
mızın kurulu  ve kurtuluşu hesabına
bu yanlışlığın düzeltilmesi için en kısa
bir zamanda harekete geçmelerini
rica ederiz.

Hamle

Meslek Havadisleri

Bu sene orman amelîyat mektebinden mezun gençlerin tayin edildikleri vazifeleri geçen sayımızda neşretmiştik. Bu arkadaşların 75 lira ücretle tayin edildikleri haber alınmıştır.

★

Orman amenajman guruplarının izmiti merkez itihaz ederek bir şefin idaresi altında çalıştırılmaları takarrür etmiştir.

Bu şefin hazirandan itibaren (7000) kuruş maaşı asliye terfii ve ayrıca bu havaliye (7000) kuruşluk maaşla işletme müdürünün tayini düşünülmektedir.

★

Amenajman guruplarından bazılarının Kurayiseb'a, Turna, ve Zingal ormanları revizyonuna memur edilecekleri haber alınmıştır.

★

934 senesi zarfında Diyarbekir, ve Erzurum Vilâyetlerinde 55 Lira maaşlı orman müdürlükleri ihdas edilecekleri duyulmuştur.

Ormanların islâh ve bugünkü vaziyetlerini tetkik için 3,5 sene kadar memleketimizde müşavir olarak çalışmış ve bir çok raporlar vermiş olan Profesör Bernhardın tekrar celbi ile düşünce ve fikirlerinden istifade edileceği haber alınmıştır. Bu husustaki mütalâamızı gelecek nüshamızda tafsilen bildireceğiz.

İTİZAR: Geçen sene Şark ormanlarında tetkikat yapan heyetin reisi amenajman başmühendisi Mitat beyin yazılarını münderecatın çokluğu hasebile gelecek nüshaya terk ettik özür dileriz.

★

Gelecek nüshamızda doktor Tevfik Âli beyin haşabın evsaf ve kıymeti hakkındaki makalesini karilerimize takdim edeceğiz.

★

Kars orman müdürü enver beyin berayı tedavi mezunen istanbula geldikleri haber alınmıştır. Arkadaşımıza sıhhat dileriz.

Hamleden :

Lavhalar değişmeli

(Orman İdaresi) iabirinin çok karışık bir mazisi vardır. Bu tabirde (orman) in yanına konulan idare kelimesinin eskiliğe alem olmaktan başka manası yoktur. Bu gün, Evkaf, ve tapu gibi içten bir tahavvül geçirmemiş olan eski müesseselere nasıl idare kelimesi kullanılmıyorsa halkta bizim dairelerimize (Orman İdaresi) der.

Genç unsurlarla takviye edilen ormancılık, (İdare) kelimesinin kendisine verildiği manalardan muztarıptır. Vilâyetlerdeki orman teşkilâtına (Müdürlük) ünvanı veriliyor. Fakat bir çok kazalarda dairelerimizin başında (orman idaresi) yazılıdır. Bunun için arkadaşlardan reca ederiz:

Bu kelimeden kurtulmak ve bu kelime dolayısıyla üzerlerine matuf na-

Hamleden :

Yüksek orman mektebinin senei devriyesi

Dokuz sene evvel ilk defa mektebin 68inci senei devriyesini kutlarken bu kıymetli günün her sene tes'it olunacağını ümit etmiştik. Yazık ki bu gün unutuldu, gitti!

Bu gibi merasimler, bir fantaziden ziyade müesseselerin varlığını ve tekâmü ünü gösteren guzel vesilelerdir. Bu lunn hersene yapılması bir gösteriş sayılmay. Bilâkis mensuplarının mektebe olan rabitalarını teyit ve tahkim eder.

Mektep tedris heyetile talebe arkadaşların nazarı dikkatlerini celbederiz.

zarlardan sıyrılmak için kazalardaki dairelerinin üzerindeki (Orman-idaresi) lavhasını kaldırsınlar. Vekâletin kendine resmen izafe ettiği (orman Mühendisliği) tâbelasını koysunlar.

Zingal Orman

Şirketi

Merkezi:

İSTANBUL TAŞ HAN

Telefon: 24430

İşletme müdürlüğü: AYANCIK

Her nevi kereste

tahta talaşı

direkler traversler

VE SAİRE

Orman ve Av

Sayı: 59-62

Mayıs - Eylül 1934

Yıl: 7

İçindeki Yazılar

*Ziraat Enstitüsü ve Orman
fakültesi*

*Haşebin evsafı ve kıymeti hak-
kında bazı mülâhazalar*

*Şark vilâyetleri ormanlarında
tetkikat*

*Anadolu mecmuai nebatiyesi
Ormanın ekonomisinde Humu-
zun rolü*

*Bze tahtacının sesi değil or-
mancının sesi lâzım*

Yaban ormanı

Meslek âleminde

Cemiyet tebliğleri

A. Mithat

Mühendis Dr. F. Kollmann

Türkçeye çeviren Dr. Tevfik Âli

A. Mithat

Prof. Dr. Kraus

Türkçeye çeviren Dr. Asaf

Poir. Dr. Kraus

Ragıp Ziya

Falih Rifki

Fiyatı 25 Kuruştur.

SAHİBİ : Türkiye Ormancılar Cemiyeti
Neşriyat Müdürü : Ahmet

İdare yeri — İstanbul Ankara Caddesi Reşit Ef. hanında Türkiye
Ormancılar Cemiyeti Umumi merkezi dahilinde

Abone şeraiti — Bir seneliği on iki nüsha itibarile 300, altı aylığı 150
kuruştur. Ecnebi memleketter için posta ücreti ilâve olunur. Yazı ve ilân
işleri için mecmua müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

Orman ve Hav

Sayı: 59 - 62

Mayıs - Eylül 1934

Yıl: 7

Yüksek Ziraat Enstitüsü ve Orman Fakültesi

Yazan: Dördüncü oğlu : A. Mithat

Cumhuriyet idaresinin her sahada gösterdiği canlılığın verimli netice'leri çoğalmakta ve buna ilâveten hergün yeni bir ilim müessesesinin ihdası, bir fabrikanın temel atma merasimi

uzuvların yetiştirilmesinde bir yol göstericisi olacağından burada biraz tafsilât vermeye fâ'deli bulduk. Yüksek orman mektebinin şimdilik tabii ve muavin ilimlerini öğ-

Ankarada Yüksek Ziraat Enstitüsü ve Müstemilâtından bir Görünüş

bir şimendifer hattının küşadı ve saire gibi nafi işler yapılmaktadır. Bütün bu şuurlu mesai arasında nüfusumuzun % 80 ni köylü, çiftçi ve ormancı olan memleketimizde milli iktisadiyatımızın temelini teşkil eden orman, ziraat, baytar işlerinin daha ilmi ve ameli bir tarzda işledilmesini teminen Ankarada açılan "yüksek ziraat Enstitüsü", milletin iktisadiyatında feyizli semerelerini verecek geç, kıymetli

reten dört sömestresini, ziraat ve baytar mektepleri ve ziraat saratlarını içine alarak geniş teşkilâtli bir ilim müessesesi olan (Yüksek ziraat Enstitüsü) Ankara şehrine bir kilometre mesafede Ankara - Keçiören şosesi üzerindedir. Müessesenin (1000) dönümü mütevaciz arazisi olup ameli ve nazari bütün şubelerin ihtiyaçlarını temin edebilecek bir saha üzerinde kurulmuştur.

İlmî teşkilât itibarıyla bu Enstitü; bidayerine tabii ilimler ziraat, baytar, ve ziraat sanatları fakülteleri namıyla dört fakülteden ibaret akademik bir müesseseye halinde kurulmuş isede halen buna orman fakültesi de ilhak edilerek fakülterin adedi, beşe çıkarılmıştır. Bu fakültelerin şimdilik 22 laboratuvar seminar ve enstitü tarafından ihtiyaçları temin edilmektedir. Tabii ilimler fakültesi (6) kürsüden, ziraat fakültesi (7) kürsüden baytar fakültesi (8) kürsüden, ziraat sanatları fakültesi ise Teknoloji, ziraat makineleri ve ziraat sanatları şubelerinden mürekkeptir. Orman fakültesinin ise (6) kürsüsü vardır. Bu kürsülerin münhal bulunan bazı profesörleri teşrinievvel bidayerinde tayin ve memleketimize gelmiş bulunacaklardır.

İdarî teşkilât - Enstitü, ilmi heyet tarafından seçilmiş bir rektör ile idare olunur. Rektör divana reislik yapar ve müesseseyi temsil eder. Her fakültenin bir dekanı mevcut olup dekanlar aynı zamanda fakültenin reisisdirlir. Müessesenin ilmi ve idarî işleriyle meşgul olan divan, Enstitünün en yüksek hüküm ve karar merciidir ve buda rektörün riyasetinde fakülte dekanları ve her fakültenin mümessil bir profesör ve proratektöründen teşekkül eder.

Rektör Geheimrat Prof. Falkedir. Kendisi sabık Leipzig darülfünunu rektörü ve ziraat iktisadiyatı Enstitünün müdürü idi. Dünya ilim âleminde tecrübe ve bilgi ile tanınmış kıymetli bir Betriebslehre cidir. Memleketimizde ziraat sahasında küçük işletmelerin esasını kurmak, köylü ile teması ziyadeleştirerek onlara ameli hayattaki

işlerinin muvafakiyet ve ademi muvafakiyet sırlarını anlatmak için profesör Falke güzel fikirlerle maliktir. Müessesenin diğer bütün profesörleri fen ve ilim hayatında bilgileri ve eserleri ile tanınmış zatlaradn seçilmiş ve bunların yanlarına muallim, muavin ve şef olarak Avrupa ve Türkiye yüksek mekteplerinde tahsillerini ikmal etmiş ve ihtisas yapmış Türk gençleri verilmiştir.

Müessesede tahsil müddeti ziraat ve ziraat sanatları fakültelerinde 3 senedir. Orman ve baytar fakültelerinde ise dört senedir. Orman fakültesine girecek olan lise mezunları ilk 4 semestire dersini yüksek ziraat Enstitüsü tabii ilimler fakültesinde görecektir diğer dört semestiresini, ki asıl meslekî tedrisatı teşkil eder, ormanlık mantıkada kâin İstanbul yüksek orman mektebinde ikmal edecektir. Ziraat fakültelerine girecek efendilerin Gazi çiftliğine ve sair ziraat labratuvarlarda bir sene sitaj görmeleri şartı mesleğin ameli sahalarında mümarese kesbetmeleri için ne derece elzem ise orman fakültesine intisap edecek gençlerin de Avrupada olduğu gibi ya fakülteye girdikten sonra ilk dört semestirenin tatilleri içinde altı aylık bir staj yapmaları ve yahut Vürtembergte olduğu gibi Darülfünuna kaydolunmadan altı ay staj müddetini ikmal etmiş bulunmaları bizim için düşünülecek bir mesele olduğu gibi fakülteyi bade ikmal asgarî bir sene sitajyer sıfatıyla muhtelif orman şubasında ve meselâ üç ay kadar orman müdürlüklerinde idarî işlerle, 6 ay muhtelif orman menatıklarında ameli ve 3ay kadarda amenajman gruplarında bilfiil çalışma-

ları çok muvafık olacağı varestei izahtır. Müesseseye kabul şartlarından birincisi lise bakaloryasını vermiş bulunmak tam teşekküllü ve sıhhat yerinde olmaktır. Müessese leylî ve meccanidir her sene fakültelere alınacak talebe miktarı bütçenin müsaadesi nispetinde (130-150) arasındadır. Orman fakültesine şimdilik senevi (30) talebe alınmaktadır.

Yüksek ziraat Enstitüsünün kuruluşunda görülen ülkü: bir çiftçi yurdu olan memleketimizde ziraat vaziyetlerini baytar ve ormancılığı esaslı surette iyileştirmek devlet teşkilâtında ki müesseselere ve büyük çiftliklere bilgili fen adamlarının yetiştirilmesini, milli iktisada uygun şekillerde bu şubelerden intifa etmeği temin ve köylüyü yeni ve verimli usullerle çalıştırmaktır. Bu müessesenin fakültelerinden mezun olacakların istikbalî, müemmen ve devlet teşkilâtında onuncu derecede olan (30) lira esas maaş ile vazifeye alınacaklardır.

Neşet edecek talebeler, 1933 senesinde açılmış olan Enstitüden bu sene 12 ziraat mühendisi ve 12 mülkî ve askerî baytar diploma alıp hayata atılacaklardır yalnız ziraat fakültesinden mezun olan gençlerin daha bir sene sitajyer olarak sitaja tâbi tutulmaları ve bilhassa küçük işletmelere köylü ziraatine ehemmiyet verdirilmesi pek muhtemeldir. fakültelere

devam eden talebenin miktarı; Enstitünün 1932-1933 senesinde neşrettiği ders ve tatbikat pîlânında 332 Türk ve 9 u ecnebi olmak üzere 341 talebenin muhtelif fakültelere devam ettiği görülmektedir. Ecnebi talebe arasında 6 Alman, 1 Bulgar, biri Belçikalı ve biri Irak tabaasındandır.

Yüksek ziraat Enstitüsünde ecnebi lisanlarına da ehemmiyet verilmektedir. Almanca, Fransızca, İngilizce, İtalyanca tedrisatı için geniş teşkilât yapılmış ve mütahassis zevce'nin yanına Türk elemanları da tertik edilmiştir.

Enstitünün muhtelif fakülteler talebesinin ve bir çok ilim adamlarının en mühim ihtiyaçlarına cevap verecek ve onları lâyıkile tatmin edecek (40000) cilt kitabı havi zengin bir kütüphanesi vardır. (Muhlis kütüphanesinin) müdürü Josef Stummvollı namında bir Almandır. Kitapların (15000) cildi Alman hükümeti tarafından Enstitüye hediye edilmiş ve mütebakisi ziraat vekâleti tarafından satın alınmıştır. Eserlerin ekseriyetini Almanca kitaplar teşkil eder Fransızca, Türkçe, İngilizce ve İtalyanca eserlerde kütüphaneyi zenginleştirip güzelleştirmektedir. Bu azim müesseseye yapılan fedakârlıklar nispetinde ârîsi müemmen kıymetli uzuvlerin yetiştirileceğinden emin olarak meslek intihap edecek gençlere bu yüksek ilim Enstitüsünü candan tavsiyeyi zait buluruz.

Hâşebin evsafı ve kıymeti hakkında bazı mülâhazalar

Yazan : Mühendis Dr. F. Kollmann

Çeviren : Pr. Dr. Tefik Âli

MÜHENDİS noktaî nazarından hâşebin evsafı ve kıymeti hakkında beyanı mütalea edidiği vakit methâl olarak istatistiğe atfı nazar etmek faideli olur.

Bu husus tetkik edilirken bazı malûm ve yanlış neticeler çıkartan adetleri tetkik etmeyeceğiz. Buda bilhassa iktisadî malumatı haiz zevat tarafından çıkartılan yanlış neticelerdir ki bunu Alman ormanlarından elde edilen varidat ile ormanların kapladığı sahayı, ziraatın kapladığı saha ve ziraat varidatı ile mukayese edilerek ormanın az varidat verdiği hakkındaki iddiadır. Bu iddia ilk bakışta insana mühim gözüktür. Çünkü meselâ 1927 senesi gibi cihan buhranının henüz kuvvetlenmiş olmadığı bir seneyi göz önünde bulundur isek Alman ormanlarının hasılatının kıymeti o sene için yuvarlak hesaplâ bir milyar mark, halbuki aynı sene ziraat mahsulâtının umum kıymeti (19,5) milyar mark idi. Diğer taraftan ormanların Almanya arazisinin yüzde 27 sini ve ziraatın yüzde 63 nü kapladığını da hesaba koyar isek bir nisbetsizlik meydana çıkartılabilir. Halbuki bu farkın asıl sebebinin ne olduğu aşîkâdır. Ziraat mahsulâtı umumiyetle fazla bir işletmeye muhtaç olmadan kabili istimal maddeler olduğu halde orman mahsulû olan

hâşep kömür ve demir gibi işletilmesi lâzım gelen iptidai bir maddedir.

Binaenaleyh ormanın memleketimizin iktisadî neticesindeki ehemmiyeti tetkik edilirken hâşebin işlenmesi ve kabili istifade bir hale konması için tabi tutulması lâzım gelen muamele göz önünden uzak kalmamalıdır. Bu taktirde meslek adamlarını bile şaşırtacak neticeler çıkar 1925 senesindeki sanayi istatistiğinde doğrudan doğruya hâşep işleyen sanayi adedi 218 000 olarak tesbit edilmiştir. Marangozhane hâşep hamuru imalat-haneleri piyano ve sair musıkî aletleri fabrikaları ve nihayet kereste ticaret-haneleri de buna ilâve edilirse Almanyada hâşep ile uğraşan teşkilatların adedi 260.000 tane idi. Bu sanayide çalışan insan adedi de ona göre idi Burada çalışan insanların adedi bir milyon; halbuki demir ve diğer maden işleyen sanayide çalışanların adedi ancak 580,000 kişi idi. Hâşep sanayiinde çalışan makinaların beygir kuvveti ise sanayide istihdam edilen umum kuvvetin yüzde altısı idi Fakat hâşep sanayinin ehemmiyetini en iyi anlatan bu sanayinin 4,5 milyar mark yani senevi umum Alman Millî varidatının yüzde sekizini verdiğidir. Bu yüksek nisbet bir kere hâşep sanayinde esas sağlam ufak ve vasat tesisatın fazlalığı ve diğer taraftan hâşebin işleme sayesinde

de kıymetin bir kaç misli ve hatta yapışık kaplama tahtası ve kâğıt imarinde yirmi ilâ otuz defa artması ile izah edilir.

Werner Sombart nam iktisat alimi Modern Kapitalizm isimli kitabında ormanı umum Avrupa medeniyetinin menşei olarak tesmiye etmektedir. Bu cümlede bir tabiat kanununun mutlak hakikatı vardır. Bunu anlamak için ormanın iklim ü erine olan tesirini hatırlamak kâfidir. Çok garip bir hakikattir ki yirminci asrın iptidasında hâşebin ormanın faizi olarak olan ehemmiyeti unutulmağa başlanmış ve son senelerde ormancılık ve hâşep sanayinin geçirdiği ve bunun hayatını tehlikeye koyan buhranda bu unuttanın da mühim bir rolü vardır. Hâşebin maddei iptidaiye olarak malik olduğu evsaf hakkında müteammim kaba yanlışlıklar hatta kasdi iftiraları hatırlatmayı lüzumsuz ad ediyorum. Diğer mevadî iptidaiyenin rekabeti maateessüf her zaman hakikat yolunu takip etmemiş ve yanlış anlaşılmış objektif olmak hevesi de bunlara yardım etmiştir. Hâşep inşaat ve sanayi mevadî iptidaiyesi olarak git tikçe ihmâl edilmeğe başlanmış ve harpten sonra bir taraftan enflasyonun artırdığı kâğıt ihtiyacı diğer taraftan harp zararlarını ödemek için maden ocaklarındaki fazla istihsalin istihlâk ettiği hâşep sarfiyatı olmasa idi Alman ormancılığı daha 1925 senesinde endişe aver bir hal alacak idi. Uzağı gören ve vasi mikyasta çalışan bir mesai burada elzemdir ki hâşebin eskiden kullanıldığı yerlerde yine kullanılmasını temin etsin, aynı zamanda yeni istihlâk menbaları bulmak şarttır. İstikbali göz önünde tutulmalıdır ki bu da mühendise nazaran ormancı için daha kolaydır. Çünkü kâğıt sanayi-

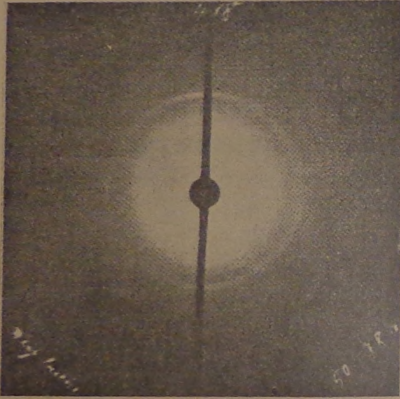
nin hâşep ihtiyacı işbaa yaklaşmış olduğu gibi toprak altındaki madenler azaldıkça maden direği sarfiyatı da azalacaktır. İşte bunları tesbit ettikten sonra hâşep taharriyatı lenniyesi pek mühim ve şayanı dikkat gözüktür ki bu yeni mesai şubesinin verdiği en enteresan neticeler şurada izah edilmiştir.

Hâşebin kimyevi ve mihaniki teknolojisi noktaî nazarından son senelerde hikemi kimya ve kolloid kimyasının elde ettiği neticeler çok semeredar olmuştur. Tatbikat için çok mühim olan hâşep ile su arasındaki münasebetler, hâşebin su içinde şişmesi (Quellung) ve hâşebin kimyevi ve elektriki evsafının kısmı azamı bu sayede izah edilebilir. Burada 1860 senelerinde Münih Darülfünunda tedrisatta bulunan dahi nebatatçı von Nägeli'nin (5) nazariyesini hatırlatalım ki bu zat su mas ederek şişen uzvi meyadın mikroskopla gözükmeyen ve Micelle tabir edilen billürcuklardan müteşekkil olduğunun iddia etmekte idi. Nägeli su imtisas ederek ecsamin hacim itibarile büyümesini suyun Micelleler arasına girdiği halde içlerine nüfuz etmemeleri ile izah etmektedir. Hâşebin elyafe amud ve muvazi isukamette şişmesi arasındaki farkı ise beher Micelle in uzamış ve menşurî şekli ile izah etmekte idi. Bu Micelle nazariyesi Nägeli den sonra gelen âlimlerin kısmı azamı tarafından red edilmiş ve ancak 1908 tarihinde röntgen şuaatı sayesinde selulozin billuri intisacı tesbit edilebilmiştir. (6) bu pek mühim bir keşf idi ve bunu takip eden senelerde yapılan tetkikat hâşep elyalının ince teşekkülü hakkında sahih bir fikir elde edilmesini temin etmiştir. İlâve edeyim ki mikroskop hiç bir zaman bize bu noktaları

tenvir edemezdi Çünkü selüloz Micellelerinin eb'adı (A^0 kalınlıkları 60 A^0 , tulleri 600 A^0) dir. Meri ziya şuaatının tulünden daha kısadır. Binaenaleyh göz ile görülecek bir tarzda büyütülmelerine imkân yoktur.

$A^0 = (\text{Angstöröm ünitesi} = 10^{-8} \text{sm})$

Halbuki röntgen şuaatının mevce tulleri Micelle, Molcul ve Atome eb'adına uymakta ve bunlar için iyi bir mikyas olmaktadır. Gözlerimiz röntgen şuaatını göremediğinde bunları gözle görünür bir şekle sokabilmek için fotoğraf camından istifade

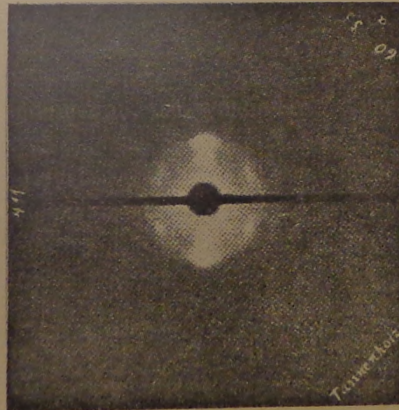

edilmektedir. Şekil 1,2 iki tane tipik haşep elyafı veya gramı göstermektedir. Bunların sureti husulünü şöyle izah edebiliriz. Billori bünyeli ecdamda monochromatique röntgen şuaatı inhıraf eder, bu inhıraf enterferenz yani şuaatın gayri meri olmasını saik olabilir.

Bunun için de billurların taksimi öyle olmalıdırki inhıraf mevce dağ ve vadileri üst üste gelsin. Röntgen şuaatının fotoğraf camındaki tabiatte enterferanzler muhtlif şiddet ve uzun-

lukta karanlık noktalar halinde gözükür. Mesela muayene edilen cisim etrafında mütesavi karanlıkta mütehidülmerkez bir daire gözükürse demek cismin intisacı billuri ve billurlar karma karışık bir vaziyettedir. (Misal cellophane) orak şeklinde enterferenz ise miselleri fena tanzim edilmiş elyafı intisaca delâlet eder. Eğer enterferenz çöp şeklinde olursa misellerin elyaf mihverine göre mütesaviyen taksim edildiklerine delâlet eder.

Röntgen tetkikatının neticesi olarak bir gram sellolozda 370 trillon misel bulunduğunu hesap ettik. Bu adet mikrokozmos ile kâinat arasındaki muvazeneti çok güzel gösterir. Ameliyatta bir adet yüzde ellisi (7) sellozdan ibaret olan haşep için pek mühim olup bu haşebin dahili sathları vüsatini ve binnetice su çekmek kabiliyetini gösterir. Bunu izah etmek için çok büyütülmüş bir model ele alalım. Bir kibrit kutusundan tek bir kibrit alıp sathını ölçecek olur isek takriben 4 santimetre murabbai olduğunu görürüz. Beher kibrit kutu-

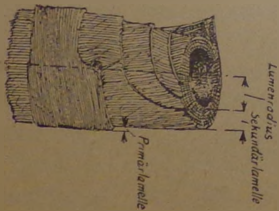
sunda vasati olarak 60 dane kibrit bulunduğuna nazaran bir kutu dahilindeki umum kibritlerin mesahai sathiyesi yekünü 60—4—240 santimetre murabbaidir. Halbuki kutunun dış mesahai sathiyesi altı tarafının ölçülmesi suretile kolaylıkla takriben 70 santimetre murabbai olduğu tesbit edilebilir. Dış ve iç sathın mesahai sathiyesi arasındaki nisbet dahili taksimat ufaldıkça büyür. Meselâ bir santimetre mik'abı haşebin iç sathı haşebine sıkleti izafiyesine göre değişir ve bir kaç yüz metre murabbaidir. Böyle büyük iç sathlara malik ecdamın vafı mümeyyizleri esrareniz sath kuvvetleri ohrlaachenkraefte dir. Kuru haşepde bu kuvvet gayri kabili ictinap olan, haşebin suyu çekmesine sebebiyet verir. Fakat haşepde seluloz misellerinin bütün sathları ince bir su tabakasile setr edildikten sonra da haşebin su imtisas etmesi inkitaa uğramaz. Çünkü selluloz ile cezir arasında kuvvetli bir kimyevi alâka vardır. Binaenaleyh haşep su emmekte devam eder ise de bu emmek keyfiyeti gittikçe ağırlaşır. Çünkü misellerin su emme kabiliyeti aralarındaki mesafenin çoğalmasile azalır. Tabii netice itibarile mecburi bir muvazene noktası husule gelirken buna da biz Quellungsmaximum veya elyafın meşbuiyet noktası Faseesaet-tigung deriz.

Bu hududun altında haşep derundeki bütün su kolloidal vani yumuşamış bir tutkal parçasında olduğu gibi tesbit edilmiştir. Halbuki bu hududun üstünde haşebin kaba masamatınıda ve boşluklarında meyi ve damlayabilecek bir halde de su bu-

lunur. Meşbuiyet hududunun altında rutubetteki her tehavvül miseller arasındaki mesafede binnetice haşebin hacminde de bir dğışıklığe sebebiyet verir. Diğer taraftan rutubet bu hududu geçtikten sonra artık haşebin hacmi tamamen sabittir.

Ameliyatta bir meşbuiyet noktasından değil bir meşbuiyet mintakasından bahsetmek daha doğrudur. Çünkü haşebin kalınlığı ve nevine göre hüceyrat gışalarının su ile meşbuiyeti taktirinde ihtiva ettikleri su % 24 ile 32 arasında değişir. Yeni kesilmiş ağaçların haşebinde rutubet umumiyetle meşbuiyet mintakasının fevkindedir. Bu hududun altında ise haşebin ameliyatta o kadar mühim aynı zamanda maateesssüf o kadar muzır olan hygroskopique evsafı kendilerini gösterirler. Haşebin rutubeti ile havanın nisbi rutubeti arasında bir muvazene münasebeti vardırki bunlarda sabit hararet dereceleri için S şeklinde münhaniler ile irae edilebilirler. Bu irae münhanileri Sehaulinien haşep işleyen her sanayici için çok mühimdir. Çünkü bunlardan muayyen bir muhit için haşebi ne dereceye kadar kurunması lâzım olduğunu anlar. Bundan başka bu irae münhanileri haşebi sun'i olarak kurutmayı fizik ve iktisat noktai nazarından doğru bir şekilde murakabe ve kuru haşep anbarlarının idaresi bu vasitasız kabil değildir. Dikkatli bir Mühendis aynı zamanda Hysteres tesmiye edilen hadiseyi de nazarı dikkate almalıdırki bu da haşebin kuruduğu ve tekrar su mas ettiği zamanlar hygroskopique muvazenesinde mevcut olan farktır. (8)

Burada bunların tafsilâtından bahsetmek bizi çok fazla meşgul eder. Fizik esasına müstenit taharriyatın haşep sanayii noktai nazarından olan ehemmiyetini zaten bu umumî münasebetleri göstermekle daha iyi anlanmış olur. Bu meyanda haşep elyafının rak'ik intisacı ile mümas ve şuaî istikamette su ile haşebin şişmesi arasındaki farklar zikredilebilir. Yukarıda Nögelinin adeta haşebin şişmesini misaller etrafında toplanan su satırlarının yekünü olarak tesbite çalışan nazariyesinden bahsetmişti. Halbuki o zamandanberi yapılan tetkikat bu nazariyenin ancak mümas istikamette doğru olabileceğini göstermiştir. Sellulöz iskeletinin ağacın tul mihverindeki intisacı miseller arasında suyun toplanmasını gayri mümkün kılmaktadır. Öyle ise hakikaten pek ufak oimakla beraber mevcut olan elyafa müvazi şişmek nereden hasıl oluyor. Muhtelif âlimlerin pek dekik tetkikatı bu meseleyi hâl etmiştir. (9) (10) Misiller tuğladan örülmüş bir duvar gibi değil fakat daha ziyade az çok dik burğu şeklinde tabaka veya safhalar şeklinde dizilmiş olduklarını kabul

etmeliyiz. (Şekil 3) tabakaların biri sağa diğeri sola döndüğünden bu vaziyet bir çelik kablonun tellerile kabili kıyasır. Mihver istikametindeki

şişmek denilince paralellogramından anlaşılır. Ve misel ile elyaf mihvari arasındaki zaviye nekadardır büyük ise bu şişmekte okadar fazladır. Fakat hakikatte umumiyette bu zaviye nekadardır büyük ise bu şişmekte o kadar fazladır. Fakat hakikatte umumiyette bu zaviye pek ufak ekseri bir kaç dereceden ibarettir.

Ameliyattâ amut istikametinde haşebin az çalışması bundan doğar. Halbuki burada başka bir noktai nazardan şayanı dikkat olan ve Robert Hart'in mufassslan mütalâa ettiği bir hadise vardır. Reçineli ağaçlarda ekseriya rüzgârın aksi tarafınd veya dalların toprağa bakan kısmında teşekkül eden kırmızı haşep (11) Rotholz tesmiye edilen haşep bu kırmızımtrak boynuz kıvamındaki haşep amut istikametinde fazla tekallüs eder. Halbuki mümas istikamete çok normal haşepten çok daha az çalışır. Bunun sebebini yukarıda işaret ettiğimiz fizik taharriyat imyadana çıkarmıştır. Bu haşebin miselleri pek mail takriben 60 derecelik zaviye lerle irtikâz etmişlerdir.

Son zamanlarda neşredilen Varşova tecrübi fizik laboratuvarında yapılan tecrübelerde çok ümit vericidir. Oradaki B Schmidt (13) S. Pienkowski (12) isminde iki zat misel elvaf mihveri arasındaki zaviyenin doğrudan doğruya haşebin selâbet evsafını tayin ettiği görülmüştür. Esasen tecrübe neticesi böyle bir keşif yapılacağı beklenebilirdi. Mihver istikametinde sellulözaksamlını yekdiğerine rapteden bilhassa kuvvetli âmillerdir. Bunlara Hauptvalenzen denir. Esasen bunlar yukarıda gördüğüümüz veçhile su moleküllerinin nu-

luzunada mani olurlar. Halbuki elyafa amut istikamette ancak neben valenzen icrayı tesir ederler.

Binaenaleyh haşep aksanını yekdiğerinden ayırmaya çalışan kuvvet Hauptvalenzen istikametinde azami Neebenvalenzen istikametinde ise asgaridir. (14) işte bu tetkikten hem en ik bakışta elyafa amut ve müvazi istikamette selâbet derecesi arasındaki fark anlaşılır. Aynı zamanda Elyaf dahilinde miseller elyaf mihverine nekadere müşabih vaziyette iseler elyafın çekmek tazyikına karşı olan mukavemetinin okadar çok olacağı anlaşılır. Tabiatın mantuki noktai nazarından gevşek aynı zamanda ilk bahar rüzgârlarile teşekkül eden ilkbahar haşebinde miseller tam bir suratte mihvere müşabih olarak tanzim edilememişlerdir. Halbuki sıkı ve sert olgun sonbahar haşebinde bazen bu intizamda riyaî bir katiyet vardır.

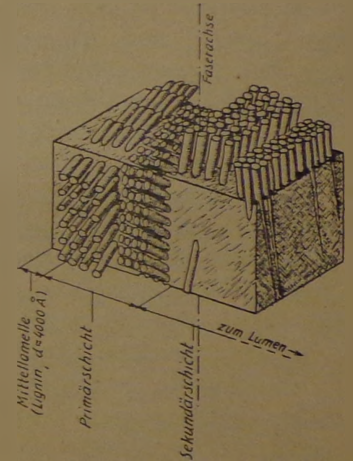
Bütün bu müşahedeler neticesi soracağımız sual acaba haşebin diğerk aksamı fizik evsafı üzerine nasıl icrayı tesir eder. Şimdiye kadar haşep hacminin yüzde ellisinden fazlasını teşkil eden sellozdan bahsettik. Acaba cüz'i miktar albominli mevât ile madenî mevattan sarfınazar edilir ise diğerk yüzde ellisini teşkil eden lignin ile şekere yakın bir terkipte olan Hemicelluloselerin vazifesi acaba nedir? (7). bu husustaki malûmatımız da pek noksandır. Ve burada röntgen şuaatı karanlığı tenvir etmişlerdir.

Bizim bu gün bildiğimize göre lignin ile Henicellulos lerin yalnız bir şekil amorph olarak yani gayri billorî bir harç halinde haşebin

boşluklarını doldurmaktadır. (Şekil 4) Tabiat burada, (15) Freudenberg'in bir konferansta söylediği gibi en mükemmel bir tesbit sistemi kabul etmiştir ki insan bunu çok sonra beton arme olarak ortaya çıkartmış ve kendi keşfi olduğunu söylemiştir.

Bu suretle makalemin lizik kısmını bitirerek şimdi çok şayanı dikkat yeni bazı haşep istihlâkı ve haşep kıymetlendirme tarzlarından bahsedeceğim.

Haşebin inşaattaki istimal ile başlıyorum. Malûm olduğu veçhile son senelerde haşep evler lehinde büyük

bir propaganda yapılmaktadır. Bu propagandanın neticesini henüz görmek kabil değildir. Fakat bu neticenin çok büyük olduğunu ümit edelim.

Haşep evlerin kıymetli ve iktisadi olduğuna inanmayanlara Amerika birleşik Hükümetlerinde ahalinin yüzde altmışının haşep evlerde oturduğunu ve hatta müteaddit katlı evlerin haşep iskeletle Holzskelettbauwein (4) inşa edildiğini hatırlatalım. Bütün

ahşap evlerin en mühim bir meziyeti iyi bir inşa sistemi ve inşaatın dik-katle icrası şartıyla harareti pek mükemmel muhalaza etmeleridir. (16) Bütün tabii inşaat maddeleri arasında haşep birinciliği alır. Bu hadiseyi izah eden y ne fiziktir. Hava hareket-ten men edildiği taktirde mevcut en mükemmel hararet mücerrididir ve haşep daima milyarlarca mesamati içinde hava ihtiva eder.

Pek aşikârdır ki hafif haşep kök-nar ve ladin gibi ağır haşebe nazaran meşe veya kayın daha iyi tecrit ederler (şekil 5) ve haşep ne kadar ıslak ise hararetin tecridi o kadar fenalaşır (şekil 6) burada da görüyoruz ki haşep sanayii ile uğraşan rutubet meselesine bilhassa dikkat etmelidir. Çünkü haşebin selabeti de rutubeti ile alakadardır. Diğer taraftan haşebi çürüten uzviyetlerin haşep derununda yaşaya bilmesi haşebin %18 den fazla rutubet ihtiva etmesine mütevakıftır. Bundan daha az rutubet ihtiva eden haşep, nebati düşmanların taaruzana karşı masundur ve 12 ve 13 üncü asırdan kalan ahşap binaların çürümemesi bundan ileri gelir. Fakat her hangi fevkalâde gayri müsait ahval, çürümek. Merillus lacrimans denilen mantarın istilasına uğramak veya tahta kurusu gibi müziç hayyanların, ahşap evde icarai tesir etmesini mucip olursa müşkilatsız ve az masraflı kimyevi müstahzarat sayesinde bu tehlikelere karşı mücadele kabildir. Bu gün haşebin alev almasına mani olacak ucuz mevad kimyeviye de vardır. Maatteessüf ahali arasında haşebin ateşe olan mukavemeti hususunda çok vahim

yanlış malumat intişar etmiştir. Haşebin mahrukat olarak kullanılmasından bunun mutlaka yangın tehlikesine maruz olduğu hükmünü çıkarmak kolay ve fakat pek iptidai bir mantıktır. Hatta hiç bir suretle yangına karşı muhafaza edilmemiş haşep dirvarlar çok zaman yangından sonra da bakı kalırlar. Çünkü bunların satında teşekkül eden bir kömür tabakası ateşin intişarına mani olur. (17) Buna yukarda bahsettiğimiz haşebin fena nakili hararet olması da ilâve edilir ki bu sayede tehlikeli olan hararet ancak tedricen ve tahliif edilmiş bir halde derin tabakalardaki kalas ve tahtalara intikal eder. Haşebin yangın esnasındaki büyük bir meziyeti hararet tesirile gayet az inbisat etmesidir ki bir vasfı da hemen kat'iyen hararet derecesine tabi değildir. (18) Demir merdivenler kızarak yumuşadıkları, taş merdivenler kızarak çatladıkları halde ahşap merdivenler ekseriya yangın esnasında hattâ yangından sonra kabili istifadediler. Bu münasebetle haşep harareti izafiyesinin de çok yüksek ve ekser madenlere nazaran 4-5 misli daha fazla olduğunu hatırlatmak isterim. (19) Malûm olduğu üzere harareti izafiye her hangi bir cismin bir kilo gram miktarını bir derece ısıtmak için lâzım olan hararettir.

Binaenaleyh muayyen bir hararet miktarı harareti izafiyesi yüksek olan bir cismi harareti izafiyesi alçak olan bir cisme nazaran daha az ısıtır. Haşebin bu hususta malik olduğu yüksek evsaktan günlük hayatımızdan pek çok istifade etmekteyiz. Yemek

ve ısınmak alât ve edevatının hemen hepsinin sapları haşepten imâl edilir ki haşep hem harareti iyi nakletmez ve hem de yükse harareti izafiye maliktir.

Bunun en iyi misali kibrittir. 3 mm. 2 maktında bir sapın ucunda 600 derece sıcaklığında bir alev vardır. Biz kibriti hemen tamamen yanmaya kadar elimizde tutabiliriz. Eğer kibrit çöpünün harareti izafiyesi demirinki kadar olsa idi elimiz fena halde yanardı.

Esasen haşebin madene nazaran farklı evsafa malik olması maatteessüf bir zamanlar zan edildiği gibi bir mahzur değil bilakis, bu farklar iyice tanılır ve bunlardan istifade etmek bilinirse büyük bir meziyettir. Meselâ kuru haşep elektrige karşı gayet iyi bir mücerrettir ve bilhassa parafinle meşbu bir halde iken çok yüksek voltajda olmayan elektrik cereyanı nakiller için mahzursuz olarak mücerrit makamında kullanılabilir. Buna ilâveten haşebin ameliyat noktai nazarından tamamen gayri miknatisi oluşu gelir. Radyo antenlerinin kuleleri için bu vasfı pek mühimdir. Çünkü bu suretle mürsil cihazlarda elektrik zayıflığının önü alındığı gibi mevce tenakus hadisesinin Wellenschwun önü de alınır. (20) İşte bu sebepten dolayı son senelerde radyo antenlerinin kulelerini tamamen haşepten inşa başlamışlardır. (21) Hallsberg ve Mülacker 100 zer metre Leipzig de 125 Breslau da 140 ve nihayet geçen Münih civarında inşa edilen kule 160 metre irtifanda dünyanın ikinci yüksekliği haşep kulesidir.

Kulelerin tamamen sabit, rüzgâra mukavim bir şekilde inşası çok müşkül ve fakat aynı zamanda çok enteresan bir mes'eale idi. Bu iş esas itibarile muvaffakiyetle başarılmıştır.

Şayanı dikka' o'lan cihet, nispeten pek ince haşep aksamının kullanılmış olmasıdır. İşte uzvi bir cisim olan haşep te ufak maktada kısımların kullanılması çok faidelidir. Çünkü parçalar daha iyi seçilebildiği gibi intisacaları daha dikkatle tetkik edilmiş ve daha iyi kurutulmuş ve işlenmiş oldukları gibi zarardide olanları da kulenin üzerinde kolaylıkla değiştirmek kabildir. Demek inşaatta bu cins haşebin azamî selâbete malik olanlarını seçerek istimal kabil olmuştur. Bu suretle bir zaman zihayat olan bu maddenin tesadüfi evsafı ortadan kaldırılır ve haşep te bihakkin evsafı muayyen mevadı iptidaiye meyana girer. Yalnız azamî tesirlere maruz mahalli istimallerde değil, alelûmum haşebin böyle sun'i bir surette tasnif ve tefrikinin taammüm etmesi şayanı tavsiyedir. İşte ancak bu zaman büyük bir itina ile seçilerek hariçten ithal edilen haşebe dahildeki haşep mücadele etmek ve anten kulelerini Amerikadan gelen Pitchine yerine Alman çam haşebinden inşa etmek kabil olacaktır. (22) Bu hususta Alman mevadı iptidaiye tecrübe istasyonlarına da mühim vazifeler terettüp eder.

Fakat bu istasyonlarda büyük kadro ve kalasları bilâ tasnif muayyeneden vaz geçmelidir. Böyle muayene ve tecrübeler de ferdi evsafın tesiri fazla olduğundan pek dum kıy-

metedirler. Böyle tecrübeler de yekdigerinden pek farklı kıymetler elde edilir. ve bunlarda elde adetlere tatbıkatta pek nadiren ve tesadüfen rast gelinir. Eger ufak hatasız büyümüş kısımlar sıkleti izafiyeleri nazarı dikkate alınarak sabit rutubette tecrübe edilirler ise kıymet itibarile bütünü farklı adetler elde edilirki bunlar yekdigerine müşabih ve kabili mukayesedirler. Ve bu adetler haşebin iyilik derecesini muayyen mahali istimaler için vâzihen gösterirler. Şayanı şükran olan cihet haşep muayenesinin bu tarzda icrası için lâzım gelen talimatın hazırlanmakta olmasıdır. Ufak parçaların muayenesi ilk defa olarak (23) Monin nam zat tarafından bir usul halinde tesbit edilmiş ve Fransız hava nezareti bu talimatı resmen kabul etmiştirki bu talimat da pek iyi netice vermiştir.

1906 senesinde beynelmilel tesbit edilen haşep muayene usullerine nazaran bu günkü usullerin farkı şunlardır. Meselâ o zaman bükülmek tecrübesi için $10 \times 10 \times 15$ santimetre eb'ad kabul edilmiş idi. Bu gün $2 \times 2 \times 30$ santimetre kabul edilmiştir. Dal sakız urları gibi hataların tesirlerini izale için eskiden kabul edilen vasatı kıymetler hesabı çok müşkül neticeler veriyordu. Tecrübeye bunun yerine tashih âmilleri kabul etmek çok daha ziyade şayanı tavsiyedir.

Haşebin inşaat kısımlarında istimalinde Monin tarafından tavsiye edilen fakat maatteessüf henüz az nazarı dikkate alınan tasnifin kabulü şayanı tavsiyedir. (24) her hangi bir haşebin tazyıka olan tehammülünü sıkleti izafiyenin yüz misline taksim

eder isek 8 ile 9 arasında bir takım adetler elde ederiz. İşte bu adede statische kennziffer statik Tanrıma adedi diyebiliriz. Doğrudan doğruya bu adedi sekizden aşağı olan ahşabı iskarta telakki edebiliriz. Diğer taraftan bu adedin diğer bir kıymeti de vardır Eger aynı surette başka mevad için aynı adetler hesap edilirse daha ufak adet elde edilir. Meselâ çelik için 3 elde edilir. Demek haşep sıkleti izafiyesine nazaran en çok mütehammil mevaddı inşaıyeden biridir. Demek haşep inşaatı halif inşaatin (Lejehtbau) en mükemmel bir şeklidir.

Dinamik tahammül noktai nazarıdan meselâ tayyare inşası için Monnin haşebin dinamik keyliyet adedini tesbit etmeyi muvafık görmektedir. İşte bu dinamik adedin yukarıda gördüğümüz statik adet ile beraber istimali sayesinde bazı ahval ve şerait tahtında haşebi yalnız sıklete nazaran tasnif imkânı hasıl olur.

Görüyoruzki en son teşebbüsattan maksat en kıymetli haşebden standardize edilmiş bir maddei iptidaiye vücuda getirmektir. Kereste fabrikalarından çıkan mamulatin kısmı azemı tabii bundan hariç kalacak ve ayrıca muameleye tabi tutulacaktır. Burada da muhtelif usullerle kıymetin artırılmasına çalışılmaktadır.

Birinci derecede yapışık kaplama tahtaları zikredilebilir. Bunlar muhtelif kalınlıkta ve elyafı yekdigerini kat eden bir tarzda bazen aralarında madeni levhalar bulunmak üzere yapıstırılmış ince tabakalardan müteşekkildir. Yapışık kaplama tahtalarının gerek mukavemet ve gepekte rutubet

tahtı tesirinde şeklini değiştirmek hususundaki mukavemeti malumdur. Bu gün bazı hususi mahalli istimaler için Übersperrholz tabir edilen bir nevi yapışık kaplama tahtası imal edilmektedir. Bu 50 ve hatta daha ziyade, milimetrenin onda bir kaç kalınlığında tahta tabakalardan mesela kayın ve Huş müteşekkil olup hususi tutkallar ile yapıstırılır ve 140-150 derece hararete beher santimetre murabbına 30 kilo gram tazyık altında imai edilir. (25) böyle imal edilen yapışık kaplama tahtasının sıkleti izafiyesi bir civarındadır. Yani Almanyada yetişen bütün ahşaptan yüksektir. Tazyıka ve bükülmeğe olan tehammül de keresteye nazaran artar ve iktisadi noktai nazardan mühim olan cihet bir tabakadaki hatanın umum yapışık kaplama tahtasının evsahı üzerine şayanı ehemmiyet hiç bir tesiri yoktur. Buna ilâveten bu yapışık kaplama tahtasının su tahtı tesirinden şeklini değiştirmek hassası keresteye nazaran hiç mesabesinde. Alman Tayyarecilik (Tahariyatı fenniye istasyonunun nezareti tahtında tekemmül etmiş olan bu haşep muhtelif tavyare aksamının bu meyanda pervanelerin inşasında muhakkak iyi bir istikbale maliktir.

Kırıldığı zaman kılıçık bırakmadığını da ilâve edelim. Yapışık kaplama tahtası sanayii daha bir çok nevi mamulât vücuda getirilmiştirki bu meyanda bilhassa amıyant kumaşlar ve maden levhaları karışık olanlar Şayanı dikkattir. Madeni tabakalı yapışık kaplama tahtalarına zırhlı haşep denirki bunu madeni haşepten tefrik etmelidir. Madeni haşep Düsseldorf şehrindeki Alman demir taharriyatı

fenniye istasyonunu bir keşfidir. (26) madeni haşep haşebin erime derecesi alçak (kurşun kalay) gibi madenler içine aldırıp, yüksek tazyık altında bırakmakla elde edilir. Maden burada haşebin mesamatı derununa girer ve evsahı maden ile haşebin mutavassıtı olan bir maddei iptidaiye vücuda gelir. Bu cinsin mikroskobik intisacı elyafa muvazi istikamette daha ziyade madeni elyafa amut istikamette daha ziyade haşep evsafının galip olmasını izah eder. meselâ madeni haşep elyaf istikametinde elektrik cereyanını naklettiği halde buna amut istikamette müccerrit kahr. Bu testere ile kesilebilen, rendelenen ve tutkalla yapışan maddenin mahalli sarıları pek pek müeaddittir. Meselâ anayii tezyiniyede maafih makine aksarı olarak bilhassa aşınma noktai nazarıdan olan yüksek evsahı itibarile ağır transmisyon millerinin yatakları olarak bu münasebetle şunuda söyleyeyimki makina transmisyonları için haşep yataklar çok zaman pek münasiptir. Yalnız basit su kuvvetile işleyen makinelerde değil, buharlı gemi milleri ve büyük ray, ve çelik çubuk imâl eden izale hanelerde de haşepten yataklar istimal edilmektedir.

Almanyanın Ruhr ve Saar havâlisinde son senelerde büyük izabele hanelerde büyük üstüvanelerin kırmızı madenden yatakları yerine tahta yataklar ikame edilmiştir. Tahta yataklar daha ucuz, izalehanelerin kuvvet sarfiyatını 1/5 nisbetinde azaltır. Pahalı olan yağ yerine su ile muamele edilirler. Üstüvanelerin dışlarını eskitmezler ve insan inanamayacağı bir

hakikat madeni yataklardan 40 defa daha fazla dayanırlar.

Bu yataklar için, kayın veya Memaliki ecnebiyeden gelen Pockholz veya Lignostone [bu sonuncu haşebi elyafını maktamarı istikametinde sıkıştırmak suretile elde edilir], kullanılır. Bu suretle mesamat ve hücre dahili boşluğu hemen tamamen dolar ve sıkleti izafiye 1,4 miktarına kadar yükselir. Malûm olduğu veçhile azami mümkün miktar 1,52 ile 1,56 arasındadır. Robert Hartig ve Sachs gibi klasik nebatatçılar hemen bütün nebatların gışai hücrevisinin takriben aynı kesafette olduğunu göstermişler idi.

Evvelâ kaynadılan haşebi elyafa amut istikamette tazyık suretile Lignostone den tamamen farklı evsafıta yani kolaylıkla bükülen bir madde elde edilir

Böyle bir makalede haşebin ev-

safını ancak işaret etmek suretile irae kabildir. Daha söylenecek bazı şeyler var ise de bunlar kısmen esasen malûmdur. Kısmen henüz tetkik edilmemiştir. Kısmen de doğrudan doğruya bu bahsin dahilinde değildir. Meselâ kasten kimyeviye tarafı bıraktım. Malûm olduğu veçhile diğer bir çok inşaat maddei iptidaiyesini tahrip eden kimyevi mevadın haşep üzerine hiç bir tesiri yoktur. Kezalik haşebin kimyevi surette islâhı ve mevadı kimyeviye tesirinde muhtelif mevadın istihsali ayrıca bir makale mevzuudur. Kezalik haşepten teshin vasıtasile elde edilen gazın kuvvei muharrike olarak istimali ayrıca bir mevzuudur. İşte makalemi burada bitiriyorum. Ümit ediyorum ki haşebin daha iyi istimal adilebilmesi için fizik ve teknoloji noktai nazarından yapılan tetkikatın ehemmiyeti anlaşılır.

Şark Vilâyetleri Ormanlarında Tetkikat

[Geçen sayıdan devam]

Mardinde, Mardinpalas otelinde istirahatın sonra otomobille Diyarbekire harekt olunmuştur. Mardin ile Diyarbekir arasındaki şosa 90 kilometre tulünde olup tekriben 20 inci kilometrede şeyhan mevkiinde Mardin vilâyetinin Savur kazası kavaklıklarını andıran ve vadi imtidadınca ve bunun temadidisinden başka bir şey olmyan bir çok kavak meşcereleri ile süğütüklerin bezendiği görülmektedir. Otomobillerin durak

rasının pek az kısımları müsmir ve yeşil bir manzara arzeder

Diyarbakir şehri etrafı erbaası dutluk, şeftali ve bir çok eşcarı müsmire bağlarını havidir. Bilhassa bu hal Mardin kapısından şehre girerken Diclenin kenarında küçük orman kümeleri hal nde eşcarı müsmirenin bazen kavak süğüt ve akasyalarla ihtilâatemesi, şehir methalinin yeşil zümrüt gibi bir manzara almasını mucip olmuştur.

Şark vilâyetleri ormanlarında tetkikat yapan heyet azası Bitliste Oturanlar sağdan itibaren mühendis Mural, Avni. Başmهندس Mithat, mühendis Adil beyler Son posta muhabiri

noktası olan ve soğuk bir suyun aktığı çeşmebaşı ilk mola yerini teşkil ediyordu, Yörüzereinde aşağı hanık şimal kısmı ile Mazı dağı müştemilâtından (Karaca dağı olması muhtemel) bir çok mahallerin meşelerle örtülü olduğu görülmüştür. Bu meşelerden civar halkı pek çok mazı dercettikleri için meşeliklere izafeten dağa mazı dağı namı verilmiştir.

Diyarbakirden sonra Diclenin mec-

Diyarbakir şehrinin coğrafi vaziveti; şehir, (660) metre rakımda 37°52 arz ve 40°16 tul dereceleri arasında kâindir. Etrafı erbaasından Cenubüşarki kısmı yani Dicle ile hem hudut olan mahallât fidanlıklarla ağaçlıklarla mesturdur Şehir Dicle nehrinin sağ sahilinde yüksek bir yerde inşa edilmiştir. Ve etrafı azami (18) metre geniş ve 8 kilo metre muhitinde eski ve cesim bir sur ile çevrilmiştir.

Vilâyeti, şimal ve şimali şarki cihetin den Akdağ silsilesi kaplamışır. Cenubu garbi tarafında ise Paracı dağı mevcuttur.

Harbiümûmiden evvel şehrin halâ park mahalli olan (İzzettin paşa parkı) mevkide cesim ağaçların bulunduğu ve seferberlik esnasında cümlesinin kesildiği söylenmektedir.

Diyarbakirin suları şehrin içinde yanı kale divarına muhat surun içinde biri Kolordu suyu diğeri Aynı-zülal tabiri diğerle Enzüle suları vardır. Şehrin asıl su ihtiyacı; Diyarbakire 15 kilometre mesafede Güzeli

teşkil eder. Bugün bu su menbalarından yalnız Ali Pınarı ağaçlık, diğer sular civarında tek bir ağaç yoktur.

Diyarbakir vilâyeti teşkilâtı mülkiye itibarile: Mesahai sathiyesi 14,875 kilometre murabbai olup merkez kazası dahil, altı kazaya ayrılmışır. Bu kazalardan merkezin 8 nahiyesi diğerlerinin 1-2 ve hattâ 3 nahiyesi olan kazaları vardır, Ve Ormanlılıkta olan ehemmiyetleri bilahare (vilâyetlerin) umumî tasnif meyanında mufassalan kaydelilecektir. Son yapılan nüfus istatistiğine göre

Tetkik seyahati esnasında muvakkat merkezimiz Diyarbakir şehrinde bir görünüş. Hükümet konağı

köyü civarındaki menbalaradan ta Kanuni Süleyman zamanında getirilen Ham ravat suyu ile temin ediliyordu.

Muntazam ve fennî tertibat ile vali Nizamettin bey ve su mühendisi Fehmi beylerin himmetile şehre isale olunan bu Ham ravat suyu bütün Diyarbakiri ihya etmiştir. Mikyası mah derecesi (3) kireci az Karakolak ayarında bir sudur. Payaz suları bugün eski valiler tarafından yapılan çeşmeler ve eshabî hayrat tarafından camilere getirilmiş suları

194,183 nüfusa maliktir ve kilometre murabbaina 13 kişi isabet etmektedir.

Diyarbakirde Pos ormanında bulunan mühendislerden Âdil beyin heyetime iltihakını temin ve bagaj eşyasının vürudüne intizaren bir iki gün kalınmış ve heyeti seferiye yol hazırlığını biliknâl ilk merhale olarak tayin ettiği Van vilâyeti ormanlarını tetkik için tam grup halinde Diyarbakirden Bitlise hareket eylemişti. İlk merhale olarak Van, Muş, Siirt

vilâyetlerinin intihabı, tetkikatın ne kadar zaman zarfında bitirileceği kestirilemediğinden, ve kışın bazı geçitlerin karla kapadılmadan evvel uzak sahalardaki ormanlık erazinin gezilip görülmesini temin için böyle bir programın tespitini muvafık görmüştüm. Bütün tetkik seyahatımız bir otomobil derununda ve en lüzumlu, mübrem eşyamızla birlikte yapılmış ve ihtiyaç görüldüğü yerlerde çadır ve alâtımız kamyonlar vasıtasile sevk ettirilmişti. Otomobil yolculuğuna her bünyenin müsait olamayacağını bir kerre dahâ tespit eden vakalar bir

Diyarbakirden Elâzize giderken ser-pantin yolların 30-40 kilometre kadar virajları yüzünden bu mesele cidden nezaket kespemmiş ve lâtife olarak Avni Diyarbakirden Elâzize gitmekten ise bir defa ölmeğe riza gösteriyordu.

Diyarbakirden Anbar, Besmil, Salât çayı, Sinan, Batman çayı, Elü karakolu, Beşirinin merkezi Gobin, Karzan çayı üzerinde Aviski köprüsü geçilerek Harap bacardan, Garzan kaza mekeğine varılmış biraz temizlendikten sonra küçük bir kahvaltı müteakip tekrar yola devama baş-

Diyarbakirde belediye parkından bir görünüş

kaç bin kilometreye balığ olan seyahatımızda Diyarbakirden henüz dört kilo metre uzaklaşmadan kendini göstermeğe başladı. Önde mühendis Âdil, onu müteakip Avni beyler benzin kokusu ve sarsıntıya mukavemet edemiyerek ilk tavus kuyruğunu çıkarmağa başladılar. Murat, bunlar arasında metanetini bozmıyordu. Fakat bazı yollarda mesai arkadaşlarımdan 3 nün birden hastalandığı ve hasta bakıcılık vazifesinin tamamile üzerimde kaldığı da vaki olmuştur. Malatyadan Adıyamana ve

ladık. Koh, Veysel karani, ziyaret mevkii arkada bırakılarak Bitlis boğazına yakın küçük bir kaynak başında esaslı molayı yapmak üzere otomobili terk ettik. Şoförümüz terbiyeli ve çalışkan bir gençti. Yemek ve istirahat için bazı eşyayı su başına taşıdık, susuzluk, yorgunluk, arkadaşların rahatsızlığı bizde iştihâ bırakmamıştı. Fakat gideceğimiz yolun 3-4 saat daha otomobil ile yapılacağı düşüncesi yavaş yavaş midemizin boşluğunu ve açlığımızı tahrike ve Sinandan, Diyarbakirden taşıdığımız karpuzların

büyük ve tatlılığı iştahımızı uyandır-
maga vesile olmuştu.

Murat ile birlikte biraz şeyler atış-
tırdık, karpuz ve üzüm nefis olduğun-
dan midemizi onlarla doldurduk. Şo-
förün de iştihası yerinde imiş fakat
Âdil ve Avni içtikleri suyu bile mide-
lerinde tutamıyarak derhal gaseyan
ediyorlardı.

Bir saat kadar istirahatın sonra
Bitlise varmak üzere Bitlis deresi için-
den yola koyulduk. Bütün günlük

Van şehrinde kavaklı bir cadde

seyahatımızda Beşiri civarında gör-
düğümüz cılız meşeler ile dere ya-
taklarında gördüğümüz ve karşıdan
küçük akasya fidanlarına benzien
miyan köklerinden ve Garzan ile Zi-
yaret arasındaki tektük meşeliklerden
ve bağlardan maada orman namına
bir şeyler göremeyince ilk adımda
sukutu hayale uğramış gibi korku-
yorduk. Bitlis deresi bizde çölde se-
rap hadisesi gibi bir inşirah uyan-
dırdı. Derenin her iki tarafının orman

eşcarı ile bezenmiş bulunması, dere-
nin bol su ile akması güneşin yavaş
yavaş kızgın sıcaklığını azaltması ve
derenin lâüf serinliği hepimizi tekrar
canlandırmağa sebep oldu. Hastal-
ı tedricen şifa buldular.

Hovil hani yakınında küçük çağ-
layan ve tatlı sular tetkik kabiliyetini
arttırmağa saik oldu. Âdil büyük ce-
viz ağaçlarından bilhassa meyvaları
için ayırlamaz oldu.

Destomi karakolu, Duhan mevkii
geçilerek Deliklitaştan Bitlis şehrine
varılmıştır. Bitlise saat 9 dan sonra
varıldığından az daha yemeksiz kala-
caktık Şehir vaktile daha güzel ve
büyük imiş. Harbiumümide ermenile-
rin ve düşman ordusunu yaptıkları
mühim tahribat yer yer göze çarp-
maktadır. Bu gün Cumhuriyet ida-
resinin vapıcı eli her yerde olduğu
gibi Bitlistede tesirini göstermekte
va güzel yeni yeni binalar vücade
getirilmektedir. Bitlis şehri kükürt ve
maden suları ile kaplıcalara maliktir.
Bitlise tâbi nahiyelerin ekserisi or-
manlık Ölek köyü civarında ise güzel
teşekkül ve tecessüm etmiş ormanlar
mevcuttur.

Bitlis deresinin ve bu dere sathı
maillerinin orman vaziyeti ve eşca-
rın cinsi hakkında Muş vilayeti ra-
porunda tafsîlât verilecektir.

Bitlisten sabah erkenden hareketle
Baş han, İzzetpaşa, Alman hanları
geçildikten sonra Nemrut dağlarının
eteklerine varılmış orada çukur ve
Tatvana ait meşelikler tetkik edilerek
Rahova düzünden Van gölü sahilinde
Tatuvan kasabasına varılmıştır. Ta-
tuvanın garbi cenubisi Bitlis yüzüne
müteveccih aksamı yer yer meşelerle

bezenmiş ve bu meşeler baltanın gi-
remediği noktalarda âdeta güzel se-
renlikler halini almış bulunuyordu.
Tatuvanın posta ve telgraf idaresi ya-
nındaki otelimsi handa yemeğimizi ye-
yip Van gölünün cenup sahilini ta-
kiben ilk hedef itihaz ettiğimiz Van
şehrine varmak üzere yol almağa
başladık.

Güzergâhımızda, Tuh - Kutum -
Kamer, Aküs, Çursin, Avatak köyleri
ve Güzel dere civarında münferit ve
müctemi orman ve enkazi görülmekte
idi.

Van gölünde odun nakliyatı yapan mavunalar ve romorkörlerden biri

Reşadiye kazası civarında da me-
şelere rastgelinmiştir. Biz geçerken
kaymakam bey şosenin inşası ile meş-
gûl, nafia fen memurunun yanında ve
bizzat çalışıyorlardı.

İkindiden sonra Reşadiyeden ha-
reketle Gevaş yolunu tuttuk. Maksa-
dımız bir günde hem tetkikat yaparak
yürümek ve hem de vilâyet merkezini
bulmak idi. Kendivisi - Aşınak köy-
lerinden geçerken akşam olmuş etraf
kararmağa başlamıştı. Şoförün belki
ikinci defa bizimle bu yoldan tekrar

geçmesi yüzünden yolu tamamen ke-
stiremediği ve ara sıra tarlalar içine
düştüğümüz görüliyordu. Yazın şarkta
güneş farklarına rağmen etraf karar-
mış ve zifiri karanlık bir gecede he-
nüz tanımadığımız muhitin yalnızlık
ve kimsesizliği içinde âdeta ürkmeğe
başlamıştık Şoföre bizleri herçi ba-
dabat bir köy veya kasabaya götür-
mesini söyledik.

Yolumuz dar boğazdan kurtulup
otomobilden semayı görmeğe başla-
yınca bu seferde bize bir iz yol

gösterecek bir adam aramağa baş-
ladık. Bir taraftan yoğunluk, diğer
taraftan susuzluğun; bize ilk ham-
lede maneviyatımıza tesir ederek
seyahatımızı bozdurmasından kor-
kuluyordu. Fakat ilk günlerde alışıla-
müskilât ve yok-uzluk sayesinde şark
vilâyetleri ormanlarında gezmeğe öye
bir idman ve mümarise peyda ettik ki
bütün seyahat ve tetkikat esnasında
hiç bir arkadaşım yatacak kadar has-
talanmamış ve işleri ikmâl ederek sa-
limen İstanbula gelebilmiştik.

Uzaktan bir köy olması muhtemel bir ışık gözüme çarptı. Şöförün ace-miliği elimizdeki haritaların küçük köyler hakkında bizi tenvir edeme-mesi ve gecenin müthiş karanlığı bi-ze nerede olduğumuzu tayine imkân vermiyordu. Gece yarısına doğru idi. Yolumuz üzerinde ilk nazarda tek bir hane ve yanında, üzerinde tencere kaynayan gördüğümüz ateşle bir ka-dının bulun duğunu gördük. Ve hepimizde bir sürur hasıl oldu. Kadın bize gideceğimiz kaza merkezi olan Gevaşın daha çok uzakta olduğunu ve yolun bozuk ve tehlikeli olduğunu söylemesine rağmen biz henüz orada kalıp kalmamak için mütereddit ve karar veremiyorduk. Bu tek hanenin yan ve; ilerisinde daha bir kaç kulbe ve bunların içinden bir kaç adam çı-karak yanımıza geldiler. Kadın uzun seneler Üsküdar'da bulunmuş oldukça güzel Türkçe görüyor diğerleri kürt-çe söyliyarlardı. Ve bu köyde Bülü namı diğer Pelli idi. Bu; vaktile ermenilerin meskun bulundukları harpten evvelki senelerde (300) haneyi ve gü-zel bir kiliseye malik bir köy imiş.

Hicret ve muharebeden harap ol-muş ondan sonra tek tük kürt ve Türk muhacirleri tarafından işe yarayan ev-leri işgal edilerek ziraata başlamışlardı. Kadının Türkçe bilmesi yolun bozuk-luğunu anlattıktan sonra orada kal-makta bir beis görmedik. Derhal ağır-lıkları indirip harman yerinde karar-gâhımızı seçtik. karpuzlarımızı kese-rek köylüye birer parça verdikten sonra yeyüp uyumak üzere portatif yataklarımıza uzandık.

Köylü, otomobil gürültüsü ve bi-zim konuşmalarımız arasında etrafı-

mızı thata ederek bize yardıma baş-lamıştı. Bize yogurt ve süt getirdiler. Bizde mukabeleten şeker ve çay verdik: Hülâsa Pelli köyü tetkik se-yahatine iştirak eden arkadaşlarda bütün yorgunluklarımıza rağmen uy-kusuz geçen bir gecenin korkusu ha-tırasını elân muhafaza etmektedir.

Ertesi sabah Pelliden hareketle Gevaşa ve oradan Van şehrine hareket edilmiştir. Pelliden Gevaşa kadar olan yol köyde kadının söylediği gibi hem bozuk ve hem dar virajlı serpantin yollar olduğundan bizim şöförün bü-tün ihtiyatlı hareketine rağmen bir kazaya sebebiyet vermesi ihtimali vardı. Yolda ufak bir kaynağın tahrip ettiği yolu tamirden ve yüzlerce metre daima inip bindikten sonra Gevaş ovasına girebildik. Yollarda ağaçlık mahaller ve sahaları daima gözden dur tutmıyarak not alınıyordu. Gevaş namı diğer Vastan kasabasına girince kaymakam Beyi yolda bizi bekler bul-duk, kasabadan dün akşam geçmemiz lâzım gelirken tehhürun sebeplerini anlatık ve birlikte kaymakamlık da-iresine giderek istirahat ve kaval-tımızı yaptık.

Gevaş şehrinin karşısında Van gölü içinde ermenilerin meşhur kata-kikosluğunun bulunduğu Aktamar adası ile nefsi şehirden eski Türklere ait bir çok âsar ve makbelerinin mevcut olduğu görülmüştür. Gevaştan derelerdeki kavak ve söğütler gör-ülerek Edremit köyü üzerinden Van şehrine varılmıştır. Erdemit köyühak-kında raporda tafsîlât verildiğinden burada tekrarından sarfı nazar edil-miştir.

Van Vilâyeti Ormanları :

Van vilâyeti taksimatı mülki-ye itibarile : Merkez kazası da dahil olduğu halde sekiz kaza ve onyedî nahiyeden ibarettir. Mesahai sathiyesi Van gölü de dahil olduğu halde 27674 kilometre murabbai vüs'atındadır. Van vilâyeti, Gevaş, Şatak ve Ahlat kazalarında Bargiri kazasının Çaldıran nahiyesine mü-cavir indifai dağlar ile Zeylan de-resinde Başkale'nin cenubunda (Ha-zekyan) havalisinde murek kep ve basit baltalık şeklinde çalılık, fun-dalık, çırpılık halinde meşeler ile aşçarı saireye maliktir.

Cografi vaziyeti : İstanbul tul mebdei ittihaz olunduğuna göre 13,54 derece tulü şarkiden 15,23 derece tulü şarkîye kadar imtidat ve 37,38 derece arzı şimaliden 39,23 derece arzı şimaliye kadar takriben 1,40 derece arzında ve garptan şarka doğru uzanmıştır.

Hudutları : Şarkan : İran hükû-meti, Garben : Muş vilâyeti, Şimalen : Bayazıt, Cenuben : Siirt vilâyetlerle çevrilmiştir.

Teşekkülâtı arziyesi : Üçüncü zamanda iltiva ederek teşekkül etmiş-tir. Üçüncü zamanda inhidam ve dördüncü zamanda ise indifalar baş göstermiştir. Vilâyet erazisinin dörtte üçü üçüncü zamanın mültevi sil-silesi ile arızalanmış, Van gölünün şimal ve garbı ise indifai dağlarla -Volkanik erazi ile- çevrilmiştir.

Van; dağları itibarile en ziyade arızalı vilâyetlerimizden sayılabilir.

Indifai dağlardan 4455 ra (Sup-han) 3050 ra Nemrut dağlar en mü-himleri olup Ercişin garbı şimalisinde 2700 ra. Gülbaba ve Meydan gibi dağlarla Başkale kazasının şimalden

cenuba doğru 3610 ra. Muğen, 3585 İspiris dağları mültevi dağların ehem-miyetlilerindendir.

Ormancılık noktasından en mü-him dağlar : Nordoz yaylasının ni-hayetinden başlayarak garba doğru bir kitle halinde gittikçe irtifa ve azametini artıran Şarkî Toros silsilesi olup bu dağlar vilâyetin ve gölün cenup ve havalisini boydan boya arı-zalandırır. Başlıca yüksek tepeleri şarktan garba doğru 3475 Ra. (Artos) ve 3400 Ra. (Argof) tırkı Bitlise dahil olurlar. Bu silsilelerden cenuba doğru ayrılan (kollar) son derece sarp ve uçurumlu olup Şatak kazası ile Gevaş kazası nın Müküs nahiyesi havalisini baştan başa arızalandırmıştır. Bura-daki (Arnos veya Artos) dağları şa-yanı kayıttır. Toros silsilesinin şimal cephesi nisbeten hafif meyilli ve bazan da düzlükleri eteklerine alarak gölde nihayetlenir. Burada şayanı zıkr (Kuskun kıran) dağları olup bazı yerlerde ta zirvelerine kadar meşelik ormanlarla örtülü olduğu müşahede edilmiştir. Nemrut dağları cenup ve garp etekleri ile Kirkor dağlarının keza Muş ovasına ve (Rahva) düzüne bakan sathı malleri meşelerle mes-turdur.

Dağların ihtiva ettiği suhura gelince : Menşelerine nazaran su-huru rusubiye ile Ekrşriyet itibarile sert kireç taşının suhuru kilsiyeye ka-yaları, mürekkebatında kum mevcut olan suhurdan müteşekkildir. Aynı zamanda Konglemera ve şisti kayalara da bazen tesadüf edilmektedir. Vilâ-yetin şimal hududunda bulunan (Ten-dürük) ve (Aladağ) silsilesi sert ve yalçın kayalardan teşekkül ettiği hal-de Subhan ve Nemrut gibi indifai

dağlar kısmen yumuşak suhurdan müteşekkil bir halde görülmüştür.

Toprakları: Umumiyetle Van vilâyeti ve şarkta kimyevi tehallül çok değildir. Tüرابی nebati vasattır. Son bahar ve ilk baharda yağın yağmurlar üst tabakadaki toprağın sellerle birlikte sürüklenmesine sebep olur. Bazı yerlerde zeminin çıplak laştığı görülmüştür. Gece ile gündüz arasındaki hararet derecelerinin farkından mihaniki tesirat ile sahralar tecezziye başlar. Teşekkül eden topraklar yabıs iklimlerdeki türaba müşabihdir. Kış sert ve yaz sıcakları kısa olduğundan mec muayy nebatları da kısa bir mevsime inhisar eder. Tüرابی nebatının azlığı ve tahallülün noksanlığı toprakları istihaleye maruz kalmaktadır.

Yukarıda kuruluş bahsında kayt edilen jeoloji zamanlar ve devirlerde zeminin bünyesi esasıyesi olan suhurun yani ezminei salisede tavazu eden kalkerin tecezzisinden diğer mahallerden sürüklenüp gelen rusubî topraklar ile Bürkânî dağlardaki Bazalt ve Andezit gibi sahraların tehallül ve parçalanması ile muhtelif cinsten toprakların mevcudiyeti görülmüş ve bunları da kumlu, killi, killi kireçli ve kumlu killi, kireçli olarak tevsif edebiliriz.

Vilâyetin suları: Van vilâyetindeki dağlar vilâyeti iki havza ayırıp birinci havza sularını Van gölüne, diğeri de - vilâyetin umum sularının takriben altıda bir miktarı sularını Dicle nehrine akıtmaktadır.

Birinci havzanın Van gölüne akan meşhur nehir ve dereleri: *Sapur, Hoşap, Karasu, Bentmahi, Zeylan* çaylarıdır.

İkinci havzanın en meşhur suları: (*Zap*) olup Başkale'nin şimalinde İranla hemhudut (*Sorada*) tepesi eteklerinden çıkarak cenuba doğru akar. (*Karasu*) ile birlaşerek Hakâri vilâyetine dahil olur.

Şatak çayı keza (*Zırlı*) köprüsünden Siirt vilâyetine dahil olur. Bu dere ile (*Müküs*) deresi bir müddet sonra birbirleriyle birleşerek Dicle'nin başlıca kollarından birini teşkil etmektedir. Van vilâyetinin coğrafi vaziyeti dolayısıyla ilkbaharda karlar eriyince sular fezeyan eder ve Haziran iptidasına doğru çekilmeğe başlarlar. Coşkun çay ve dereler Temmuz, Ağustos aylarında büsbütün azalırlar. Eylül ve Teşrinievvel aylarında yağmur yağmayacak olursa sular pek ziyade azalır. Ve bazılarının dere mesabesine indiği görülmüştür.

Göller: Van vilâyeti dahilinde irili ufaklı olmak üzere 15 adet göl vardır. En mühimi ve büyüğü - Van gölü - olup 3700 kilometre murabbai vüdatından ve 1720 rakımındadır. 60-80 metre derinliği olduğu söylenmektedir. Van gölü ile (*Erçek*) ve (*Koklar*), (*Arin*) göllerinin suları tuzlu ve acıdır. (*Erçek*) gölünde hayvanat ve nebatat yoktur. (*Koklar*) in kükürtlü olan suyu acıdır. (*Arin*) gölü soda ihracatı ile meşhurdur. Van gölünden dahi fazla miktarda soda itihsal edilerek Harbî umumiden evvel ta İrana kadar sevkıyat yapılmış. Van gölünden ilkbaharda yumurtlama zamanlarında uskumru cesametinde ve uskumruya müşabih bir nevi balık sayt edilmektedir.

(*Hazar menteşe*) gölü alabalıkları ile meşhurdur. (*Ayrik*) gölünde balık ve su yılanları mebzuldür.

(*Nazik*) gölü büyük bahklerle şöret almıştır. Nemrut dağı üzerindeki Nemrut gölleri küçük, küçük dört adetten ibaret olup bunlardan birisinin suları 90 derece hararete; yanında bulunan diğer gölün suyu ise buz gibi soğuktur. Her iki gölden nebean eden sıcak ve soğuk suları üçüncü bir çukura toplanarak suları ılık bir göl vücuda getirirler. Buradan çıkan su da haritalarda gösterilmemiş olan fakat Erkânî harbiye paftalarında muharrer büyük Nemrut gölünü vücuda getirmektedir.

Meralar ve vüsatları: Orman itibarı ile fakir olan Van vilâyeti meralar itibarı ile pek zengindir. Otları bol ve hayvanat için nefistir. Takriben 6500 klm. vüsatında meraya maliktir. Büyük ve meşhur meralar şunlardır: *Van ovası, Erciş, Ahlat, Rahova, Tatvan, Baygiri, Gevar, Başkale, Ercik, Hoşap, Havasur, Güllü* ovalarının birçok yerlerinde vası miktarda meralar bulunup bir çok aşayirin hayvanatını beslemektedir. (*Dako*) yaylası 3340 rakamında bulunduğu için burada zikri münasip görülmüştür. Bu ovaların ekseri sinde ziraat, meyvecilik, bağcılık taammüm etmiş pek mahsuldar olanları çoktur.

Maadin ve maden suları

Van vilâyeti ormanlarında olduğu gibi madenleri hakkında da henüz ilmi birtetik yapılmamıştır. Erazisinin pek mühim kısmının dağlık olmasından maden cihetinden zengin bulunacağı tahmin edilmektedir. Madenleri şunlardır:

1 — Kömür madenleri; Vanın Süleyman karyesinde ve Nordus nahiyesinin Şahmanis köyünde kömür madenleri (Linit) mevcut olduğu ve Harbî umumiden evvel işletildiği haber alınmıştır. Bu kömür Vanda bazı zevat tarafından yakılmış ve külünün kar gibi beyaz ve pek az kaldığı söylenmektedir.

2 — Ahlat kazası dahilinde vaki Yakup ağa silsilesinde maden kömürü olduğu ve halk tarafından kısmen tecrübe mekâmında yakıldığı haber alınmıştır.

3 — Kükürt: Erciş kazasında (*Develi*) ve (*Hasandolu*) karyeleri arasında bir kükürt madeni mevcuttur. Harbî umumide bundan iptidai bir surette istifade edilmiştir.

4 — Başkale kazasının cenubunda vaki (*Karasu*) havzasında (*Çelikköyü*) civarındaki mağaralarda kükürt toplanmakta olup harptan evvel yerli halk bunları fazla miktarda kullanmıştır.

5 — Altın; Zeylan kazasında (*Senpajar*) köyü şimali şarkisinde altın madeni olduğu bildirilmektedir.

6 — Civa; Vanın şarkında (*Herşek*) köyü civarında civa madeni bulunduğu duyulmuştur.

7 — Mermer; Başkale kazasının (*Şamonis*) köyünde (*Zap*) suyunun sol sahilinde muhtelif renkte mermer mevcuttur.

8 — Petrol; a. — Muradiye kazasının (*Körzot*) karyesinde Beşparmak dağında Petrol mazot mademi vardır. Cihan harbinde buradan Ruslar tarafından istihsalat yapılmış ve Van gölünde işleyen motörlerde kullanılmıştır. b. — Zeylan kazasının (*Komar*) nahiyesi civarında dere kenarında

Petrol kuyuları olduğu ve dereye karışıkları anlaşılmıştır. C.- Erciş kazasının (Körgöz) civarında henüz mahiyeti anlaşılamamış ve fakat petrol olduğu zan edilen bir mayın fışkırmakta bulunduğu bildirilmektedir.

9 — Ahlatın (Tuh) ve (Engesur) karyeleri arasında demir ve krom madenleri olduğu rivayet edilmektedir.

10 — Nemrut dağları üzerinde granit mevcuttur.

11 — Şatağın (Havuştan) mıntakasında ve (Canık) nahiyesinde büyük tuz memlehalı vardır.

Halen kömürlerden hiç bir suretle istifade edilmediği gibi petrolden da ihtiyacı zatiyelerini olsun civar halk temin edememektedir.

Maden sularına gelince: 1- Saray kazasında kuvvetli bir maden suyu vardır.

Kâzım paşa kazasının (Râzi) karyesinde maden suyu varmış.

Ahlat kazasının (Misk) nahiyesi dahilinde (Sogoz) nam mevkide maden suları olup Ruslar tarafından istifade edilmiş. Tatvanda dahi karbonle sular vardır Muradiye kazasının Çaldıran nahiyesinde (Dergezin) köylerinde çok kıymetli maden suları bulunup içine şeker konduğu zaman limonata ve gazoz lezzetini vermektedir.

Harpten evvel varillerle bu sudan Rusyaya sevkıyat yapılmış.

Maden suları ve kaplıcaları itibarıyla Van vilâyeti zengin addedilebilir. Vanın kuruluş ve arziyat vaziyeti hakkında bunlar da bize bir fikir verebileceğinden en mühimlerini derç

etmeği faydeli buluyorum. Erciş kazasının Zeylan deresindeki kükürtlü ve bir kaç metre yukarıya fışkıran sıcak suları.

Muradiye kazasının Çaldıran nahiyesinde (Dergezin) köyünde sıcak bir kaplıca vardır.

Nemrut dağının tepesindeki sıcak sulu havuzlar dahi bu meyanda sayılabilir.

Ormanları

Van vilâyeti dahilinde kereste imaline elverişli büyük korular hemen hemen yok gibidir. Van gölü sathı mailinin cenup, garp ve garbışimali havzalarında yanı Gevaş, Ahlat kazaları ile vilâyetin cenup havalisini teşkil eden ve şarki Toros dağlarının cenubundaki Şatak, Havuştan, Müks, Kesan gibi derin vadilerde ve Başkale'nin cenubunda vaki Hazekyan havalisinde mühim miktarda meşe baltalıkları ve çalılıkları mevcut olup mahrukat odunu ve kısmen mangal kömürü imaline elverişlidirler.

Vilâyet halkı, Şark vilâyetlerinin ve hatta iç Anadolunun sulak bir çok mahal lerinde olduğu misillü kendi kereste ihtiyacını temin edecek kadar kavak, söğüt, dişbudak, çınar, akçağaç gibi muhtelif cins ağaçları yetiştirmektedirler.

Kerestelik ve hatta bazı yerlerde mahrukat ihtiyacını temin için ağaçlar sun'î bir surette yeddibeşer vasıtasıyla yetiştirilmektedir.

Halk; birçok mahallerde netekim Ahlat, Erciş, Adilcavaz, Gevaş, Şatak, Haydarbey suyu civarındaki köylerde kavak ve söğüt dallarını sulak tarla-

lara, dere kenarlarına tohum eker gibi dikmektedirler.

Anadolunun bazı havalisinde olduğu gibi şark vilâyetlerinin de ekserisinde kız çocuğu dünyaya gelen aile reisleri 20-30 adet kadar küçük kavak çeliğini toprağa daldırır. 18-20 sene zarfında bu ufak dallardan 15-20 metre irtifa 40-60 santim kütünde büyük ağaçlar meydana gelir ki bununla gelinlik çağına gelen kızlarının cihazını ve kısmen düğün masrafını temin ederler. Bu hal bu gün de bir çok yerlerde tatbik edildiği görülmektedir.

Van vilâyeti ormanlarında ve derelerinde tesadif ettiğimiz ağaçlar:

Orman ağaçları

İsmi	İsmi fennisi
Meşe	Quercus cinsleri
Kavak	Populus "
Söğüt	Salix "
Dişbudak	Fraxinus exelcior
Cebeli ve sarı akça ağaç	Acer montana campestre ve negunda
Elma	Malus comminüs
Armut	Pyrus "
Çitlenbik	Celtis cilicestrin
Ceviz	Yuglans regia
Aliç	Sorbus torminalis

Meyvalı ağaçlar

İsmi	İsmi fennisi
Zerdali	Prunus armenica
Elma	Pirus cinsleri
Armut	Pyrus com.
Ceviz	Yuglans regia
Ayva	Gydonia vulgaris
Dut	Morus alba, nigra

İncir
Kayısı
ve saire

Ficus carica
Prunus armenica

Şüceyrat:

Çalı	Rhamnus cathartica
Somak	Rhus
Ilgın	Myricarya orientalis
Yemişen	Ciratacus monogina
Kayacık	Austurya vulgaris
Cehri	Rhamnus infectorya
Kitre (Geven)	Astragalus tragantus

Ahlat kazasının ormanları: Nemrut dağlarının (Rahova) düzüne bakan şimalyeni Tatvan yakını ve Muş ovasına nazır garp yamaçları kâmilan meşeliklerle mesturdur.

Bundan mada (Engesur) Tuh köyü civarında Karadağında Kotum ve Mezrea köyleriyle Güzel dere'nin garp mârâzı - Şark mârâzı bira z meşe baltalıkları kavak, ceviz, armut, elma ve söğüt ağaçlarıyla bezenmiştir. Kotumdan sonra Kamer köyüne kadar olan mesafenin Sapur deresi tarafeyni kezalik çalılık halinde ormanlıktır Van gölü sahilinde Paşa-elma ve Kortikan baltalıkları görülmektedir ki bunlar Vanın mütemadi mahrukat ihtiyacını temine tahsis edildiğinden buradaki meşeler nesillerinin tükenmesi tehlikesine maruz kalmışlardır.

Ahlat kazası yekdiğerinden müteferrik ve dağınık bir halde 9 mahalleden ibaret olup Van gölünün Edremitten sonra en güzel manzarasına malik şirin bir kasabadır. Kaza merkezi Eşçarı muhtelifle ile bezenmiş olup dut, incir, kayısı, zerdali erik

ve daha birçok meyva ağaçları göze çarpmaktadır. Su kenarlarında tek mil yılâyette olduğu gibi söğüt, kavak, çınar vardır. Ormanları Nemrut dağında münteşir bulunup Kirkor dağı ise daha kesif ve mütenevvi meşe baltalıları ile süslenmiştir. Kezalik Ahlatın Koranik dağları üzerinde Brik, Çıtak, ve Bahçe köyleri arasında Dağ kavakları ile meşelerin mahlût bir halde meşçere teşkil ettikleri görülmüştür.

Gorsun, Agnos karyeleri civarı Nizahar dağına üzeri keza meşelerle örtülmüştür. Göründen Reşadiye nahiyesine kadar olan saha keza müteferrik veya küme küme ve bazen bir dönüm ve daha fazla vüsatı ihtiva etmek üzere meşelerle bezenmiş bir halde görülmüştür. Kesan deresinden Aşınakâ kadar olan Kuskunkıran-Hasras- dağları keza yer yer meşelerle örtülmüştü.

Gevaş -Vastan- kazası ormanları : Sincar dağları ile Akkis deresi sathı mailleri kısmen meşe, kavak, söğütlerle ve bazı yerlerinde ceviz ağaçları vardır.

Gevaş kazası civarında söğüt, kavak, ceviz, dişbudak, çınar ve eşçarı müsmireden zerdali, kayısı, erik, kiraz, vişne ve saire görülmüştür ki bunlar ancak hususî eşhasın bahçelerine inhisar etmekte idi. Gevaş kazası inşaatında mahalli kerestelerden istifade etmekte ve mahrukâtını ise herkesin bahçesinden kestiği ağaçlarla temine çalışmaktadır. Memurin ve bahçesi olmıyan eşhas Reşadiye nahiyesi ormanları ile Kortikandan getirilen odun ve kömür ile kışlık ihtiyaçlarını tatmin etmek tedirler.

Artos dağlarının bir çok mahalleri çıplak ve ağaçsızdır. Yalnız Şatak kazasının Müks nahiyesi- hava lisinde az çok ormanlık sahalrının mevcut bulunduğu anlaşılmıştır.

Erdemit = Edremit köyü : Bundan bir kaç sene evvel nahie merkezi olan bu şirin köy Van gölü sahilinde ve Van şehrine 20 kilometre mesafede kâin olup 150 haneden ibarettir. Köyün etrafı erbaası kâmilan ağaçlık, bahçelik ve zümrüt gibi yeşil bir manzara arz etmekte idi. Orman ağaçlarından 10-15 dönüm vüsatında küçük dişbudak, kavak korularına ve dere kenarlarında mebzul söğütlere tesadüf edilmiştir. Bunlar hususî eşhasın bağçe ve meyvalıkları arasında yer almış ve hususî bir surette yetiştirilmiştir.

Dişbudakların tecessümleri gayet eyi ve seridir. Kavak ise şayanı hayret bir derecede yetişmektedir. Meselâ: Bir kavak ağacı çelik halinde toprağa gars edildikten sonra 10-25 sene zarfında (10-15) metre tul ve (100-130) santim dereceye vardığı görülmüştür. Bunu bize Binbaşı zâde Refik bey bahçelerinde bizzat göstermiştir. Eşçarı müsmire itibarile; Edremit gayet masuldar bir toprağa maliktir. 80 cids armut ve 38 cinse yakın elma ile muhtelif kayısı zerdali, Erik ağaçları ile vişne, kiraz mevcuttur.

Burada limon, portakal, incir, üzüm ve zeytinden mada her şey yetişe bil- mektedir. Hattâ bir senelik aşıllı ağaçların meyva verdikleri görülmüştür. Toprağın feyz bereketine güzel bir misal olmak üzere ilk baharda tohum halinde ekile soğanların doğrudan doğruya

150-300 dirhem ve cesamotte büyüdüğü ve hasat edildiği meşhudumuz olmuştur. Edremitte (Erdemit) inşaat için kendi yetiştirdikleri ağaçların kerestelerini sarı ve hatta Vana da sevkiyat yapılmaktadır.

Mahrukât ihtiyaçlarını ise kuru muş meyvalı ağaçlar ile kesilip keresteliğe yararıyan kavak, söğüt, dişbudaktan ve kısmen de Tatvandan Vana gelen odunlarla temin etmektedirler. (Edremit köyü Yazın Vanın sayıyesidir.)

Şıtak kazası ormanları : Vandan Sotkin deresini takiben Şıtak kazasına vasıl olunmuştur. Kazanın ormanları; Sotkin deresinin mebdai ağaçsızdır. Bu dere Şıtak kaza merkezine varmadan evvel her iki tarafı tek, tük meşe, ardıc, ceviz, söğüt, kavak ağaçları ile mestur bir halde dir. Derenin Şıtak namını aldığı yerlerde her iki taraf münferit güme halinde ve bazan 3-5-10 dönüm vüsatında % 95 meşeler ve % 5 ardıçtan ibaret basit baltalıklar halinde devam ediyordu.

Derenin su kenarları hüdayı nabit ceviz, söğüt, tek tük dişbudak, akçaagaç, Kayacık, Ilgın ile ve bilhassa Şıtak kazası merkezine mücavir su kenarlarında bir çok yerlerde sıralar halinde cesim kavakların mevcudiyeti müşahade edilmiştir. Bu cesim ve her surelle keresteliğe yarayan kavaklar metruk emval müdürlüğü tarafından cüz'î bir fiat mukabilinde satılmakta idi. Bu hususta Van vilâ-

yetin nazarı dikkatı celbedilerek bir tahrirat yazılmıştır. Elde ettiğimiz ihşai malûmata göre; 930 senesinde pek fazla olmak üzere 931 senesinde bine yakın kavak kestirilmiş ve 932 senesi bidayetinde ise 194 adet kestirildiği meşhudumuz olmuştur.

Vanın imarı için kesilen bu ağaçların beherinin fiyatı 1,5-4,5-5 lira arasında tehalüf etmektedir.

Şıt-k deresini cenuba doğru takiben Homar ve Giresur namı diğer Havuşana kadar köyler arasında keza yukarıda yazılan eşçarın bazan daha kesif olmak üzere tekerriir etmekte olduğu görülmüştür.

Homar ve Giresur köyleri arasında (Tiziz) ormanı vardır ki eşçarı asliyesi keza meşedir.

Kaçit, Çelika, Denik köyleri civarında keza meşe baltalıları görülmüştür. Bu ormanların havi olduğu eşçarın kutur ve irtifaları her daim tehalüf etmekte ise de umumiyetle 1,5-4 (azamî) metre tul ve 10-15-20 santim kutra kadar birer kalnlık kesp etmekte oldukları görülmüştür.

Şıtak deresinin her iki sathıma ilinde lüzumsuz yere yapılan katiyat yüzünden bazı seneler kış mevsiminde sukut eden çığları zapt edemeyecek kadar ağaçların azalmış olduğu ve düşen çığların eşçarın üzerinde yakıtı tahrifat ile güzergâhlarını tayın etmek kabil oluyordu.

(bitmedi)

Baş mühendis Mithat

Anadolu mecmuai nebatiyesi

(Yüksek Orman Mektebinde) (11/6/934 tarihinde) ziraat enstitüsü profesörlerinden Herr "Kraus", in verdiği konferansdan;

Her hangi bir yerin mecmuai nebatiyesini mutalâa etmek için oranın evvelâ jeoloji ve iklimi farklarını mütalâa etmek lazımdır.

Nebatlar yetiştirme muhitinin; toprağı ve iklimi ile sıkı sıkıya alakadardır. Onun için bizde evvelâ memleketin toprak iklimi şartlarını mutalâa edelim:

Anadolu genç ve büyük bir kıttadır. Bu mntakanın şimali ve cenubi kısımları dağlarla muhat, ortası yüksek bir yayladır. Bu yayla Kon-yadan şarka doğru mütemadiyen yükselir. Şu halde orta Anadolu'da bulunan yüksek yerler üç taraftan yüksek dağlarla çevrilmiştir.

Memleketin garbında bulunan dağlar sahile amuttur. Bu yüzdensahil ile orta yerler yavaş yavaş, birbirine birleşir, yani şimal ve cenup-taki çenberlenme garpte yoktur.

Orta Anadolu yaylası mütecannis değildir. Bu yaylayı ortada ekseriya volkanik olan dağlar yırtar.

Memleketin keemormi vaziyeti ile iklimi tamamen birbirile alakadardır:

Şimalde denize doğru yükselen dağlar denizden gelen rutubeti tutarlar. Bu suretle orta yayla kurak kalır. Bu dağların denize müteveccih yamaçları daha ziyade ratıptır. Rus hududuna yakın olan Rizede teressübatı cevviye 2,5 metreye varır.

Şarktan garbe doğru gidilmedikçe rutubet azalırsa da yine müsait vaziyettedir. Bilhassa Karadeniz sahillerindeki dağlar daima sisli ve bulutludur. Bu vaziyet ormana müsait olduğundan Karadeniz sahillerinde gayet güzel ormanlar yetişir.

Buralarda hararet eyice ölçülemediginden iklimin hararet faktörü hakkında kat'i malumatımız yoktur. Orta yaylada ise:

Sahildeki dağlar denizden gelen ratıp rüzgârları tuttuklarından yaylanın tam ortası heman tamamen yağmursuz ve kuraktır.

Orta Anadolu yaylasının diğer iklim faktörleride nebatat için gayri müsaittir. Meselâ rutubeti nisbiyenin Ankarada sifıra düştüğü vakidir.

Yağmurlar haddi zatında o kadar az değılsede bunların tarz ve tevzii gayri müsaittir. Esas tenebbüt mevsiminde yağmur yağmayup kışın yağar. Hararet faktörleride nebat yetişmesine gayri müsaittir.

Çünkü: yazın çok yüksek kışın çok düşük ekzemlere tesadüf edilir.

Gündüz ile gece arasındaki hararet farkı çok büyüktür.

Orta Anadolu sinesinde yazın gayet şiddetli rüzgârlar vardır. Bunlar da nebatatın yetişmesine mani teşkil ederler.

Anadolunun garbında ise: iklim faktör

ve şartları bambaşkadır. İstanbuldan Antalya'ya kadar olan kısımda Akdeniz iklimi hakimdir. Garpta dağlar sahile Amut olduklarından rutubet ierçilere kadar girebilir, ve akdeniz ikliminin de memleket ortalarına kadar devam ettiği görülür.

Aynı iklim şartlarına İtalya ve Yunanistanda da tesadüf olunur.

Anadolunun cenubuna gelince; Şimalde olduğu gibi burada toroslar denizden gelen ratıp rüzgârları tutarlar. Burada teressübat miktarı şimaldeki kadar olmamakla beraber orman yetişmesine müsait değildir. Teressübatı cevviyenin azamî miktarı kısa tesadüf eder.

Toprak şartlarında şimaldeki kadar müsait değildir. Şimalde ümüs tabakası oldukça kalın olduğu halde cenupta böyle değildir.

Şimdiye kadar saydığımız bu mntakalardan memleketin ratıp olan Garp, Şimal, ve cenubu kurak olan orta mntakası bize memleketin başlıca mecmuai nebatatını gösterir.

İklimdeki büyük farklar aynı zamanda nebatatın yetişmelerinde de kendisini göstermektedir.

Mesela senede 2,5metre teressübatı cevviye olan Rizede en kuvvetli vejetasyon formasyonu mevcuttur.

Memleketin şimalindeki ratıp mntaka ta Kafkasyadan İstranca dağlarına kadar aynı evsafi haizdir.

Tahdit edilen bu mntakanın her tarafında aynı nebatlara tesadüf olunur. Meselâ: Karadeniz sevhilindeki kayın ağacını İstanbula kadar takip edebiliriz.

Evvelcede söylediğimiz veçhile rutubet şarktan garbe doğru azal-

dıkça mecmuai nebatiyenin terkininde de değışiklik görülür.

Bilhassa engin yerlere Bahrisefit mntakasında yetişen nebatata tesadüf olunur. Bunlardan Cystus arbutusnedo = kocayemiş, ve defnelere tesadüf olunur.

Karadeniz sahillerindeki ormanların sahai tevessüü eskiden her halde daha fazla olsa gerek. Bunlar insanların tesirile gitgide azalmıştır. Asıl orman mntakasına 500 metreden sonra tesadüf olunur.

Dağların eteklerinde bilhassa çalığa tesadüf olunmaktadır. Çalılık ormanların karakteristik nebatı olarak "Coryllus Maxinna", Co. Avellano-lar mühimdir. Daha yükseklerde 500-600 metreden sonra kestane, kayın, akça ağaç daha yükseklerde göknar ormanları gelir. Ormanların ekserisi mahlüttür. Saf olarak kayın ormanları mevcuttur.

Sahilde denize müteveccih yamaçlarda ormanlar gayet iyi yetişmiştir. 30 metre irtifanda ağaçlar çoktur. Trabzon ve Giresun arkalarındaki ormanların sıklığı ve manzarası tıpkı sıcak memleket ormanlarına benzer. Buradaki orman mntakası Avrupadakinden daha yükseklere çıkmaktadır. Buralarda şakuli orman hudutu 1900—2000 metreye kadar çıkar. Şarkta ise 2000 metreden daha yükseklerde çıkar Avrupada orman hududu tabii hududundan daha aşağıda kalmıştır. Orman hududundan sonra başhyan meraların git gide aşağı inmesi ormanları aşağı doğru sürmüştür.

Bu husus henüz bizim memleketimizde tetkik edilmemiştir. Şarki

etmiştir Bir çok nebatatta dürünler vardırki bütün bunlar kuraklığa birer intibak şeklidir. Konya ve Kayseri civarındaki tuz sitepleri bunlara bir misaldır.

Toprağın tuzlu oluşu, yetişen nebatatıda ancak kendisine hasıl nebatatın yetişmesine müsait kılmıştır. Bir çok nebatlar toprağın evsafını gösteren miyarlardır. Bir toprağın florasından o toprağın tozlu olup olmadığını anlamak mümkündür. Orta Anadolu sitepinin mecmuai nebatiyesi gayet zengin ve karakteristiktir.

Bu sitepin şimal ve ceuptaki ormanlardan farkı ağaçsız oluşudur. İşte bu vaziyet asli bir karakterdir.

Anadolunun garp mecmuai nebatiyesi; Garpıta bahri sefid iklimi hakimdir. Buralarda yazlar sıcak kışlar yumuşak ve ratıptır. Onun için memleketin garbında hakim olan vejetasyon bahrisefit nebatatıdır. Bunlardan çok faydalı olanları vardır. Meselâ: üzüm incir gibi.

Tabii mecmuai nebatiyesi ise ek-

seriya sert ve deri yapraklı nebatlardır. Bunlara misâl olarak defne, mersin çileği zikredebiliriz.

Garbî Anadolu orta Avrupa mecmuai nebatiyesi ise Akdeniz mecmuai nebatiyesinin tam sınırındadır. Hatta kaıkasya mecmuai nebatiyesini bile buralara kadar uzatmak mümkündür. Belgrat ormanı daha ziyade orta Avrupa mecmuai nebatiyesinin karakterini taşır memlekette çok zengin olan orman mecmuai nebatiyesi gibi ziraat mecmuai nebatiyesinde zengin ve karakteristiktir.

Memleketin şimalinde gayet kıymetli fındık, garp ve cenubundada üzüm, incir, hatta cenupta ananas bile yetişir.

Netice itibarile şunu söyleyebiliriz ki bir memleketin tabii mecmuai nebatiyesi o memlekette ne gibi nebatatın ziraat edilebileceği hakkında gayet güzel bir fikir vermesi itibarile gayet mühim ve tetkike şayandır.

Not alan : Son sınıftan No. 409

Muttalip

Orman ökonomisinde humusun rolü

Prof. Dr. G. Krauss tarafından
radyoda verilen bir konferanstır.

Türkçeye çeviren: Dr. Asaf Mustafa

Bugünkü vazifem size humus m. vadının orman ökonomisindeki ehemmiyetinden bahsetmektedir. Humus kelimesile ne anlarız? Biz ormanlılar ormandaki bütün nebatat döküntülerini "humus," tesmiye ederiz, öyle ise tek mil orman toprağı üstünde yatan veya içinde ona karışmış ve tahallüle başlamış olan düşmüş yapraklar, ibreler, ölmüş kökler, ilâh... Bu sonuncu vasıf humus m. humu için en mühimdir. Zira ibreler ve yapraklar ağaçtan düştükleri gibi az veya çok değişmeden, tahallületmeden toprağın üstünde yattıkça buna henüz "humus," denmez. Ormanlı ve çiftçi bunun için (Streu=) serpinti tabirini ithaletmiştir. (*yaprak örtüsü*). Zira bu mevat - bilhassa eski zamanlarda oldukça umumen - hayvanların altına yataklık olarak serpmek için ahırlara taşınırdı.

Eğer ormandaki "döküntüler," uzun zaman cevvi müessirlere maruz kalırsa o takdirde tahallüle yani tecezzi ve tefessühe başlarlar, koyu renkler alırlar ve daima şekilsiz kütlelere dağılırlar, ki artık iptidai hünye az veya hiç tanınmaz olur. Bu halde "humus," ten bahsederiz.

Ormandaki bu hususi koyu renkli şekilsiz humusa yalnız yapraklar, ibreler, dal artıkları orman ağaçlarının ölmüş kökleri mevadi iptidaiyeyi teşkil etmezler, fakat aynı zamanda ölmüş toprak nebatları meselâ çi-

menler, otlar ve ilâh... Hayan ankazı dahi humusta mevcuttur.

Döküntülerin ufalanması ve terkiplerinin tahavvülü hadisesinde orman toprağının küçük hayvan âlemi hatâ en büyük paya sahiptir.

(Küçük böcekler), kırkayaklar, örümcekler, solucanlar ve ilâh... Toprağın üzerindeki nebat kısımlarını kemirir ve ufalarlar. Çürümüş ve asabından mada kısımları oyulmuş yaprak iskeletleri daha ziyade dağılırlar. Rutubet ve hararet tahallülü sevk ve idare ederler. Bütün mikroorganizmlerin sayısız bir kısmı ki biz bunları ancak mikroskop altında görürüz yahut hiç göremeyiz, bu hadisede gayet canlı bir surette yardım ederler.

Eğer mikroorganizmlerin muhtelif grupları - hususile bakteriler - müsait şerait bulurlarsa, o takdirde dağılma süratle ilerler ve bir "müsait tahallül," den bahsederiz. Bu manasız tahallül hadisesi, yaprak örtüsünün ve humus mevadının parçalanması esnasında, nebatların döküntülerinde bulunan bağlı gıda maddelerini srebest yapar ve onları kolaylıkla kabili imtisas bir şekilde orman ağaçlarının tagaddisine amade kılar. Bu maddeler meyanında bilhassa kıymetli azot ve fosfor mürekkepleri ve diğer bir çoklarla beraber kalsium mevzu bahisdir.

Bu mevat bilhassa yapraklarda, ibrelerle odundakinden ziyadedir. Şu

halde ormandan yalnız odun istihsal ediliyorsa, bu kıymetli gıda maddelerinin en büyük bir kısmı tekrar ormana kalıyor demektir.

Öyle ise "yaprak örtüsü," ve ondan doğan humusun ormanda kalması pek mühimdir; çünkü bilindiği gibi orman kendi toprağını daima yalnız kendisi gübrelemek mecburiyetindedir. Nasıl ki orman kendi toprak işlemlerini yani toprak tatakalarının gevşetilmesini kendi ağaçlarının köklerine yaptırmak mecburiyetindedir.

Şu halde "*yaprak örtüsü intifai*," ormana ağır bir yükür. Bu hadise bir bankanın büyük emeklerle biriktirilmiş işletme kapitalini yalnız bir defa değil, fakat her iki üç senede bir alıpgöstermeğe, yagma etmeğe benzer.

Kayın gibi yüksek metalibathı ağaç neveleri, - ki en fakir topraklarda bile, meselâ kum taşlarında, dehşetli kök faaliyetle yavaş yavaş derin topraklarında oldukça büyük bir "mevadi gıdaye kapitalini," yukarıya çıkar - müteaddit defalar yaprak örtüsünü ve humuslarını almakla öyle ağır bir darbeye maruz kalırlar ki tecessümat gerilenmesinin zararları pek çabuk ortaya çıkar.

Lâkin ve çam gibi az metalibathı eevai eşcar bu zararları önce pek geç gösterirler. Fakat ondan sonrada artık uzun bir zaman için daha ziyade mutazarrır kalırlar.

Almanyayın büyük orman sahaları bu gün devam etmiş "*yaprak örtüsü intifai*," yüzünden kambur ağaçlı meşcerelerle kaplıdır.

Döküntüler ormana kalsabile - ki

bunun bir normal orman işletmesinde kaide olması lâzımgelirdi - ki uzviyetteki bağlı gıda maddelerinin istiladeye amade olması için iş daha ziyade tahallül ve tecziğin evvelce anlatıldığı gibi tmkân nisbetinde maniasız seyretmesine bakar.

Nehir yatakları civarındaki "çayır ormanları," tesmiye edilen mütesavi toprak rutubetini haiz yapraklı ağaç ormanlarında döküntülerin parçalanması bir çok solucanların müessir yardımıyla ekseriya 2yle süratle vaki olur ki son baharda yeni yaprak dökümü başladığı zaman toprak üstünde geçen senenin yapraklarından hiç bir şey bulunmaz. Solucanlar ankazı yemişler ve pisliklerinde (madeni toprak) ile gayet sıkı bir surette karıştırmışlardır. Bu sayede gevşek nüfuz kabiliyeti olan "*humuslu toprak*," teşekküllü emişirki şedit bir tahallüle başlamış "humus maddeleri," ni ihtiva eder.

Bu ormanların en müsait "*humus form*," udur. Buna beynelmil istilahta (mullerde =) "*Mulltoprağı*," veya kısaca "*Mull*," derler.

Ormanın tedavülde bulunan tek mil bağlı gıda maddeleri kapitalı burada, orman toprağının hususunda ağaçların beslenmesine yarayacak, kolaylıkla kabili imtisas bir şekilde bulunur.

Yüksek dağlarda, serin iklimli arazide, döküntülerin tahallülü yapraklı ve mahlut ormanlarda iki, üç ve yahut dört seneye muhtaçtır.

Son senenin son baharının "*yaprak tabakası*," denilen kısım altında geçen senenin yahut daha evvelki senenin yarı parçalanmış yaprakları

bulunur. Humusun bu tipine orman-
cılık âleminde (Mode) "çürüntü", de-
nir. Demek burada her sene orma-
nın madde tedavülüne sokulmuş gıda
maddeleri kapitalinin hepsi değil,
fakat bir kısmı kolaylıkla kabili im-
tisas bir şekildedir. Arta kalan bü-
yük bir kısım tesbitedilmiş bir işletme
ihtiyatıdır ki ancak yavaş, yavaş
kabili imtisas bir şekle döner.

İmdi - Almanyanın bir çok hava-
lisinde kireççe fakir yetiştirme muhit-
lerinde bilhassa ibreli ağaç meşcere-
lerinde olduğu gibi - artıklar sekiz,
on sene hattâ bir çok on seneler
toprak üstünde kısmen yatar kalırlar
ve koyu gayrifaal humus tabakaları
sathan orman toprağının üstünde
birikirlerse, bu gayet yavaş bir madde
tahavvülüne delâlet eder. Mevaddı
gıdaie kapitalinin yalnız küçük bir
kısmı her sene tahavvül ve tebeddül
eder. En büyük kısmı ise gayri ka-
bil istifade bağı olarak kalır.

Biraz evvel ima edildiği gibi,
humus maddelerinin bu yavaş tecez-
zisinin esası daha ziyade toprağın
kireç yoksulluğu olup artıklar nor-
mal tahallül edeceği yerde, küflenir
ve hamızlaşır. Bu hamız humus ta-
bakalarında bilhassa bakterilerin kıy-
metli tecezzi faaliyeti bozulur veya
büsbütün durur. Pek fazla ıslak top-
raklardaki hava yoksulluğu yahut
koru yetiştirme muhitlerindeki rutubet
yoksulluğu da tecezzinin normal
ve müsait bir şekilde gidişini mene-
der. Tefessüh hadisleri başlar ve
humus maddelerinin parçalanması
öyle sakinleşir ki ormanda mühim
mıntikalarda sathı humus (Aaflage
humus) kütleleri birikir. Biz orman-

cılar bu gayri müsait humus şekline
"ham humus", ismini veririz.

Bir çok yerler tabiatın, iklimi
sebeplerden dolayı ham humus teş-
kiline meyyaldirler. Şimali Almanya-
daki fundalıklar ve orta dağlıkların
yüksek mevkileri vasatı olarak daha
kuvvetli bir ham humus teşekkülü
gösterirler. Kireççe fakir taşlar dahi
aynı halde hamızı humus teşkiline
olan meyli yükseltirler. Şimali garbî
Almanyada Hollanda da hattâ kayın
bile, o başka Alman ormanlarında
müsait humus teşkilettiğinden dolayı
(Mutserdes Waldes) "ormanın anası",
tevsimedilen kayın bir çok yetiştirme
muhitlerinde tam manasile hamızı
humus yapar.

Orta avrupada bilhassa lâdin
meşcerelerinin artıkları kireççe fakir
topraklar üstünde atıl bir tecezzi
gösterirler. İbreleri tercihan sıkı bir
surette beraberce yapan ve tepelerin
yaptığı sıkı dam, kışın az karı, ilk-
baharda az harareti yazın az yağ-
muru toprağa bırakan mütecanis
lâdin meşceresi vasatı olarak diğer
mevcut tek mil orman şekillerinden
daha fazla bir "atıl huzma", müpte-
lâdir ve bilhassa lâdinin tabîî hudut-
ları haricinde ve ökolojîe kabinelerine
uymayarak mütecanis lâdin meş-
cereleri halinde suu'î olarak yetiş-
tirildiği yerlerde...

O yerlerde harman toprağının
yüzündeki ham humus birikintileri
ormancılığın en ciddi bir endişesidir.
Sadece bir çok gıda maddeleri
kapitali fainesiz bağı durmuyor, fakat
aynı zamanda bu sıkı ham humus
tabakaları orman toprağına ve meş-
cere tecessümatına pek zarûri bir

tesir yaparlar. Bu tabakaların altında
yatan toprağa gittiçe ilerleyen bir
derecede hamızlaşır ve bilhassa bu
hamızı humus tabakaları kurak za-
manlarda sıkı tepe çatısını geçüp
toprağın yüzüne selâmetle varabilen
bir parçacık yaz yağmuru sularını da
tutarlar.

Çam meşcerelerinde ham humus
yapan düşmüş ibrelerden ziyade çam
gibi ziyâî bir ağacın altında bol bir
surette yetişen ve ekseriya fena te-
cezzi eden meselâ fundâ, yabanî
mersin, muayyen yosunlar ve saire-
dir.

Meşcerenin kesim zamanlarında
tensil esnasında yapıldığı gibi bu
gayri müsait ham humus sun'î bir
şekilde ormandan kaldırmak geçici
bir ferahlık getirebilir.

Bir kaç sene için mevcut bir
meşcerein su ekonomisini iyileştire-
bilir, fakat böyle tedbirler bir "Amp-
tation", a benzetilebilir. Ve muntazam
idare tedbiri olamaz. Böyle bir şu-
mullü ham humus kaldırılmasından
sonra derhal yeniden ham humus
birikmesile, eskitsinden daha atıl bir
tecezzi başlar.

Bir ormancı için bu gayri mü-
sait humus hallerinin esaslarile mü-
cadele etmek daha faydalıdır. Eli-
mizdeki yardım vasıtalarına bugün
kısaca işaret edilenler ormanda ki-
reççe fakir topraklarda ham humusa
karşı yardım vasıtası olarak kireçle
gübreleme ihtiyatla tatbik ediliyor, bu
belki istikbalde ormancılıkta
şimdiye kadar olduğundan daha
ehemmiyetli bir rol oynayacaktır.
Sonra her yetiştirme muhitine yaraşan

nev'in seçilmesi ve humusile mahlut
meşcere ihdası bilhassa yaygın ve
derin kök salan ve daima kireç
ve emsali gıda maddelerini madde
tahavvülüne yeniden sokan envai
eşcarın karıştırılması, şüphe yok ki
bazı şeyleri düzelterektedir. Ankazı
toprak üstünde gevşek yatan ağaç
nevilerinin karıştırılması, kuvvetli bir
kar'î tefrihle rutubetin toprağa var-
masına zardım edecek bir meşcere
hali ihdası, toprağın ince dallar ve
cırpılarıyla örtülmesi suretile humus
tabakasında mütesaviyen muhafazasına
bais olmak ve bütün bunlara öyle
yardımcı vasıtalar ki müsait bir
humus teşekkül ve tahallülünü ko-
laylaştırır. Öyle ise ince dalların
orman ve bilhassa toprak florasından
mahrum lâdin meşcerelerinden, kal-
dırılması bu itibarla zazarlıdır.

Umumiyyetle muhtelif havalide ik-
lim ve toprak farkları o kadar baş-
kadır ki ormandaki humus itinası
için her yerde geçer bir reçete
verilemez. Bu keyfiyet bilhassa toprağı
işlemekle humus halinin düzeltilme-
sine maşsada muvafık olup olma-
dığını hüküm vermek lâzımgelen
yerler hakkında caridir.

Müsait bir humus halinin ve ona
tekabül eden canlı bir madde tahav-
vülünün cezri ormaecılık için gayet
mühim bir lüzum olduğuna dair
kısaca bir taslak yapığımıza kanliim.
Bugün bir çiçek nasıl kübre ve şer-
bet kuyularına ihtimamlı bir dikkat
bahşediyorsa öylece ormanda humus
itinası dahi istikbalde bugünden daha
fazla ormancının ihtimamına mazhar
olacaktır. Zira fakir orman toprak-

larında dahi laal bir madde tahavvülü ve mevcut gıda maddeleri kapitahının seri bir tahavvülü ile orman ağaçlarının beslenmesi oldukça düzeltilir.

Yaprak âzasının teşekkül ve tahallülü bir kaç hafta veya aya ihti-

yaç gösteren sıcak ve ratip iklimdeki tropikal bakır ormanın münbitliğindeki sır o tokrakların büyük gıda maddeleri ihtiyatlarında delil, fakat mevcut gıda maddeleri kapitalinin gayet seri tahavvülündedir.

Bize tahtacının sesi değil, Ormancının sesi lâzım !..

Ziraat mütehasşısı madenoğlu : Ragıp Ziya

Anadoluyu doğudan batıya ve yıldızdan kıbleye doğu gezenlerin; ağacın ve ormanın bu memleket için ne büyük kıymeti haiz olduğunu bilmemelerine imkân yoktur. Eskiden, ana yurdun sağ, solu, ortası kenarı büyük ve geniş ormanlıklarla örtülü imiş. 200-300 senelik bir ihmâl ve lâkaydi, Türkiye'deki orman sathının deşetli surette azalmâsına sebebiyet vermiştir.

Bizler ormana bir türlü lâzım gelen ehemmiyeti vermiyoruz; ve ağacın memleket için haiz olduğu derin ve şumullü manayı bilmiyoruz. Memlekette (müthiş bir ağaç düşmanlığı - ağaç kıtalı) var!.. Buna karşı radikal tedbirler almak zamanı gelmiştir.

Anadoluda, vaktile günlerce, hatta haftalarca süren ormanlıklara rast gelinirmiş.. Bugün, - öyle sanıyorum ki -, mevcut orman sahamız; fundalıklar hariç tutulmak şartile, % 6 yı, 7 yi pek geçmez. Dağlarda, - orman sahalarında -, sorgusuz ve kontrolsüz yaşayan tahtacıların; ve bütün dünya yazıcılarının tarifine göre ağaca karşı hiç insaf ve müsamahası olmıyan mütaahhitlerin devirici ve yok edici faaliyetleri yakın zamanlara kadar bütün şiddetile devam etmekte idi. Bir insan topluluğunda kolera, veba ne ise; takipsiz tahtacı, baskısız mütaahhit, topraksız köylü, - ormanlıklar için -, aşağı yukarı o demektir !?..

Bu takipsiz tahtacıyı kollamak ve

koğalamak: baskısız mütaahhidi disiplin altına almak; yürüğün keçi ve koyunlarını ormanlara sokmamak; topraksız köylüye taprak dağıtmak gerek. Tahtacı: o güzelim, o dilber çamları, o eşsiz katranları, o levent köknarları kestükçe; « mütaahhit », mümkün mertebe fazla metre mikâplık ağaç devirmekte inat gösterdikçe; yürük, keçi ve koyunlarını genç ve yaşlı ormanlara soktukça, topraksız köylü, bir avuç toprak kazanmak hirsile bir ormanı kül etmekte beis görmedikçe; neticede ortaya, bu gün cenubî Anadolumuzun bir çok yerlerinde, kel ve çıplak, ıssız ve otsuz siteplerden başka bir şey çıkmasına imkân yoktur.

Sonra, şimal ile cenup arasında ormancılık noktasından büyük fark vardır. Şimal mintakasında kar yağar. Bunlar eriyince su olur. Bu su toprağa girer. ona feyiz ve kuvvet verir ve neticeee ortaya çayırliklar, meralar çıkar, halbuki cenupta orman ortadan kalktıymıydı; esasen kışın kar düşmediği için toprak suyu depo edemez. Çayırliklar ve meralar bu yüzden hasıl olamaz. Ortaya sadece, kel ve çıplak, sönük ve cansız tepeler ve dağlar çıkar, kaynaklar kurur, suhuret raksı fazlalaşır, hava ağır ve çekilmez bir hale gelir.

Esefle söylüyorum ki memlekette ağaç düşmanlığı: en kör insanın bile gözüne batacak bir dereceye gelmiştir. Vaktile (Adana) nın yakınların-

da bulunan ormanlar, bu günkü günde 10-12 saat gerilere gitmiştir. Ve kalan ormanlıklarda dehşetli surette seyrelmiştir. Bunu anlamak için, Pozanti, Karsantı ormanlarına kadar uzanmak kâfidir. Sonra daha ileride, Mersin ile Silifke arasında, ve İçel toroslarında, Antalya'nın Elmalı ve Finike havalisinde, - ve memleketin şimdi saymağa lüzum görmediğim diğer bir çok yerlerinde - vaziyet aynı merkezdedir.

Bu orman tahribatının yalnız iklimi, yalnız zirai ve yalnız içtimai ve hayati tesirlerini değil, aynı zamanda, millî ve askerî tesirlerinde göz önünde tutmak mecburiyetindeyiz. Vaktile, askerlik vazifelerimizi görmeğe gittiğimiz zaman, - bize -, (maskeleye) hususunda ormanların ve ağaçların ehemmiyetinden bahseylemişlerdi.

Orman ortadan kalkarsa; askerlerimizi, evlâtlarımızı, ordularımızı ve toplarımızı düşmana karşı nasıl saklayacağız?... Maskelenemiyen topu, saklanamıyan mikineliyi, gizlenemiyen süvariye, açıkta yürümek mecburiyetinde kalacak piyadeyi, düşman tayyareleri yakalayacak ve kıyasıya öldürecektir!!.

Memleketin müdafaası, müdafaavastalarımızın gizlenmesi, hava taarruzlarına karşı korunmak noktalarından ormanlarımızın ne büyük bir ehemmiyete malik olduklarını asla unutmamak mecburiyetindeyiz. Sonrada; bir mahallin havasının yumuşaklığı; ikliminin itidali sel ve taşmaların önü alınması; dağlık yerlerdeki yolların seller tarafından bozulmaması; kaynakları kurumaması; yukarı taraflardaki taş, toprak ve kayaların

aşağıya düşmemeleri ve bir kaza yapmamaları ve yollarımızı tıkamaları bakımlarından da ağacın pek müstesna bir mevkii vardır.

Geçen sene; Toroslarımızdaki meşhur Gülek boğazından geçerken bizi, dehşetli bir sağnak yakaladı, dağ başlarında sağnak ve fırtına, sel ve rüzgâr öyle korkunç oluyorki!.. Bir an içinde semanın karardığını; bulutların boşandığını; müthiş kayalıkların simsiyah bir çehre takındıklarını; ağaçsız ve dik yamaç yola doğru sel, taş ve toprak gelmeğe başladığını gördük. Neye uğradığımızı şaşırдық. Bu gelen sel ve sular toprak ve taşlar kafamızı dağıtacak beynimizi patlatacak ve altımızdaki otomobili Gülek uçurumlarına yuvarlıyac k bir mahiyet aldı. Altımızdaki otomobil, sızarak gelen seller ve kayıp yolun üstüne düşen balçıklı topraklar yüzünden fena, fena sarsıldı ve kayıverdi: Şoförün pek ustaca bir manavrası olmasaydı, o müthiş uçurumlara yuvarlanmış gitmiştik!..

Bu sene; (Kurkute) inden (Elmalı) ya giderken, yolda, sıcaktan ve sıkıntıdan patlıyacak bir hale geldik. Saatlerce yol gittiğimiz halde, ortada sırtan sığır dillerinden, ve geçmiş zamanlarda buralarda ne muazzam ormanlıkların bulunduğuna şahadet etmek istercesine ufak, ufak kalmış ve galiba hayli küçük olduklarından dolayı, - şimdilik -, tahtacıyanın baltasından, köylünün yangınından ve yürüğün davarından kendisini kurtarmış bir kaç katran ağacı müstesnasından başka bir şeye rastlıyamadık!..

Ankara civarında eskiden çamlık-

lara rast gelinirmiş.. Bu gün, koca orta anadoluda, - hangi istikamette gidersiniz gidiniz-, bir kaç kötü süğüten başka bir ağaca tesaeüf eyleyemezsiniz. Konya - Ankara, Olukışla-Kayseri, Kayseri - Ankara, Ankara - Sivas, Sivas - Erzurum arası bom boş, ıssız ve ağaçsızdır.

Toroslar ve Finike ormanları fena halde boşalmağa başlamıştır. Afyon-Alaşehir istikametinde sadece palamutluk ve fundalıklara rastgelebilirsiniz. Kocaeli ve Karadeniz ormanlarında vaziyet tehlikeli bir hal almağa başlamıştır. Ve ortada dolaşan fena rivayetlerde var: Yakında Karadeniz sahillerinde de, şirket ve müteahhitlerin himmeti ile, orman kalmıyacağını söylüyorlar.

Bütün bu sırtan acı hakikatlere rağmen ne kadar acınsak yeridirki, bu şuursuz devriş memleketi zarar verici bu hareket halâ devam ettirmek isteniyor. Artık bütün memleketi bir (uyan!...) Parolası vermek zamanı gelmiştir.

**

Biz, alelülak, orman kat'iyannın aleyhinde değiliz. Kesilme yaşına gelen bir ağacın kesilmemesinde gerçi menfaat değil mazarrat vardır. Fakat, biz, yalnız kesilmesinde menfaat olan ağaçları değil olmiyanları da kesiyoruz - ki, bizim muâriz olduğu-muz noktada budur.

Geçenlerde Finikeye uğramıştım. Orada, ciddi bir müfettişimizin kat'iyân meneylemesi üzerine, bir vatan- daşın çok müteessir olduğunu ve binlerce lira zarara girdiğini söylediler. Bu gibi yasaklardan müteessir olacak yurtdaşlar bulunabilir.

Fakat, Cumhuriyet hükümetimizin demir eli ormancılığımızı yakaladığını müteahhitlerin ve orman işletenlerin ve orman şirketlerinin bilmesi zaruridir. Hayatıdır da...

10 - 15 gün önce (Rize) den İstanbula: gelirken, yolda, bir müteahhit, orman mühendislerimizin bu sene az kat'iyata müsaade ve ziraat vekâletinin bunu tasvîp ve tasdik ettiğinden dolayı, uzun şikâyetlerde bulunuyordu. Ne âlâ, ne âlâ!.. Demek ki nihayet, bizde de bir (ormanları koruma kaygusu) uyanmağa başlamış!.. Çünkü, mütaahhidin şikâyetini ben ormanlarımızın lehinde telâkki edenlerdenim!..

Şimdiye kadar dünyanın her tarafında vaziyet böyle cereyan etmiştir. Dünyanın hiç bir memleketinde, mütaahhit, orman spekülâtörü ve şirketi; orman mühendisinin ve amejman heyetlerinin veraîği raporu ve metre mikâbını beğenmez. Çünkü: Bu miktar, onların işine gelmez de ondan!..

Batı ve batı kible Anadolusunda senede bir milyon lira kaybettiğimizden bahisle, bir Türk gazetesinde uzun makaleler yazılmış; ve ziraat vekâleti aleyhinde şikâyetlerde bulunulmuş.. Bu gazete tahkika lüzum görmeden meselenin fahri avukatlığını deruhte etmiş ve çala kalem bir vekâletimize hücum eylemiştir.

Bu hiç doğru olmasa gerek. Tanınmış bir Türk gazetesini idare edenler; bu gibi yazıları sütunlarına geçirmezden önce kalkıp bir kerre memleketin her tarafını iyice dolaşmak; ve orman tabiatının memleket dahilinde ne korkunç mahiyet aldığını

yakından görmek mecburiyetinde-
diler.

Ziraat vekâletimiz: bu tedbiri, elden gitmeğe yüz tutan ormanları-
mızı korumak ve kurtarmak maksadile almıştır. Tahribatın çok ilerlediği ormanların pek seyrekleştiği bazı muntakalarda, - ben biliyorumki-, katıyat büsbütün yasak edilerek nasılsa kalabilen ağaçlar (muhafaza ormanı) halinde bırakılmıştır. Bu fena bir tedbir değildir ki?!. Bu dişlek ormanları mütaahhidin veya şirketin eline vermek; cigeri kediye emanet etmeğe ve ateşi harutun ta yanına basına koymağa benzer!!.

Sonrada, hiç unutmamalıdırki; bu gün bu yüzden, bu yasak yüzünden, belki bir milyon lira kaybediliyorsa; yarın bu milyon liralık hayali kazancı 10 milyon lira bile sarfetsek yine yerine koyamayız!

Bence bu gibi meselelerde sözü salâhiyet erbabına bırakmak daha doğru olur. Bir Amenejman heyeti her hangi bir orman hakkında bir (katıyat nisbeti) tayin ettiği zaman onu asla değiştirmemek ve olduğu gibi tatbik etmek lâzımdır. Bu gibi işler fen ve teknik adamlarına aittir. Mesuliyeti de onlara ve hocalarına ait olduğu gibi!.. Yarın bu hareket

tarzından memleket bir zarar görürse bu gençlerin yakasına yapışmak her zaman için mümkündür. İstersek bu gençlerin hocalarına da bir manevi mesuliyet ayırabiliriz!..

Asrımız; fen, teknik ve ihtisas asrıdır. *Topraksız köylüden, göçebe yürükten, baskısız mütaahhidin elinde, davarın dışından, takipsiz tahtacıdan şimdiye kadar nasılsa kurtulmuş olan ormanlarımızı, - benim kavrayışıma göre -, bundan böyle olsun en kıskanç bir itina ile saklamak mecburiyetinde bulduğumuzu bütün bir ehemmiyetle bir defa daha hatırlatırken; bu gibi; ihtisasa ve tekniğe dayanan, karışık işlerde sözü ayağa düşürmemenin çok doğru olacağını açıkça ve katıyetle söylemekten zevk duyarım. Artık, bize ormancılık işlerinde, tahtacının sesi, müteahhidin sözü, şirketin nazı, müdürün niyazı değil bir fen adamının: Orman mühendisinin öğüdü lâzım!.. Yoksa elimizde kalan üç, beş ormanın da, gözümüzü açıp kapayınca kadar elden gitmesi işten bile değildir. Bu büyük tehlike üzerine memleketin efkârı umumiyesinin ve önderlerimi zindikkatı nazarlarını çekmeği, kendim için bir vatan borcu sayanlardanım...*

Yolların Sesi Mecmuasından

"Deniz Aşırın", dan.

YABAN ORMANI

Fatih Rifki

Brezilya kıyılarına yanaşan ilk gemici, karada tutunabilmek için bir yabani orman parçası yaktı. Şehirler, çiflikler, köyler, yaban ormanı külleri üstünde kuruldu; Brezilyaya ait her şey yaban ormanı hatıraları taşıyor.

Şimdiye kadar Brezilyada belki bütün Anadolu kadar orman yandı; halâ Fransanın bir kaç misli yaban ormanı var. Bir sene bakımsız kalan toprağı, orman, her çeşit nebat ve hayvanlarla bir yeşil tufan gibi basıyor.

Eküivator "hattı üstüna", üzerinde-ki Amazonyadan serin Cenup yaylalarına doğru, her tarafta manzarası ve hususiyetleri değişen bu yaban ormanı nedir?

Amazon nehri havzası, uzak and-lardan gelen yüzlerce nehir ve ırmaqlarla dolu; bu havzaya bir tatlı su Okyanusu denilebilir.

Tatlı su Okyanusu, göller, laklar, bataklar ve tabii kanallarla, Tropika ormanlarının her köşesine nüfuz eder. İnsanlar, bugün bile Amazonya ormanlarına ancak kayıklarla bu suları takibederek girebiliyor.

Amazonya ormanlarının bir kaç ismi var: Nehir boyundaki ormanla-

rın ismi Selva'dır: selva ağaçları bodur, çıplak, gövdesi ve kökleri toprağın dışına oğramıştır. İç taraflarda ağaçların yüksekliği elli, altmış metreyi bulur. Bu ağaçlar Amazon-yanın asıl hazinesidirler.

Amazonyanın cenubunu kaplıyan geiş ot ormanlarına Savan ismi verilmiştir.

Yaban ormanlarının en vahşisi, büyük bir kısmı bataklık içinde yetişen bu Amazonya ormanlarıdır. Hissiz ve korkunç bir sükün... Başının üstü hiç bir güneş damlası geçirmeyen, belki on asırlık karanlık bir kubbe ile kapalıdır. Şayet kayıktan çıkarsanız, ayağınız kâh devrilmiş ağaç cesetlerinin yosunu üzerinde kayar, kâh kokmuş ve kara bir çamura gömülür. Önümüz büyük **Liyanlarla** (yaban ormanının Prazit sarmaşığı) sımsıkı örülmüştür: Ara sıra, bu liyan dalları arasında, kauçuk, zamk, her türlü esans, tıp nebatları, en kuvvetli kereste ağaçları fakat, tıpkı odalara benziyen su anaları (bir çeşit nehir yılanı), alaca halkalarını çözerek çürümüş ağaç gövdeleri arasına dalıp giderler. Kauçuk toplayıcıların keçi yollarına işte bu iç ormanlarda tesadüf olunur. Burada toprak daha serttir; kauçuk ağaçları alt taraf kaidesi altmış kademe kadar genişleyen **Sapucayas'lar**, yaprakları yirmi kadem uzunluğunda ve on kadem genişliğinde ubussus'lar

(*) " Mehmet Ali Salih bey, mecmuamızın "45 - 46 ncı sayısında Fatih Rifki beyin (Deniz aşırı) ünvanlı eserinden bahsetmişti. Muharririn yüksek kalemile yazılan bu güzel parçayı o kitaptan alıyoruz: "

arasında nadiren bir iki kök parçası görülebilir. Ormanın asıl azametini görebilmek için geniş bir boşluğun serbest aydınlığını bulmalı: canlı bir ata benzeyen kül rengi yapraklı Cantaleya'lar, iri porselen çiçekleri bir ceset kokusu neşreden Aristoloches'ler, her biri hayvan, haşarat ve kuş Peropilinde, hayali renkli bin Orşida bir kar beyazile yarı şeffaf rüya çiçekleri gibi eğeri ve siyah Lucharis'ler her tarafa büyük ağaçların yaprakları bu kokulu renk selleri arasında kaybolur.

Işıklı serhoş, zehir ve bal toplayarak uçuşan, vızıldayan, renk renk bin türlü haşarat, canlı mücevherlere benzeyen sinek kuşları, sular üzerine eğilmiş Yabutis palmyeieri üzerine yuvlayan, kanatları ateş renkinde kokosu Gurra'lar bu hayale sığmayan hayat alemi, fıskıran, taşan, haykıran, hayat, renkler, ırlar ve kokular cünbüşü, yapraklar ve çiçekler, "... tabiat kuvvetlerinin bu akla hayran ve-

ren istan karşısında hilkat toprağının göksüatı sıyanet edici örtüsüyle kapayan Rabbata neisile henüz ilk ve nemli kaotik ormanları haura gelir. Emil, R. Vagner.,

Bu orman bitip tükenmez bir hazinedir.

Bir çok tehlikeler, cesur ziraat ve ticaret adamlarının yolunu kesiyor: Kırmızılardan zehirli oklarından başka yırtıcı hayvanlar, sayısız haşaratlar, yılanlar zehirli ve iklim.. o kadar ki bu ormanlarda hayat ve ölüm yanyana görülür. Kazanç hirsile kauçuk toptayıcılardan tıp nebatı aralarından her sene o manlar içine sokula sokula adeta göçebe bir kavim vücade gelmiştir. Bir çoğunu ya kırmızılardan zehirli okları veya yırtıcı hayvanlar ve yılanlar ve hepsinden daha müthiş hummaöidürür Çiçeklerin ve yapraklarının kefeni altında fırtınanın yıkıcı ağaçların cesetleriyle insan iskeletleri beraber çürümektedir.

Meslek Aleminde

Yeni Terfi ve Tayinler

Birinci ve dördüncü amenajman gurupları başmühendislerinden Mustafa Remzi, Mahmut Şakir Beyler maaşları kırk beş liradan ellibeş liraya çıkarılarak yedinci dereceye, dördüncü gurup başmühendis muavini Rahmi bey on beş lira zamlı iki derece yükseltilerek baş mühendisliğe, Amenajman mühendislerinden Rıdvan Bey kırk lira maaşla birinci gurup başmühendis muavinliğine, İstanbul belgrat ormanları işletme Müdürü Emin Bey yetmiş lira aslı maaşla Kocaeli orman başmüdürlüğüne, Bolu orman müdürü Ali Rıza Bey Karsa nakledilerek birinci sınıf müdürlüğe, Trabzon orman müdürü Hüslu Bey kırk beş lira maaşla yeni ihdas edilen diyarbakir orman müdürlüğüne, Muğla orman müdürü Cafer Bey denizli. Denizli orman müdürü Zühtü Bey Samsun, Balıkesir orman müdürü Eyüp Sabri Bey Kötahyaya naklolarak Sinop müdürü Şevket Bey ibkaen kırk beş lira aslı maaşla sekizinci barem derercesinden ikinci sınıf orman müdürlüğüne. Kandire orman mühendisi Sabit Bey üç bin beşyüz kuruş maaşla yalova birinci sınıf mühendisliğine terfi emişlerdir.

Kars oaman müdürü Enevr Bey Eskişehir Ekişehir orman müdürü Cemal Bey tokada, Tokat orman müdürü Mehmet Ali Bey Konyaya Kon-

ya orman müdürü Tevfik Bey Trabzona, Çorum orman müdürü Fikri Bey Antalyaya, Antalya orman müdürü Kemal Bey Çanakkaleye, Çanakkale orman müdürü Mitat Bey Sivas, Sivas orman müdürü Fuat Bey yeni ihdas edilen Çankırıya, Kötahya orman müdürü Feyzi Bey Muğlaya, Samsun müdürü Cemal Bey Balıkesire, Kırklareli Orman müdürü Nazım Bey Çoruma nakledilmişlerdir.

Birinci amenajman gurubu başmühendis muavini Hilmi Bey Ispartaya, Üçüncü gurup başmühendis muavini Mustafa Nuri Bey Kırklareli müdürlüklerine maaşlarıyla, münhal kalan başmühendis muavinliklerine de Kadıncık orman komiseri Macit ve Karkalmaz orman komiseri Aziz Beyler yeniden tayin edilmişlerdir.

Vekâlet mütehassıs şube müdürlüğüne müfettiş Fahri Bey, Eğriceova orman komiseri Memduh Bey Gerze orman komiserliğine. Ankara fidanlık mühendisi Saifet Bey Eskişehir Çatacık orman komiserliğine Saatcık orman komiseri İsmail Şehap Bey Adapazar askerî fabrikaları orman komiserliğine, Kastamonu daday mühendisi Hüsnü hacim Bey İzmit, Karasu mühendisliğine, ödemiş mühendisi Abdi Bey Adapazar orman mühendisliğine, Müfettişi Muhtı Beyin merkezi İstanbula ve Şükrü Beyin Sinoba nakil ve tayin olunmuşlardır.

Barem kanununda orman teşkilâtına ait yapılan tashih

Büyük Millet Meclisinin 18/6/924 tarihli iktidarında tasdik edilen (2522) numaralı kanuna merbut listedir:

Amenajman Heyeti

Maaş	Adet	İsim	Derece
70	1	Başmüdür	6
55	2	Birinci sınıf müdür	7
45	4	İkinci sınıf müdür	8
46	15	Üçüncü sınıf müdür	9
35	30	Birinci sınıf mühendis	10
30	105	İkinci sınıf mühendis	11
22	1	Başkâtip	13
20	1	"	14
35	1	Muhakemat memuru	10

Kadrodan Çıkarılan

Maas	Adet	İsim	Derece
35	9	Dördüncü sınıf müdür	10
30	10	Beşüci sınıf müdür	11
25	30	fen kontrolörü	12
22	110	mühendis	13
17,5	1	Birinci sınıf kondöktör	15
16	7	İkinci " "	16
10	87	Cibayet ve muamelât memuru	19
22	1	Takibi dava memuru	13

Büyük Meclisimizin barem kanununda yüksek mektep mezunlarına verildiği halde nasılsa yüksek orman mektebi mezunlarından nezolunan bir hakkı yerine getirmesi bütün meslekdaşların sevincini mucip olmuştur. Bundan dolayı muhterem Meclise ve ziraat vekâletine şükranlarımızı arz ederiz.

Amenajman gurupları mühendislerinin de diğer emsali gibi (35) liraya terfileri için makamatı aidesinin nazarı dikkatini celp ederiz.

Orman umum müdürü Bekir beyin mezuniyeti

* Orman umum müdürü Bekir Bey üç ay mezuniyetle İstanbula gelmiştir.

Umumi müdürlük işlerini yeni mutahassis şube müdürü Fahri Bey tedvir etmektedir.

Prof. Bernhard

* Orman lâyihası etrafında fikir ve mütalâalarının alınması için çağırılan mütehassıs Prof. Bernhard Ankarada tetkikat yapmaktadır. Kendisine Ziraat enstitüsü lektörlerinden Nihat Basri Bey muavin, ormanın mühendislerinden Raif Nezih Bey tercüman tayin edilmiştir.

İzmitte faaliyet

* İzmitte giden orman amenajman gurupları mantıkları dahilinde faaliyete geçerek istikşafa başlamışlardır. Birinci gurup izmit ve Kandire. İkinci gurup Karamürsel, Gebze. Üçüncü gurup Adapazarı ve Geyvede meşgul olmaktadır. Dördüncü gurup Halen ayancık ormanlarında çalışmaktadır.

Rize heyetinin avdeti

Vekâlet müfettişlerinden Fahri ve Salih beyler ile her gruptan birer mühendis alınarak Rizenin kurayı seb'a ormanına giden heyetten ame-

najman baş mühendis muavini Mustafa Nuri, mühendis Faruk, Remzi ve Avni beyler vazifelerini ikmal ederek İstanbula gelmişlerdir.

Ormanlarımızda teftişat

Vekâletimiz, bu sene hususî mukavelelere tabi bazı ormanların teftişi ve müddeti gelen ormanların revizyonlayının yapılmasını kadar verildiğinden bir kaç aydan beri Antalya ve Rize ormanları vekâlet müfettişleriyle amenajman ve mütaka mühendislerinden mürekkep birer heyet tarafından kontrol edilmekte idi. Antalya ve Rize ormanlarının teftişi bitirilmiş ve geçen ay on mühendisten mürekkep bir heyetin zindan-çangal ormanlarının fennî idari kontroluna başlanmıştır. Ayrıca dördüncü amenajman grubu da bu ormanın revizyonile meşgul olmaktadır. Grubun mesaisinin yakında hitama ereceği işidilmiştir.

Resim istiyoruz

Ötedenberi mecmuamızın son sayfasına meslektaşlarımızın fotoğraflarını neşrederek birbirimizle tanışmağı usul ittihaz etmiştik. Bu güzel usulü devam ettirmek üzere meleke yeni intisap eden arkadaşlarla şimdiye kadar fotoğraf göndermeyen zevatın resimlerini yollamalarını rica ederiz.

Türkiye Ormanlılar Cemiyetinden :

Cemiyet Tebliğleri

Azaların nazarı dikkatine

Kongre kararı mucibince taahhüdün tenzili hakkında reylerinin bildirilmesi için azalarımıza gönderilen tamim mektuplarına peyderpey cevap almaktayız. Fakat şimdiye kadar gelen reyler sülûsan ekseriyeti bulmadığından muhterem azalar reylerini göndermekte ihmal ettikleri takdirde nizamnamenin bu maddesi maalesef tadil edilemeyecek (934) taksitinde (933) gibi altı lira üzerinden lahsili zaruretinde kalınacaktır.

Cemiyetin müsbet bir tarzda çalışabilmesi herşeyden evvel mali vaziyetin islâh, bütçe ve gelir işlerinin yoluna konulmasına mütevakıftır. Cemiyet mensupları, idare hey'etinin bu husustaki vazifelerini kolaylaştırmak için azamî yardımla mükellef olduklarından arkadaşlarımızın gönderdiğimiz mektuplara bir an evvel cevap vererek reylerini izhar etmeleri ve kendilerine tebligat yapılmasını beklemeden "933," ve "934," seneleri aidatını göndermelerini tekrar ve ehemmiyetle rica ederiz.

Muhterem Meslekdaşlara

Yedi senedenberi -küçük inkıtlar müstesna- bilâ fasıla çıkarılmakta olan **Orman ve Av** mecmuası iki senedenberi yalnız cemiyet kasasının himayesile neşredilmektedir. Nizamname mucibince abone olmak mec-

buriyetinde bulunan azalara cemiyet vazifesini yaparak çıkan bütün sayıları adreslerine gönderdiği halde bir çok arkadaşlarımız taahhütlerini ifa etmedikleri gibi aza olmiyan abone-
manlarımızda borçlarını ödememişlerdir. Bu şerait dahilinde mecmuayı neşre devam etmek cemiyet kasasının boşalması gibi tehlikeli bir neticeye varacağından heyeti idaremiz şu kararı alarak keyfiyetten aboneleri ve muhterem meslekdaşlarını haberdar etmeği bir vazife bilmektedir.

Mart ve nisan 934 nüshalarından sonra Mayıs, Haziran, Temmuz, ağustos nüshalarında dördü bir arada neşr ve meslekdaşlarımıza tektim edilmiştir. Kendisine mecmua yolladığımız zevat 934 senesi hesaplarını bir ay zarfında göndermedikleri takdirde irsalât temadi ettirilemeyecek ve bu sebepten belkide mecmuanın intişarı tehlikeye girecektir.

Cemiyetin geçen senelerde mecmua hesabatından abonmanlarda bir çok matlubatı vardır ki bunlarında ödenmesi lâzımdır.

Bu hesaplarında bir kolaylık olmak üzere bir veya iki taksitte gönderilmesini muhterem aza ve abonelerimizden bilhassa rica eder ve arkadaşlarımızın bilfiil gösterecekleri müzaheretle meslekte bir varlığı ifade eden bu kıymetli mecmuanın intişarını tehlikeye düşürmemelerini ehemmiyetle dileriz.

Zingal Orman

Şirketi

Merkezi:

İSTANBUL TAŞ HAN

Telefon 24430

İşletme müdürlüğü: AYANCIK

→→→←←←

Her nevi kereste

tahta talaşı

direkler traversler

VE SAİRE

Orman ve Avcı

Sayı: 57

Mart 1934

Yıl: 7

|| Fevkalâde Nüsha ||

Büyükdere'den Yüksek Orman Mektebine
Giden Yol

İçindekiler

Meslek (28) genç kazandı	Mecmua
Mecmuamız çıkarken	Nesimi
İse neşlarken Ülkümüz	K. Özdemir
Vazitemiz	A. Fuat
Türkiyede Orman ameliyat mektepleri	Dr. Ali Kemal
Yuvamızın hasreti	23 Nesimi
Tayin edilen yeni mühendis muavinleri	***
Allaha ısmarladık çocuklar	Alâeddin
Tatbikat ve gezintileri	***
Geçirdiğimiz günlere ait hatıralar	Kemal
Mektebimizde Spor	Alâeddin
Ormanlarımızın istikbali	Ali Muzaffer
Hükümdara isyan - Ağaçsızlık	Kerim

SAHİBİ: Türkiye Ormancılar Cemiyeti

Neşriyat Müdürü: Dr. Tefvik Âli

İdare merkezi — İstanbul Türbe'de Türkiye Ormancılar Cemiyetinde

Abone şeraiti — Bir seneliği on iki nüsha itibarıyla 300, altı aylığı 150

kurun. Memaliki ecnebiye için posta ücreti ilâve olunur. Yazı ve ilân

işleri için mecmua müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

Orman ve Hav

Sayı: 57

1934

Yıl: 7

Meslek (28) Genç Daha Kazandı

Cemiyet İdare Heyeti; mecmuamızın bu sayısını genç kalemlerin yazısı ve yeni meslektaşların resimleri ile süsliyerek fevkalâde nüsha halinde basmağa karar vermekle uhdesine düşen neşir vazifelerinden birini yerine getirmiş oluyor.

Üç senelik tahsil hayatlarında tabiat ve ormancılık ilimleriyle nazari ve ameli bir surette çalışıp imtihanlarını muvaffakiyetle veren arkadaşlar yetiştirilmeleri için sarfedilen emeklerin heba olmadığını hayata atılırken gösterdikleri canlılıkla isbata başlamışlardır.

Genç arkadaşlar ilk yazılarında intisap ettikleri mesleğe sarsılmaz bağlar; vatanî ve meslekî düşüncelerin en büyüğü ile meşbu bir halde çalışacaklarını vad ediyorlarki mecmuamız ve ormancılık alemi bunu yürekten alkışlar ve genç meslektaşlara yeni vazifelerinde muvaffakiyetler diler.

Mecmua

Mecmuamız çıkarken

Nesimi

Bu dağlarımızda pembe, mor çiçekler açıyordu. Bu gün o çiçeklerin yerinde kemâlini gördüğümüz meyveler var..

Oğun: güvenilen demektir. Bunun için 28 işğa 28 yöne aksın diye tal verildi.

Bir yuvamız var ki oradan bizden evvel de turnalar uçmuş, daha pek çok uçacak var.

Fakat bugün bizim kanatlandığı günüdür. Öyleki bugün ömür grafığımızın en yüksek noktayı işaretlediğini görüyoruz. Gönümüzde seneler, beynimizde Ülkü hızı var.

Biz, ağabeylerimizin sevincimize şurakını görünce daha taşkın ve engin bir ruhla işe başlayacağız. Tuna boylarında ki akıncılardan daha çok kendimizi mesleke vakfedeceğiz.

İşe başlarken gönümüzün duyduğuna, beynimizin ateşini arkadaşlarımızca haber vermek üzere bir mecmua çıkarmayı düşünüyorduk.

Türkiye ormancılar cemiyetinin gölge, kulağı, dili olan orman ve Av

mecmuası gönümüzden geçenleri hissetti. Gemi yet en genç yoldaşlarının kalp çarpıntısını mecmuada yaşatmak büyüklüğünü gösterdi.

Ormancılar cemiyeti bütün ormancıların kalbidir. O kalbin bizim içinde çarpıştığını görünce bütün varlığımızla bu çarpıntı önünde eğiliyoruz.

İsterdik ki bu mecmua çıkarken bir sahifesinde hislerimizi duygularımızı bulmakla Mecmuayı 28 kuvvetin büyük kütleye kavuşması için çektiği hasreti görsünler. 28 varlığın nasıl yetiştiğini anlasınlar, 28 gencin nasıl bir kalp ile işe başladıklarını da duysunlar.

Ne yazık ki her zaman kalpte ve dimağda çarpan hisleri kalemle ve sözle ifade edemiyoruz. kalbimizin en saf köşelerinden fışkıran duyguları sevdiklerimize ve saydıklarımıza ulaştırmayacağız. Fakat şundan müsterihiz:

Sözle ve yazı ile bildirmediğimiz şeyleri de yaptığımız işlerle göstereceğiz. Buna bütün meslekdaşlar emin olsunlar...

İşe Başlarken Ülkümüz

K. Özdemir

Biz; 28 kişiyiz. Fakat, yirmisekizimizde birbirine benzer...

Damlalardan göller; seller olduğu gibi 1, 2, 3 lerden de en büyük rakamlar doğar...

Birimizi dinleyen, hepimizi dinle-yormuş gibidir; hepimizi dinleyen tek bir ağızdan söz çıkıyor zanneder. Bu zannıda asla şaşmaz.

Yuvamızın nasıl bir kültür ocağı olduğunu herkes bilir. Mektebimizin ışıklarından öz zıyasını alan bizler, bütün varlığımızı meslekin yücelmesine vaki edeceğiz.

Ormancılığın güzelliğine ve yurda lüzumuna inandık.. İnandırıcagızda birinci işimiz ağaç dikmektir. Fakat bunu yapmadan evvel ağaç sevgisini görüştüklerimizin kalbine yerleştirmeye çalışacağız.

Ulu Gazinin:

"Muhtaç olduğumuz kuvvet da-marlarımızdaki asil kanda mev-cuttur,, sözü bu hususta bize en büyük imandır...

İnandıklarımıza, inandırmak için

dağ bayır demeden aşacağız. Feragat bizde her şeyden önce gelecek...

Bu gün mektebi bitiriyoruz; bu bildiğimize delildir. Fakat muasır kül-türü kavramak ve memlekette sönük bir halde bulunan ormancılığı ihya için, hayatta da mütemadiyen okuma-ya muhtaç olduğumuzu anlayanlar-danız.

İşte yaramaz adam diye ona de-rizki: Tetkik ve tettebbüden durmuş mütalayı bırakmış olsun; vevleki bu, mektepten çıkarken kemal derecesini aşmış olsa bile...

Her zaman bildiğimizi ve görgü-müzü yapmakla meşgul olmayıp, bil-mediklerimizi öğrenmeğe, yapama-dıklarımızı yapmayada uğraşacağız.

Ruhlarımız yalnız ağaç adedinin azlık ve çokluğuna göre çarpmaya-cak; ağaç sevgisinin ve ağaç işçileri-nin miktarıyla heyecanlanacak...

Şehirlerden ziyade köylerde uğ-raşacağımızdan dolayı köycülük ide-olojisi, bizim baş prensiplerimizden dir. Onlarla dost olmak ve onlara eyilik etmek en büyük emelimizdir.

Vazifemiz?

A. Fuat

Pek bulanık bir hava içinde dünyaya gözümüzü açtık.. Gün.. aylar, seneler geçti. Yalnız doğduğumuz kaza ve Türkiye değil bütün dünya böyledir sanıyorduk ve bu görüş artık bizde tabii bir hal almaya başlamıştı. Çocuk olduğumuz için koşuyor, oynuyor, gülüyorduk. Maziden, hayattan zerre kadar habermiz olmadığından bizden büyüklerin de bu sıkıntılı hava içerisinde sıkılıp sıkılmadıklarını bilmiyor ve hatta sormak bile haurımıza gelmiyordu. Yaşımız ilerliyor, görüşlerimiz anlayışımız gündengüne tekâmül ediyor, ara sıra canıgönülden bir (a...h) çekerek - hafif bir mırıltı ile uçuruma sürükleniyoruz, işte süslü esaret artık boğuluyoruz, kelimelerini dudakları bariz bir şekilde titriyerek fısıldaşanlara lâkayt kalmamıza ve bu teessürün sebebini masumane sormaya başladık. Fakat o zamana göre, sükkûla karşılır, sadece "zavallı talisiz yavrum," diye acı bir tebessümle sualimiz cevaplanırdı.

Körpe dimağlarımız matlup şekilde işletilmediği halde faideli görevlerle dolmak istiyor, karanlığa açılan gözlerimiz daha yakından gördüğümüz lambaların ziyasında daha başka bir hayat görüyor, gecelerin sık sık gelmesini diliyordu. Sebep?..

Günün birinde pek uzun süren bu bulanık gök bir saniye yanıldı, ömrümüzde ilk defa olarak aşikâr bir

aydınlık görüyorduk: Bu şimşek bize ilk ruhu verdi, gözümüz açıldı, hep onu bir daha görmek için bekliyorduk. Bir daha... bir daha.. nihayet bu şimşekler sıklaşmaya başladı, öyle anlar oluyordu ki bir kaç saniye aydınlık içinde kalmaktan mütevellit sevinçle çılgınca haykırıyorduk.. ışık... ne güzel... artık pek sıklaşan bu çakışı büyük bir sağanak takibetti, yağdı. yağdı... bütün Türkiyede yağdı, Sakarya kabına sığmaz oldu, taşıtı bir müddet kıpkızıl aktı. Nihayet gözümüzü ilk açışta gördüğümüz bulanık göklerin üzerindeki korkunç perde yırtıldı.. sıklaşan şimşekler birleşti, bizi nurlara beledi. yüzümüze kan geldi gönlümüz **Kırmızı - Beyazla** ovalar, dağlar yeşillerle bezendi. Soruyoruz:

Anne bu aydınlık ne dir?.. Artık hiç kaybolmıyacak değil mi?

O şarkın ve asrın güneşidir, O bizim güneşimizdir.

İstiklâl savaşını hak edip te inkılâp savaşına atılan genç Türkiyemiz her sahada "asırları yıllara sığdırarak,, ilerlerken biz de aynı suretle Cumhuriyetimizin biz bahtiyar çocukları ormancı olarak yeni ve hakiki bir hayata atlıyoruz. Bu yeni hayatta vazifemiz ne dir?

Ormanlık tarihimize kuş bakışı bir göz gezdirsek bu suale kendiliğinden cevap vermiş olur. Burada iki rejimle karşılaşıyoruz:

1 — Saltanat.

2 — Bize ruh ve can veren Cumhuriyet.

Saltanat devrinde memleketin yegâee servet menbalarından olan ormanlarımız bazı kıymetli meslekdaşların teşvikile gerçi muntazam işletilmek istenilmişse de baştaki idare gözüünün zengin ormanlarımıza dikmiş ve her ne suretle olursa olsun ormanların yalnız hazineye mümkün merteye büyük bir varidat temin etmesini istihdafetmiş, maalesef ozaman tanzimedilen orman kanunu da tahrip vasıtası olarak istimal edilmiştir.

Buna koca milletin harpten harbe felâketten felâkete sürüklenmesi de inzıam edince tabiri caizse kaçmaktan tutmaya vakit bulamıyan köhne idare milleti ve dolayısıyla memleketi ihmaletmış ve esasen yalnız sarayı düşünmesi matlup olan halkın her türlü medeni ahvaldan uzak tutulması yüzünden bu servet menbalarının öz malı olduğunu düşünemeyecek kadar atıl kalan "köylü,, bahçesini eline alarak gelişi güzel ormana girmiş, bu gün tevarüs ettiğimiz or-

manları bize hazırlamış.. Bu böyle devam edemezdi ve etmedide

Bir mağaraya hapsedilmiş ve oradan kurtulmuş bir adam gibi gözü-müzü Cumhuriyetimizin feyizli ışıklarına açtığımız andan itibaren her şeyi daha yakından görmeye başladık aynı hızla inkılâp adımları atıyoruz, bu inkılâp savaşı esnasında orman ve ormancılığın ehemmiyetini pek çabuk gören ve anlayan Cumhuriyetimiz ona da lâyık olduğu mevkii verdi, veriyor.

Buna nazaran bizim vazifemiz ve aşkımız: Artık tahribata tahammülü kalmıyan ormanlarımızı bu tehlikelerden kurtarmak, korumak, onları verimli zengin bir hale getirmek ve ancak kabili istifade olanlarından fennin emrettiği bir şekilde istifade etmektir.

Buda olduktan sonradır ki sevgili-miz olan yurdun yarın dört köşesine dağılarak oralarda kuracağımız fen kaynaklarıyla Türkiyemize yalnız "İnkılâpçı Türkiye,, değil aynı zamanda "ağaçlı Türkiye,, de dedireceğiz

Mektep talebesinin kamplaki yemekhanesi

Türkiyede Orman Ameliyat Mektepleri

Yazan: Ali Kemal

Haşiye:

Bu makale Cumhuriyetin onuncu yıl dönümü münasebetile Ziraat vekâleti tarafından 29 Teşrinievvel 933 tarihinde Ziraat gazetesinde muhtasar olarak intişar etmişti. Bugün mecmuamızın bu sayısı ameliyat mezunlarına tahsis edildiğinden bu münasebetle tamamını dercediyoruz. MECMUA

Ormanlık millet iktisadiyatının bir parçasıdır. Ve onun millet iktisadiyatında işgal ettiği mevki menşup olduğu memleketin iktisadi inkişaf derecesine göre mühim veya çok mühimdir. Ormanlıkta, diğer iktisat şubeleri gibi muhitinin muhtelif şartlarından doğan muayyen kanuniyetlere göre tedvir olunur ve onun idaresi bu işte ihtisas sahibi ormancıya tevdi olunur.

Ormancı hüdayi nabit değildir. Onu yetiştirecek meslek mekteplerine ihtiyaç vardır. Bu itibarla denebilir ki ormanlık işlerinin temelini orman mektepleri teşkil eder ve bir memleketin ormanlığı ile ormanlık tedrisi bir bütünlük teşkil eder. Muhim şartlarına uymayan, hakikî ihtiyaca göre biçilmiş bir ormanlık siyasetine dayanmayan ormanlıkmüessesesi kısırdır, verimsizdir, bu nevi müesseseler için mukadder olan aktibet ise daha doğarken ölmektedir.

Vakıta Türkiyede ormanlığın bir meslek mektebinde okutulmasının müddeti eskidir ve o eski meslek mektepleriyle boy ölçüşecek bir yaşıradır. Fakat bu müessese yaşıyla mütemasir olarak memlekete büyük bir fayda temin etmemiştir. Bunun sebepleri memleketin tarihi mukadderatında gizlidir. Fethakika saltanat devrinin hatalı devlet gayelerinin meddî cez-

rine tabi ormanlığına mukabil bir ormanlık tedrisatı vücut bulmuştur. Bunun için o devrin ormanlık tedrisatı muayyen bir ihtiyacın ifadesi olmaktan ziyade gelişmiş güzel tesadüflerin mahsulü olmuştur.

Ormanlık tedrisatının umumî karakteri bir küll halinde bu olunca onu için de ayrıca bir orta tahsil mes'lesi olmayacağı kendiliğinden anlaşılır. Gerçi bu nevi orta orman mekteplerine; yakın denecek bir tarihte tesadüf ediyoruz. Lâkin ihdaslarını esas itibarile bir tesadüfe medyun olan bu mektepler, tarihi vukuatın ilcasile, kısa bir müddet sonra kapanmışlardır. Esasen onlar hayatta kalsalardı hedeflerine varmaları mümkün değildi. Çünkü bütün ormanlık için müşterek olan prensip ve gaye noksanlığı, onun bir parçası olan bu orta tedrisat içinde de mevcuddu.

Gerçi bu gün, milli esaslar dahilinde bir rejimin teessüsile meşhur bir ormanlık siyasetinin tekevvününe mani en mühim mahzur ortadan kalkmış. Fakat ormanlık daha henüz eski zamanların tesirinden sıyrılmış devlet sistemine lâyık bir mevki tutamamıştır. Belki bu hususta zamanın dar oluşunun ve ormanlığın ananelere sadık kalışının tesiri vardır. Bu itibarla orta tedrisat mes'esi de henüz halledilmiş bir vaziyette değildir.

Orman ameliyat mekteplerinin tarih içindeki seyir ve inkişafı tetkik edilecek olursa onların pek yakın bir zamanda kuruldukları göze çarpar.

Meşrutiyetin ilânile başlayan iktisat ceryanları arasında ormanlıkta vücuda getirilen yeni teşkilata muvazi olarak bir tedrisat mes'clesinin ortaya çıktığı ve bu meyanda ikinci derecede orman memurları yetiştirmek çaresinin düşünüldüğü görülür. Bunun için evvelâ Rumeli vilâyetleri jandarma tensikatına memur Fransız yüzbaşısı Müsyo Saro nun teklifi üzerine harbi umumî bidayetinde bir orman jandarma mektebi tesis edilmiştir ki bu mektep bilahara açılan orman ameliyat mekteplerine bir başlangıç teşkil eder.

Jandarma mektebinin açılmasını müteakip baş gosteren noksanlar, efiradin askere celbîle mektebin iptida muvakkaten, bir az sonrada tamamile kapadılmasını intaç etmiştir. Mektebin lağvile onun yerine başka esaslar üzerinde bir orman mektebi açılması hususunda büyük harp bidayetinde Avusturyadan celbedilen orman mütehassısı Veit nin mühim bir tesiri olmuştur. Binaenaleyh büyük harbe gelinceye kadar Fransız nüfuzu altında kendisine mahsus bir inkişaf yolu tutan Türkiye ormanlık ve tedrisat işleri bu andan itibaren Alman ormanlıklarının tesir sahasına girmiştir. Bir taraftan yüksek orman mektebinin zamanın ihtiyacına uygun olarak ıslahına teşebbüs edilirken diğer cihetten orman jandarma mektebinin tahsisatı ile, biri 1915 senesinde henekte diğeri 1917 yılında Adanada olmak üzere, iki orman ameliyat mektebi tesis edilmiştir.

Umumî harp bitipte Ermeni muhacirler yerlerine avdet edince henekte mektebi evvelâ Adapazarına bilahara Beykoza nakledilmiş ve nihayet Babialinin yaptığı umumî ıslâhat meyânında tahsisatsızlık yüzünden 1930 senesinde ilga edilmiştir. Adanadaki Fransız işgali üzerine 1919 senesinde kapamış ve aynı sebepten başka bir vilâyette de tesisi imkânı görülememiştir. Hülâsa ameliyat mekteplerinin tesis ve ilgası osmanlı hükûmetinin tesadüflere tabi ölçüsüz, programsız idaresinin bir neticesidir.

Cumhuriyet hükûmetinin ormanlık işlerine gösterdiği en mühim alâka birinci adımda 24-Nisan-1924 tarih ve 504 numaralı işletme kanununu çıkarmakla bişlamıştır. Bu kanun, fenni işletmenin tatbiki için lâzım olan unsurların yetiştirilmesi meselesini ihmal etmemiş ve türkiyenin muhtelif yerlerinde üç orman mektebinin tesisini nazarı itibara almıştır.

Kanunda işaret edilen orman mekteplerinden kastı daha ziyade tali orman mektebi olsa gerektir. Bazı ahval ve şeraitin tesiri ile bu mektepler derhal tesis edilememiş, açılmasında bir müddet tehire uğramıştır.

Devlet 504 numaralı kanundaki taahhüdâtını ifa için açacağı mekteplerin açılması bu suretle teehhüre uğrayınca bu ihtiyacın evvelâ kurslatelâfi edilmesi tecrübe edilmiştir. Fakat ormanlık ilminin genişliği kurs talebelerinin keyliyet itibarile icabeden seviyenin dununda bulunması ve müddetin (2 buçuk aylık) kıfayet etmemesi yüzünden muvafık neticeler vermemiş, bunun üzerine Büyükderede yüksek orman mektebi dahilinde bir ameliyat mektebi kurulmuştur. Esasen işletme ekstansifi olan memleketlerde, lüzumu olan fen me-

amların suretle yetiştirmek ancak ameliyat mekteplerinin inşası ile kabil olabir. Buna nazari itibara alan Cumhuriyet Hükümeti ameliyat mektepleri yeniden açmak suretile bu ihtiyacı karşılamak istemiştir. Bu mekteplerin eskilerinden farklı aşağıda da izah edileceği üzere, tedris müddetinin üç sene, programının daha şumamlı ve mektebe alınan talebelerin tahsil itibarı ile daha yüksek olmasıdır.

1 — Orman jandarma mektebi:

Bu mektebin tesis maksadı, hem askeri inzibat ve disiplin almış jandarma evsaf ve şeraitini haiz orman bekçisine lazım olacak malûmata vakit mahazırlar yetiştirmektir.

Mektebin talebesini jandarma gibi askere çağırılan yeni efrat teşkil ediyordu. Kadrosu 510-1000 kişiyi mütevki bir tabur teşkilatına malik, kumandanlığı bir binbaşaya mevdudu. Mektebin tahsil müddeti bir sene idi. Tedrisatta meşgul olmak için kadrosunda iki orman müfettişi vardı.

1914 senesi martında ilk sene için alınan üçyüz kadar yeni efratla kışkırmak kasrında tedrisata başlanıncasade umumî seferberliğin ilanı üzerine üç aylık talim ve terbiyeyi müteakip mevcut efrat kıralarına sevk edilmiş ve harbi umuminin bidayetinde tekrar açılması kaydı ile mektep muvakkaten kapanmıştır.

Ormanları insanların ve hayvanların tecavüzlerinden korumak, ormanın devam ve bakasını temin edecek tensil hususlarına ihtimam eylemek ve diğer bazı ormancılık meselelerinde orman fen memurlarına yardım etmek gibi vezaili ifa eyle-

mek üzere orman bekçisi yetiştirmesi fikri çok muvafıktır. Ormancılığı ileri mîleketlerde bu nevi müesseseler eskiden daha büyük mikyasta vardı. Bu günde ihtiyaca tekabül edecek vüsaite yaşamaktadırlar.

Bizde henüz ilk semeresini vermeden tarihe karışan bekçi mektebinin iyi netice verip vermeyeceğini karfi olarak söylenemezse de bu müessesenin daha teşekkülünde bir çok tezatları netinde toplanmış olduğu görülmüş. Sivil fen memurları emrine verilecek asker bekçiler bir müddet sonra askeri terbiyeyi sivil mafevk karşısında kaybedecek, ota yavaş yavaş sivil bir bekçi olacaktır. Bu jandarma bekçiler, askeri bir makama rapiedilse ozamanda fen memurları ile askeri daireler arasında vazife ve aidiyet ihtilâfları tahaddüs eder, binnetice beklenen faideler temin edilmez.

Bu tezatlara inzımam eden bazı mahzurlar daha vardır:

1 — Biraz ykarda zikrettiğimiz vazifeciler, yapacak evsaf ve şeraitte talebe bulmak müşkülâtı.

2 — Bir senelik tahsil müddeti zarfında hem askeri talim terbiyesini ve hem de meslekî malûmanın öğretilmesine imkân olmaması

3 — Yüksek mektep mezunu fen memurlarının az ve teşkilâtın sakat olmasından dolayı idare ve muhafaza uzuvları arasında bir ahenk temin edilmemesi

İşte bu gibi mahzurlar zaten sâkat bir temel ügesine kurulmuş olan bu mektebin harbi umuminin zuhuru ile kapanmasını mucip olmuş ve mektebi birdaha açmak nasip olmamıştır.

2 — Hendek ameliyat mektebi:

Hendek ameliyat mektebi 1915 senesi teşrinî sanisinde Hendeg'in Ser köyünde Ermenilerden kalma kilise ve mektep binasında tesis edilmiştir. Bu mektebin tesisine orman jandarma mektebinin ilgası sebep olduğu gibi mütehasıs Müsyü Veitin de tesiri olmuştur. Mektebin hendeg'in Serköyünde açılması sebebi o zaman teşkil edilen amenajman grubunun o havalideki mesaisinden mektep talebelerinin de istifade etmesi ve aynı zamanda orada mektep tesisine müsait bir binanın bulunmasıdır.

Mektebin gayesi, 18 kânunusani 1931 tarihli talimatnamesine nazaran (ormanlar derunünde ikametle ormancılara ait hidematı taliyede istihdam edilecek orman memurları yetiştirmek) tir.

Mektep leyli meccanidir, tahsil rüşdiye mezunu derecesinden aşağı olmayan taliplerden müsabaka ile talebe alınır. Ormanı zengin vilâyetlerden bulunmak ve ormancı çocuğu olmak tercih sebebi addolunurdu.

İdarî teşkilâtı bir müdür, bir müdür muavini, (bunlar aynı zamanda muallimlikte yaparlardı) bir muhasebeci, bir ayniyat ve bir dahiliye memuru bir mübaesir, hekim ve birde imamdan ibaretli heyeri talimiyesi beş kişiden mürekkepti. Müstahdemin kadrosunu 13 kişi teşkil ediyordu

Tedrisat programı ameli ve nazari olarak ikiye ayrılmış, haftanın yarısı nazariyat ve yarısı ameliyata tahsis olunmuştu. Ameliyat dersleri mektebe mülhak olarak tesis edilen orman fidanlığında ve ormanda muhtelif derslere ait tatbikat göstermek

suretile yapıldı. Nazari derslerin bir kısmı talebenin umumî malûmatını takviyesine ve meslekî malûmatını iyice kavramasını kolaylaştıracak yardımcı ilimler ve diğer kısmı da sırf meslekî ilimlerin tahsiline aitti.

Mektebin haftalık ders programını, mektepte okutulan dersler hakkında bir fikir vermek üzere aşağıya dercediyoruz:

Hendek orman ameliyat mektebi haftalık ders saatları

Dersler	Saat	Dersler	Saat
Hendese	2	Cebir	2
Besap	2	Müsellesat	1
Kimya	2	Topoğrafya	2
Hikmeti T.	2	Kimya	1
Tabakat	1	Hikmet T.	1
Haayvanat	2	Hıfzıssıhha	1
Nebatat	2	Madeniyat	1
Kitabeti resmiye	1	Haşarat	1
Ormancılık	4	Nebatat	2
Ameliyat	15	Muamelâtı resmiye	15
	33	Usulü intif	1
		Ormancılık	4
		Ameliyat	15
			33

3 — İslâhiye orman ameliyat mektebi:

1917 Senesi teşrinî evvelinde İslâhiye kazasının şihli köyünde Fransızlar tarafından inşa edilmiş ve kısmen natamam bir manastırda tesis edilmiştir. Mektebin köye mesafesi beş dakika İslâhiyeye alısaattır. Mektebin tesis ve gayesi ders programı, duhul şeraiti Hendek mektebinin aynıdır. Mektep heyeti idaresi Hendek teşkilatından farksızdır. Yalnız heyeri-talimiye kadrosu üç kişiden mürekkeptir.

Arkası var

Necati Bey
Riyaziye ve Topografiye
Muallimi

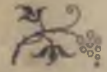

Dr. A. Kemal Bey
Silvikültür ve Amenajman
Muallimi

**Orman
Ameliyat mektebi**

M. Mazhar Bey
Yüksek Orman Mektebinin Kıymetli Rektörü

Nuri Bey
Nebatat İlimleri Müderrisi

Ahmet Bey
Hayvanat ve Haşarat
Muallimi

Dr. Behaeddin Ziya Bey
Fizik muallimi

A. Malik Bey
Jeoloji Muallimi

**Tedris heyeti ve
mezun talebeleri**

Esat Muhlis Bey
Silvikültür ve Meteoroloji Müderrisi

Fazıl Falk Bey
Kimya Müderrisi

Semih Bey
Jimnastik Muallimi

Ali Fuat Ef. 19

Alâeddin Ef. 10

Kerim Ef. 35

Nesimi Ef. 23

Necati Ef. 8

Ahmet Ef. 29

Nuri Ef. 9

Kutsi Ef. 19

Süleyman Ef. 14

Hüsnü Ef. 36

Fahri Ef. 11

Orhan Ef. 8

Mustafa Ef. 25

Osman Nuri Ef. 7

Niyazi Ef. 34

M. Cemal Ef. 5

Ralf Bey
Dahiliye müdürü

Binbaşı Hakkı Bey
Askeri Muallimi

Tahir Bey
Dahiliye memuru

Hatem Ef. 31

Mehmet Ali Ef. 3

A. Kâzım Ef. 1

Muzaffer Ef. 30

İbrahim Ef. 15

Kemal Ef. 12

Sururi Ef. 26

Hakkı Ef. 2

Cemil Ef. 6

Hasan Ef. 33

Cemal Ef. 27

Rıza Ef. 13

Tayin Edilen Yeni Mühendis Muavinleri

Büyükdere yüksek orman mektebinde üç sene evvel açılıp tedrisata başlayan ve bugün mesleğimize iltihak eden 28 genç mühendis muavininin isimleriyle tayin olundukları vazifelerini aşağıya yazıyoruz :

Ormancılık mesleğinin ameliyat mekteplerinde ilk esaslı tahsil gören ve mühendis muavinliği ile yeni bir hayata atılan genç uzuvlarını tebrik eder ve meslekte muvaffak olmalarını candan dileriz.

1 — Cemal	Efendi.	Karasu	(Kocaeli)
2 — Blâattin	"	Kovilhisar	(Sivas)
3 — M. Cemal	"	Türkmendağı	(Eskişehir)
4 — M. Sururi	"	Emet	(Kütahya)
5 — İbrahim	"	Lâdjik	(Samsun)
6 — Nesimi	"	Mektep fidanlığı	(İstanbul)
7 — Niyazi	"	Gülнар	(Silfike)
8 — Fahri	"	İstadbül	
9 — Kerim	"	Ermanak	(İçel)
10 — Necati	"	Niksar	(Tokat)
11 — Mehmet Ali	"	İlgaz	(Ankara)
12 — Hasan	"	Akdağ madeni	(Çorum)
13 — Nuri	"	Demirköy	(Kırklareli)
14 — A. Kâzım	"	Marmaris	(Muğla)
15 — Orhan	"	Biğa	(Çanakkale)
16 — Osman	"	Sarıkamyş	(Kars)
17 — Ahmet	"	Çorum	
18 — Hakkı	"	Yabanabat	(Ankara)
19 — A. Fuat	"	Devrek	(Zonguldak)
20 — Kutsi	"	Korkuteli	(Antalya)
21 — Muzaffer	"	Günan	(Bahkesir)
22 — Hüsnü	"	Ayıntap	(Maraş)
23 — Hatem	"	Antal. a	
24 — Cemil	"	Bergama	(İzmir)
25 — Mustafa	"	Mengen	(Bolu)
26 — Kemal	"	Gemlik	(Bursa)
27 — Süleyman	"	Behisni	(Malatya)
28 — Rıza	"	Tosya	(Kastamoni)

Allaha İsmarladık Çocuklar

Alâeddin

Gidiyoruz, gözümler sizden ve yuvamızdan uzaklaşıyor, fakat göynünüz sizde... Gitiğimiz yerden mektuplar yazarız anlaşırsınız tesellişi var yakında siz de bizimle beraber olacaksınız.

Sizlerden bir kaç ay evvel en çok sevdiğimiz ve beklediğimiz ülkü müze kavuşuyoruz...

Çocuklar! Yarın sizde mektebi bıraktıktan sonra geçtiğiniz yerlere dikkatle bakınız. Çünkü biz o yolları daha evvel aşıyoruz ve uğradığımız yerlere kalplerimizi bırakıp sonra yürüyoruz.

En sivri kayalara çıkınız en derin dere kenarlarına eniniz, bura ısırsız bura yalçın demeyiniz, muhakkak orada bizlerden eser vardır onları arayıp bulunuz...

Büyük fen ordusunun 28 öncüsüyüz.....

Bütün gördüklerimizi size haber vereceğiz. Kitlenizin büyüklüğüne ve sonsuzluğuna inanarak daha ilerlere

hırlayacağız.. ve yolumuzda sağlam adımlarla ilerleyeceğiz.

Kardeşler! Sizlerden ayrıldığımız için bilerseniz ne kadar hicranlıyız.. fakat bu kederlerimizi bu gamlarımızı bize unutturabilecek yegâne kudret, meslek aşkıdır....

Mektep hayatının çok tatlı olduğunu daha mektebi ikmal etmeden anladık, hayatınıza gıpta eder gibi olduk. Lâkin çocuklar.. Sizler için de en büyük daleğimiz, mektepte uzun müddet kalmanız değildir. Kanatlarınıza uçuşma kudreti geldiği dakikadan itibaren uçunuz ve biz kardeşlerinize kavuşunuz..

Mektepte olduğu gibi hayatta da daha büyük bağlarla birbirimize bağlanacağız. Yücelmeğe çok ihtiyacı olan mesleğimizi büyük azim ve ırademizle o mertebeye varmasına savaşacağız. Ülkümüze başlamağa biz gidiyoruz... fakat kalbimiz sizde olmak üzere Allaha ismarladık Çocuklar.....

Mektep civarında tatbikatla bir manzara

Tatbikat ve Gezintilerimiz

Alâeddin

Belgrat ormanlarını bizden daha iyi bilen yoktur. Ormanın en güzel ağaçlarının nerede bulunduğunu ve en tatlı sularının nerede bulunduğunu hep biz biliriz. Derelerde, yamaçlarda, tepelerde gezmediğimiz ve tetkik etmediğimiz yer kalmamıştır. Arazi-teşekkülünden ve avarızından tutunda ağaçların nevine kadar biliriz. çünkü belgrat ormanlarına o kadar çok gittik...

Mektebimizde en ziyade hoşlandığımız bir şey de okuduğumuz derslerin tabiat üzerinde tetkiki idi. Hocalarımızın yalnız takrirleriyle iktifa etmeyerek dersin icabettirdiği tatbikatı da bize çok istifade ettirdiler.

Birinci sınıfta mektep civarında Muhterem hocamız nebatat müderrisi Nuri beyin nebatat dersi tatbikatı ve bize öğütleri meslek hususunda aldığımız ilk inibalardı.

İkinci sene, genç ve kıymetli rektörümüz müderris Mazhar beyle ormanlarda odun ölçme tatbikatımız Ormancılığa ilk adımlarımızı atış oluyordu.

Değerli müderrislerimizden Esat muhlis bey, silvi kültür için mektep fidanlığında ve ormanda, mete oroloji hususunda da mektebimizin sahanesinde bir çok tatbikat yaptırdı.

Hayvanat, haşarat ve muhafaza dersini veren genç hocamız Ahmet bylede hastalıklar, avcılık, balıkçılık tetkikatı için müteaddit defalar valde bentleri ve civarlarına gittik.

Mesleğe esas teşkil eden topografya derslerini de çok iyi bir sistemle öğreten değerli hocamız Necati bey, mektebin ve ormanın da muhtelif semtlerinin haritalarını aldırdı. Bize ameliyat sahasında arzu edilen zevki verdi ve yetiştirdi.

Üçüncü sene mesleğin esas mevzuu ve temelini teşkil eden silvi kültür ve amenajman derslerine Almanya'dan gelen genç hocamız Doktor Ali Kemal bey devam etmeğe başlamış fakat askerliği dolayısıyla yarım kalmıştı. Bu dersleri daha iyi öğrenmemiz için vekâlet dördüncü seneden bir semester kadar daha okumamızı münasip gördü. Bu zaman esnasında gerek hocamız ve gerekse bizler işi candan kavarayıp Belgrat bendi havzasının tamamen bir haritasile amenajman operatını hazırlamağa çalıştık. havaların müsait olduğu zamanlardan istifade ederek operatın tanzimi için lâzım gelen materyali hazırladık. Artık kendimiz de bu son tatbikatlarda olgunlaştığımız kudretlerini seziyorduk.

Mektep civarındaki bu tatbikatlardan maada uzun gezintilerdeki tetkikatımızda İstanbulun muhtelif semtlerini öğrenmeye ilim ve görgü itibarıyla azamî istifade etmeğe sebep olmuştur. Bir çok ekis kürsiyon ve ve müzelere gittik

Sevgili hocamız jeoloji müderrisi Malik beyle beraber Kanlıca-sırtlarında Gökso civarında, Balta limanında

ve çekmecelerdeki ekiskürsiyonlar meşesinde mektebinizin jeoloji müzesine yüzlerce kıymetli taş ve fosil geçirdik. Mank Beyefendi Yüksek Mühendis mektebinde de jeoloji müzesini olduğu için ekiskürsiyonları ekserisine - Kanlıca, Cöksü, Balta limanına - Mühendis mektebi arkadaşlarımızla beraber gönderdik. Bahassa hocamızla küçük çekmece- de keşfedilen kariyerde bulduğumuz fosiller jeoloji aleminde takdirle karşılandı.

Mektep civarında bentlerden bir manzara

Bu seyahatimizden bilistifade halkalı ziraat mektebini de ziyaretimiz; oradaki meslek akrabalarımızla geçirdiğimiz zamanları en tatlı hatıralarımızdır. Büyük bir tarihi olan mektebin zengin müzelerini, laboratuvarlarını, bağlarını, ve ağaçlarını görüşümüz tahayyüllerimizle maddi görüşlerimizle imtiyaz ettirdi. (R)

Kezalik balta limanında balıkçılık tesisindeki tetkiklerimiz ve profesör Mösyö Hovasin balıkçılık ve jeoloji hakkındaki izahatı, hazmedilen derslerin meçhul noktalarını temamlı halletti.

Süvi kültür ve haşarat tatbikatı için kıymetli hocalarımızdan Esat Muhlis ve Ahmet Beyefendiler Ada-

lardaki çam hastalıkları vesaireyi teşhis edişimiz bize İstanbul en güzel bir semtini ve aynı zamanda meslekimize olan rabitasını gösterdi.

İntifa ve teknoloji derst için kibrit fabrikaları ve emsali müesseseleri gezdiğimiz zamanlarda da haşep sarfiyatı ve imalâli hakkınea en canlı noktaları kavradık.

Meteoroloji için kandilli rasathanesi ve muhterem üstat Fatin hocayı ziyaretimizle, Türkiye'nin en iyi rasathanesini ve rasat malzemelerini görmemiz onların suret tatbiklerini öğrenmemizle neticelendi. (R)

Askeri hocamız binbaşı Hüsnü beyle Askeri müzesi ve darphaneyi gezerek daha birçok şeyler öğrendik. Top kapı müzesinde gördüğümüz mineraller ve muhtelif devirlerdeki insanların zekâ örnekleri tahsil hayatımızda unutamıyacağımız tatlı hatıralardandır.

Ormanlarda odun ölçme tatbikatından bir manzara

Şimdiye kadar gerek mektepte gerekse tatbikat ve gezintilerde dargarcıımıza yığdığımız bilgilerle hayata atılıyoruz. İstanbul meslekimizele alakadar olan en mühim müesseselerini, mevkillerini görerek hayatta alınacak derslerin bir kısmını mektep sıralarından almış bulunuyoruz.

Geçirdiğimiz günlere ait hatıralar

Kemal

Her mektebin dersler haricinde talebelerini meşgul edecek mevzuları vardır. Lâkin bunun hiç biri bizimki kadar orijinal ve enteresan değildir.

Belgrat ormanlarında; krem inci gibi parıldayan mektebimiz; tabii ananın bütün tatlılıklarına ve sevgilerine bizi ulaştıran bir yuvadır...

Sonbaharın melûlrengi hertarafı gama boyarken burada, aslı o kedere iştirak etmyen bir orman filorası mevcut bütün sene yeşilliğini muhafaza eden çimenler ve kış yaz açan papat-yalarımız vardır. Biz mevsimlerin geçtiğini çiçeklerin değişmesiyle anlarız.

Sabahları umnmiyetle hafif sistül-lerini güneşin altın saçları dağıtırken Bahçaköyün inek ve keçi sürülerinin çingirak sesleri kulaklarımıza Anadolunun öz melodisini işittiren sesler gibi gelirdi

Ellerimizde kitap sabahın ilk ışığına ve ince sislere gömülerek düz yolda birer birer yürürdük. Son dersten yemek saatine kadar, Spor ve gezinti vakitimizdi birtarafta futbol birtarafta voleybol maçları yapılırken disk gülle atmak için oğraşarlarda sahalarına doğru yol aldıklarını görürdünüz. Saatlarca devam eden bu maçların devamından daha çok münakaşaları sürerdi.

Gurubla Büyüdere-Bentler yolunda gezmek umumiyetle hepimizin adeti olmuştur. Kâh müzakereler, kâh şakalarla aynı yolda yüzlerce defa gider gelirdik. Bizim yeşil tünel

ismini verdiğimiz bu yol bilhassa akşam karanlığında daha çok ilâhi bir manzara alır... Etraftaki derelerin çağlması orman eteklerinde açan çiçeklerin kokusu, ruhumuzda yurtt sevgisinin mütemadiyen dolduran menbalardandır.

Mektebimizde kış, yeni bir alemin teşekkülüne delildi. Nasıl ilkbaharı dört gözle beklersek kışıda öyle beklerdik. Sobalar kurulur, odunlar yığılır.. Biz sevinç içinde kışın gelişine dalarıldık.. Boş saatlarda her sıra bir hitabet kürsüsü gibiydi. İşini bitirenler küme küme toplanıp; isüklâl harbi hatıralarını, ormancılık tarihini, bu günkü gençliği ve buna benzer bir çok mevzuları münakaşa eder dururduk.

İşte bu münakaşalardaki, bizi a-ıl birbirimize bağlayae kudret oldu ve biz yekdiğerimize bu konuşmalarla hulul ettik.

Sobamız ha if çıktırıdılar ve kırmızı alevlerle yanarken, karların dışarda mahmurane süzülüşlerini bir filim seyrederek zevkle temayaşaya dalarıldık. Bir çok defalar harlara bürünüp, kartoplarıyla birbirimize hücum ederek adeta kar bayramı yapardık. Karların yıldız, çiçek v. s. şeklinde tebellür eden danecikleri de gözümüzden kaçmayan noktalardandı.

Fakat bizim kış gecelerini en çok beklediğimiz başka bir hatıra daha varki oda derneğimizdir.

Dernek: Ameliyatçıların boş va-

kitlerini daha iyi geçire bilmeleri için vücudaya geçirilen bir teşekküldü.

Perşembe geceleri, derneğin hazırladığı program muhakkak tatbik edilirdi. O saatlerde; hikâye, hitabe, monolog söylenir, müzikçilerimiz tarafından saz çalınırdı.

O gün bütün arkadaşlar sorar, hocalarımız ve idarecilerimiz verdikleri kontrastlardan, musiki ziyafetlerinden memnuna kaldıklarını müteaddit defalar anlatırlardı!

Dernek; fertlerin ruhunda doğan yarı seçgisini, gençlik kudretini, bilgi aşkı ve yaşayışın nedemek olduğunu daha şumullü ve umumi bir surette ifade etmiştir. Dernekte herkes

memleketi hakkında malûmat verdi. Bu surette söz söylemek kabiliyetini artırmak ve bildiklerimizi daha iyi dinletmek imkânını bulmuştuk. O gün mektebde mevcut bütün heyeti idare ve hocalarımız toplantımıza gelirdi.

Musahabemizin sonunda kıymetli rektörümüz söylennien sözleri tenkit ve takdir ederek bu suretle genç ruhlardan fışkıran duyguların daha şüurlu olmasını temin ederdi...

Dernek, yani bu haftalık musahabemizin bazan durmaksızın 4-5 saat devam ettiği vakidir

İşte bizim dersten sonraki vakitlerimiz böyle geçerdi...

Avevlik, Bahçenlik haşarat tatbikatından

Mektebimizde Spor

Alâeddin

Erbirimiz yurdun dört geşesinden geldik. Samimî bir muhit içeri sinde yekdigerimizle pek çabuk kaynaştık. Damarlarımızda bulunan kan, bizleri durgunluga sevk etmedi, hemen spora ait konuşmalarla mektebin umumi sporunu idare edecek bir birlik vücudaya getirdik, hepimiz faaliyete geçtik, ilk defa futbol, voleybol ve atletizmin de bazı kısımlarıyla uğraşmaga başladık, ders programlarını takip eden saatlerde ve haftanın muayyen günlerinde takım şeklinde futbol, voleybol eğzersizleri yapıyorduk.

Atletizminden ise, koşu için bütün arkadaşlar erken kalkarak çalıştık ve sonraları mektep yarışları da tertip etmiştik. Keza yüksek atlama, uzun atlama içinde vesait hazırlanarak bu kısımlarda da çalışıldı.

Sporun tekâmülü yolunda mektep idaresi pek büyük yardımlarda bulundu. Bütün teçizatımızı temin etmekle beraber meslekimize pek çok alâkası olan sporun daha iyi inkişafı için bize bir hoca da hazırlamıştı ki; fener bahçeli meşhur avcı Salih Salâhattin beydi. Başımızda böyle bir hocanın bulunmasile işlerimiz, faaliyetimiz daha iyi olmuştu, bundan istifade emekte bize düşüyordu. Bu da kanımızda mevcuttu.

Sporumuzun tekâmülü için bize maddi manevî yardımları dokunan kıymetli müderrisimiz Tevîk Âli Beyi de burada söylemeden geçmiyeceğim Billhassa futbola çok meraklı olduğu

için bizimle beraber bizzat oynardı. esaslı ve heyecanlı oyunlarımızın ekserisini genç müderrisimize medvunuz.

Birinci sene: Yüksek mektep arkadaşlarımızla maçlar yaptık, futbol maçında bir galibiyet ve birde mağlûbiyetle kalmıştı, bunu neticelendirmek üzere hakem Saî Selâhattin beyin idaresinde tekrar son maç yapıldı, netice 2-2 ye berabere kaldık. Sene sonu olduğundan imtihanlar yaklaştı diğer bir oyna vakit bulmadık. voleybol eğzersiz ve maçları da pek fazla yaptık fakat maçlarda hep galip geldik. Voleyboldan çok zevk duymuştuk. Yüksek uzun atlama ve koşu da yapıyor, hepimiz sporla meşgul oluyorduk.

Mektebimiz İstanbul görülmeğe değer su bentleri yanında bulunduğu için ilk baharda buraları gezmeğe bir çok ahali ve mektepler gelirdi. bentlerin suyunu tahlil etmek üzere mektebimize gelen Tıp fakültesi arkadaşlarımızla da futbol, voleybol maçları yaptık futbolda mağlup ve voleybolda galip gelmiştik. Hayriye lisesile de futbol maçı yapmış galip gelmiştik.

İkinci sene: Birinci sınıfa yeni arkadaşlar gelmiş, oyuncular adet itibarile çoğalmıştı, bir çok futbol eğzersizleri yapık fakat maç yapamadık Voleybol faaliyeti iyi bir şekil almış yeni elemanlar yetişmişti. sınıfımızdan bir kaç takım çıkara-